ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ

PROGRAM

PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„Škola je prima“

Základní škola a Mateřská škola Biskupice, okres Zlín,
příspěvková organizace

STRUKTURA ŠVP - str. 2

1. Identifikační údaje - str. 3
1.1. Název školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – **str. 3**
1.2. Údaje o škole – **str. 3**
1.3. Zřizovatel – **str. 3**
1.4. Platnost dokumentu – **str. 3**

2. Charakteristika školy – str. 4
2.1. Úplnost a velikost školy – **str. 4**
2.2. Vybavení školy – **str. 4**
2.3. Charakteristika pedagogického sboru – **str. 4**
2.4. Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce – **str. 5**
2.5. Spolupráce se zákonnými zástupci a spolupráce s jinými subjekty – **str. 6**

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu – str. 7
3.1. Zaměření školy – **str. 7**
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie – **str. 8**
3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - **str. 12**
3.3.1. Zabezpečení výuky žáků se zdravotním postižením – **str. 12**
3.3.2. Zabezpečení výuky žáků se zdravotním znevýhodněním – **str. 12**
3.3.3. Zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním – **str. 13**
3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných – **str. 13**
3.5. Průřezová témata – **str. 14**

4. Učební plán – str. 21
4.1. Tabulace učebního plánu – **str. 21**
4.2. Poznámky k učebnímu plánu – **str. 22**

5. Učební osnovy – str. 23
5.1. Český jazyk – první období - **str. 23**
5.2. Český jazyk – druhé období – **str. 34**
5.3. Anglický jazyk – **str. 45**
5.4. Matematika – první období - **str. 52**
5.5. Matematika – druhé období – **str. 61**
5.6. Informatika – první období – **str. 69**
5.7. Informatika – druhé období – **str. 73**
5.8. Prvouka - **str. 81**
5.9. Vlastivěda – **str. 90**
5.10. Přírodověda – **str. 98**
5.11. Hudební výchova – **str. 107**
5.12. Výtvarná výchova - **str. 114**
5.13. Tělesná výchova – **str. 123**
5.14. Pracovní činnosti – první období **str. 134**
5.15. Pracovní činnosti – druhé období **str. 138**

6. Pravidla pro hodnocení žáků– str. 142
6.1. Způsoby hodnocení žáků – **str. 143**
6.2. Kritéria hodnocení žáků – **str. 145**
6.3. Pravidla pro hodnocení žáků - **str. 146**

1. Identifikační údaje

1.1. Název školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

Název dokumentu: Školní vzdělávací program Základní školy Biskupice, **„ Škola je prima“** /školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovaný podle RVP ZV/

1.2. Údaje o škole

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Biskupice, okres Zlín, příspěvková organizace
Adresa školy: Základní škola a Mateřská škola Biskupice, Biskupice 62, 763 41 Biskupice
Jméno ředitele: Mgr. Anna Šohajová
Kontakty: **telefon:** 577 136 055
web: www.msazs.biskupiceuluhacovic.cz
e-mail: zsbis@zlinedu.cz

Zařazení do sítě škol: 1.1.2003 – č.j. 13 949/03-21
Zařazení do rejstříku škol: 1.1.2005 - č.j. 23 716/2005-21
Identifikátor právnické osoby: 600 113 906
IČO: 750 231 56
Součásti školy: **1. Základní škola, kapacita 60 žáků**
IZO : 102 847 309
2. Mateřská škola, kapacita 30 dětí
IZO: 107 606 291
3. Školní družina, kapacita 35 dětí
IZO: 118 500 163
4. Školní jídelna
IZO: 103 119 361

Vymezení úkolů školy je uvedeno ve zřizovací listině vydané 18. října 2002.
Základní škola je neúplná , dvojtřídní se dvěma samostatnými ročníky.
Školská rada: zřízena 1. ledna 2005

1.3. Zřizovatel

Název: Obec Biskupice
Adresa: Biskupice 120, 763 41 Biskupice
Kontakty: telefon: 577136050
www.biskupiceuluhacovic.cz

1.4. Platnost dokumentu

Školní vzdělávací program je platný od 1. září 2007, č.j. ZŠ- 49/2007.
Aktualizace a úpravy jsou platné k 1. září 2013.
Odpovědný pracovník tvorby ŠVP: Mgr. Anna Šohajová, ředitelka školy.
Aktualizace a úpravy byly schválen pedagogickou radou dne 30. srpna 2013.
Program byl projednán Školskou radou dne 30. srpna 2013.
1.upravený program vydala Mgr. Anna Šohajová dne 30. srpna 2013, č.j. ZŠ 30/2013 .

…… …….
podpis ředitelky razítko

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Biskupice je neúplná dvojtřídní škola se dvěma postupnými ročníky, která se nachází ve středu nevelké obce Biskupice, v níž žije 750 obyvatel. Vesnice leží v národopisně smíšené oblasti na rozhraní moravského Slovácka a Valašska vzdálené 5 kilometrů od lázeňského města Luhačovice a 15 kilometrů od krajského města Zlín. Obec je také součástí mikroregionu Luhačovické Zálesí.

Stručná historie školní budovy

Školní jednopatrová budova byla v obci postavena v roce 1894, v roce 1913 bylo přistaveno další patro. Do dnešní doby budova prošla několika rekonstrukcemi a opravami, aby mohla i nadále sloužit svému účelu.

Popis školy

Budova stojí uprostřed obce, je obrácena k jihu. Nachází se v sousedství dětského hřiště a v blízkosti hlavní komunikace.

V základní škole je v současnosti dvě třídy pro 3. ročník a jedna třída pro 4. ročník. Škola kooperuje se Základní školou Ludkovice, kde se vzdělávají žáci 1. a 2. postupného ročníku. Díky této spolupráci jsou v obou školách samostatné ročníky žáků.

Do 5. postupného ročníku dojíždějí žáci z obou obcí do základní školy v Luhačovicích.

2.2. Vybavení školy

Pro zabezpečení výuky škola disponuje dvěma prostornými dobře vybavenými učebnami. V přízemí školy je tělocvičná místnost s omezenou prostorovou kapacitou. V prvním patře se nachází školní družina, která využívá dvě místnosti.

Výuka tělesné výchovy probíhá v tělocvičné místnosti nebo na hřišti s pevným povrchem nedaleko školy. Za vhodného počasí tráví děti velké přestávky na dětském hřišti v sousedství školy.

Školní družina nabízí tradiční odpočinkové a relaxačních aktivity.

Školní stravování žáků zajišťuje školní kuchyň s jídelnou umístěnou v budově mateřské školy, vzdálené asi 200 m.

V rámci pitného režimu připravujeme denně pro žáky čaj v neomezeném množství, dále nabízíme ovoce do škol a školního mléka.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen ředitelkou školy, kvalifikovanou mladou učitelkou a kvalifikovanou vychovatelkou školní družiny. Průměrný věk pedagogického sboru je 46 let.

Tento tříčlenný pedagogický sbor zajišťuje také funkci metodika prevence sociálně patologických jevů, dyslektickou asistentku a správce ICTK. Celý pedagogický sbor se dle potřeb a možností naší školy průběžně vzdělává ve všech oblastech školské problematiky. Klademe velký důraz na vzdělávání v oblasti pedagogiky, psychologie, výpočetní a komunikační techniky, sledujeme nové trendy ve školství a uplatňujeme stimulující a zajímavé metody a činnosti ve výuce.

Výuku římskokatolického náboženství zajišťuje farnost v Luhačovicích kvalifikovaným vyučujícím.

Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci z vesnice Biskupice, Ludkovice a osady Pradlisko. Pro dopravu dojíždějících žáků byly zřízeny žákovské autobusové spoje, jejichž jízdní řády jsou upraveny tak, aby jejich příjezdy a odjezdy přímo navazovaly na začátek a konec školního vyučování.
Naše škola je schopna integrovat žáky s mírnějším zdravotním postižením / nemáme bezbariérový přístup/, se zdravotním znevýhodněním a především žáky s poruchami učení a chování. Věnujeme taktéž pozornost depistáži mimořádně nadaných žáků.
A jsme schopni zajistit vzdělávání žákům se sociálním znevýhodněním.
Součástí školy je odpolední školní družina, kde mohou žáci trávit svůj volný čas, popřpadě navštěvovat zájmové kroužky. Ranní provoz družiny zaveden není, rodiče však mohou dle potřeby využít již od 7 hodin 15 minut možnosti dohledu nad žáky před vyučováním zletilou osobou způsobilou k právním úkonům.

Péče o bezpečnost a ochranu zdraví žáků

Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků ve škole při vzdělávání, i mimo školu při akcích pořádaných školou prostřednictvím učitelek nebo zletilou osobu způsobilou k právním úkonům, pokud ji ředitelka školy dozorem pověří.
Dohled nad žáky zabezpečujeme podle ustanovení platných předpisů před zahájením vyučování, během pobytu žáků ve škole, při činnostech na sportovním hřišti, na dětském hřišti a v tělocvičné místnosti, při stravování žáků ve školní jídelně i při pobytu žáků ve školní družině.
Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání / plavecký výcvik, školní výlet, exkurze, návštěva divadel apod./, nesmí na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu zdraví žáků připadnout více než 25 žáků. Výjimku z tohoto počtu může stanovit s ohledem na náročnost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ředitelka školy.
Před započetím činností a před zahájením akcí vyhodnocujeme rizika ohrožení zdraví a bezpečnosti žáků a provádíme poučení žáků o zásadách bezpečného chování a o pravidlech jejich dodržování.
Při akcích konaných mimo školu zajišťujeme bezpečnost a ochranu zdraví žáků na předem určeném místě 15 minut před dobou shromáždění. Po skončení akce končí zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků na předem určeném místě a v předem určeném čase. Místo a čas shromáždění žáků a skončení akce škola oznámí nejméně jeden den předem zákonným zástupcům žáků.
Žáci jsou pravidelně upozorňováni na nutnost dodržování pravidel bezpečného chování a ochrany vlastní osoby před zahájením každých vedlejších i hlavních prázdnin. Protože se škola nachází v blízkosti frekventované komunikace věnujeme velkou pozornost bezpečnosti žáků v silničním provozu a nebezpečí ohrožení žáků cizími osobami. Tato problematika je součástí průběžně uskutečňovaného Minimálního preventivního programu školy .

2.4. Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Škola je od roku 2004 zařazena do sítě tvořivých škol, učitelky ověřují modelový program **Tvořivá škola** a postupně zavádějí činnostní formy a metody učení do školní praxe.
Všichni žáci školy jsou každoročně zapojováni do **programu Zdravé zuby,** který má za úkol seznámit děti s poznatky zdravé výživy a správné ústní hygieny.
Škola každoročně zpracovává **Minimální preventivní program** a v jeho rámci vedeme žáky především k předcházení šikanování mezi sebou, k prevenci sociálně patologických jevů, ke správnému životnímu stylu, k sebeochraně a rozeznávání nebezpečných situací a dostávají základní informace o škodlivých účincích drog.
Environmentální projekty zaměřujeme především na výchovu k ochraně životního prostředí, ochraně lesa, vodních zdrojů, šetření energiemi, vodou, udržování čistoty a pořádku v okolí školy, třídění odpadu ve škole i doma, recyklace odpadu.

Projekt dopravní výchova je jak součástí výuky v předmětech Prvouka a Vlastivěda a v rámci mezipředmětových vztahů se prolíná i do jiných předmětů – přírodověda, tělesná výchova, pracovní činnosti. Účastníme se pravidelně akcí konaných v rámci Evropského dne mobility v Luhačovicích, dvakrát za rok navštěvujeme dopravní hřiště v Malenovicích, probíhá beseda s Policií ČR a žáci skládají dovednostní a vědomostní zkoušky a získávají průkaz Mladého cyklisty.
Projekt - Čtení pomáhá, Kniha je kamarád , čtu si ji rád

Školní projekty jednodenní, vícedenní zamýšlíme uskutečňovat jako nedílnou součást výchovy a vzdělávání žáků v obou třídách naší školy. Zaměření plánujeme především do oblastí osobnostní a sociální výchovy a do oblasti environmentální výchovy. Pro jejich uskutečnění využijeme zkušenosti z akcí školy v minulosti, které měly charakter projektů a týkaly se lidových tradic a významných svátků.
Příklady projektů:
Všech pět pohromadě – zdravý životní styl, zdravá výživa
Vánoce, Velikonoce – lidové zvyky a tradice.
Ekologické projekty – Vodní kufřík, Ani petka nazmar - třídění odpadu, Strom.
Vlastivědné a přírodovědné exkurze.
Soutěže – recitační, pěvecká, matematická.
Návštěva - divadla, kina, muzea, výstavy, koncertu.
Tvořivá odpoledne pro rodiče s dětmi.
Veřejná vystoupení.
Mezinárodní spolupráce v naší škole není zavedena, v budoucnosti však využijeme možností pro navázání kontaktů se zahraniční školou našeho typu, pokud se naskytnou.

2.5. Spolupráce se zákonnými zástupci a spolupráce s jinými subjekty
- Škola je otevřená všem subjektům. Zákonní zástupci mohou po dohodě školu navštívit kdykoliv, pravidelně jsou zváni na konzultační hodiny a na třídní schůzky.Tradičními akcemi každého školního roku jsou veřejná vystoupení žáků – Vánoční besídka, Velikonoční zvyky a tradice, Vynášení Mořeny, Svátek matek.
Ke Dni dětí tradičně pořádáme sportovní soutěžní dny, kulturní představení , v závěru školního roku vyjíždíme na jednodenní školní výlet .
O práci a výsledcích žáků **jsou zákonní zástupci informováni** prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách, písemných informacích ředitelky školy, na obecní vývěsce a prostřednictvím webových stránek obce informujeme o dění ve škole i širokou veřejnost.
- Spolupráce s ostatními subjekty
Při škole pracuje tříčlenná **Školská rada,** která se schází dle zákona nejméně dvakrát ročně. Jednání se vždy účastní i ředitelka školy, aby podala informace o chodu školy a přijala podněty vedoucí ke zkvalitnění chodu a činnosti školy.
Dále úzce **spolupracujeme se zřizovatelem školy,** který poskytuje škole finanční prostředky na pokrytí provozních nákladů, nutné opravy a potřebné vybavení všech součástí školy.
- Kooperace se Základní školou a Mateřskou školu Ludkovice probíhá úspěšně více než dvě desítky let a týká se všech oblastí práce a života obou škol a jejich žáků.
Spolupráce s dalšími organizacemi: Základní škola Luhačovice, Dům dětí a mládeže Luhačovice, Základní umělecká škola Luhačovice, DDM Žabka Staré Město Centrum ekologické výchovy, Pedagogické centrum Zlín, Pedagogicko psychologická poradna Louky, Policie České republiky, Místní knihovna Biskupice, Muzeum luhačovského Zálesí, Městské divadlo Zlín, Divadlo Kašpárkův svět Opava, Divadlo Radoslavy Horákové Hodonín, Centrum prevence – Unie Kompas, Ekocentrum Čtyřlístek Zlín, Kulturní dům Elektra Luhačovice a další.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

Při tvorbě ŠVP jsme vycházeli z požadavků Rámcového vzdělávacího programu, z vlastních profesních zkušeností, z programu Základní škola, č. j. 16847/96-2, z modelového školního vzdělávacího programu Tvořivá škola, dále z dobrých tradic naší školy, znalostí místních poměrů a zvyklostí.

ŠVP navazuje na vzdělávací programy Mateřské školy Biskupice a Mateřské školy Ludkovice na již vytvořené elementární povědomí dítěte o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí a utváření odpovědného postoje dítěte k sobě a k ostatním dětem v přirozeném prostředí vrstevníků, založeném na principu individuálních zájmů a potřeb. Budeme dále pokračovat v rozvíjení samostatnosti, zdravého sebevědomí a tvořivosti dětí.

ŠVP byl vypracován v součinnosti se Základní školou Ludkovice a Luhačovice, aby byl zajištěn bezproblémový přechod žáků z 2. ročníku ze Základní školy Ludkovice do naší školy a žáků 4. ročníku do spádové Základní školy v Luhačovicích.

Název našeho ŠVP „ Škola je prima“. Naši školu navštěvují žáci, kteří již své první zkušenosti se školou získali v 1. a 2. třídě v Základní škole Ludkovice a právě 3. a 4. třída je vhodné období pro zahájení získávání dovedností, návyků jež mají význam pro celý život a které umožní rychle se přizpůsobit potřebám dalšího vzdělávání i pozdějšího zaměstnání. K získávání těchto dovedností chceme vytvořit podnětné a příjemné pracovní prostředí.

Chceme poskytovat kvalitní základní vzdělání zaměřené na aktivní dovednosti žáků, aby se žáci ve škole:

- naučili rozumnou míru encyklopedických znalostí
- snažili se přemýšlet, hledat souvislosti, tvořit
- orientovat se v problému, vyhledávat a používat informace
- naučili se věcně diskutovat
- získali znalosti a dovednosti v environmentální výchově
- získali komunikační dovednosti v sociálních vztazích
- získali pozitivní motivaci pro celoživotní vzdělávání

Proto chceme mít školu, ve které bude ve vyučování i ve školní družině prostor pro rozvíjení a utváření harmonických osobností všech žáků.

Ve škole by měla vládnout příjemná přátelská atmosféra, pohoda, vzájemná důvěra a žáky by měla práce těšit.

Základní myšlenky našeho programu:

- otevřenost školy všem dětem, rodičům, veřejnosti, vytváření společných prožitků žáků, učitelů a rodičů
- soulad působení školy s uznávanými životními a mravními hodnotami a postoji
- společně se žáky vytvářet pravidla žákovského soužití, přátelství, práv a povinností
- usilovat o co nejširší rozvoj osobnosti žáků s důrazem na utváření a rozvíjení klíčových kompetencí
- položit základy ke zdravému životnímu stylu, ke schopnosti kulturního a estetického prožitku
- poznávat zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu
- rozvíjet přirozené ekologické cítění žáků
- utváření kvalitních vztahů uvnitř školy i navenek

- integrace dětí s vývojovými poruchami učení a reedukace těchto poruch
- položit základy k výuce cizích jazyků a informační technologii
- dle zájmu rodičů a v souladu se školským zákonem vytvořit podmínky pro náboženskou výuku
- individuální zájmy a talent žáků rozvíjet prostřednictvím činnosti zájmových útvarů

Materiální zabezpečení rozvoje školy

- usilovat i nadále o soulad potřeb školy s možnostmi zřizovatele školy
- pečovat o estetičnost, čistotu a kulturnost školního prostředí
- pořizovat moderní učebnice, pracovní materiál, pomůcky a didaktické hry pro každodenní práci žáků
- dle potřeb zakupovat a inovovat digitální techniku
- modernizovat vybavení školy, školní družiny a zlepšovat podmínky pro zájmovou činnost
- podporovat další vzdělávání učitelů

Pedagogové přistupují ke každému žákovi s úctou a s respektováním jeho individuálních schopností tak, aby každý žák dosáhl svého osobního maxima.
Ve třídě svým chováním, vyjadřováním a zájmem o jednotlivé žáky vytvářejí bezpečné, příznivé a tvořivé prostředí.
Žáci se zde cítí dobře, nebojí se projevit svůj názor a nejsou stresováni.
Hodnocení žáků musí být individuální, příznivé, musí především postihovat klady žákovy práce, musí je vést k dalšímu učení a výkonům a k získávání nových vědomostí vlastní činností.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Za základní didaktické strategie našeho programu považujeme:

- **upevňování zájmů žáka o vzdělávací činnost a poznávání**
- **podněcování aktivní účasti žáka různými činnostmi ve vzdělávacím procesu**
- **využívání zkušeností žáka a vytváření kompetencí pro užití osvojovaného učiva v běžné životní praxi**
- **vyučování musí mít nejen vzdělávací ale i výchovný charakter**

Zájem žáků o vzdělávací činnost a poznávání probouzíme prostřednictvím zajímavého způsobu vyučování. Usilujeme, o trvalé uplatňování **zásady názornosti**, a to používáním přímého názoru během výuky – skutečné předměty, kreslené názory, modely, náčrty, diagramy, osy, obrazy, mapy, Práce na PC atd. Názorné vyučování využíváme k porozumění nového učiva, k procvičení a upevnění učiva i ke kontrole žákovských dovedností a vědomostí.

Aby žáci učivu porozuměli a pochopili jeho podstatu, volíme vhodně obsah učiva a způsob práce ve škole. Zůstáváme u probíraného učiva tak dlouho, dokud je žáky řádně pochopeno. Totéž učivo opakovaně probíráme v nových situacích a s různými činnostmi. Postupujeme přiměřeně, stále se přesvědčujeme o stupni pochopení žáky, abstraktní pojmy objasňujeme názorem a příkladem odpovídajícím stupni vývoje žáků. Respektujeme psychický vývoj žáků.

Aktivní účast žáků v procesu vzdělávání podněcujeme prováděním činností. Žáci se aktivně účastní vyučování, využíváme zkušeností žáků, vyhýbáme se dlouhým výkladům, neděláme nic z toho, co mohou udělat žáci sami, dopřejeme žákům radost z úspěchu při vlastní práci.

Vytváříme kompetence pro praxi. Při výuce využíváme zkušeností žáků ze života, učíme žáky využívat poznatky a dovednosti získané v jednom vyučovacím předmětu i v jiných vyučovacích předmětech, informujeme žáky o možnostech využití získaných poznatků v praxi.

Další strategie:

- Vyučování zakládáme na přirozených situacích a učební látce potřebné v životě k dalšímu vzdělávání a uplatnění se.
- Vyučování přizpůsobujeme individualitám žáků. Chceme docílit toho, aby naše škola umožňovala individuální uplatnění každému žákovi.
- Ve vyučování často uplatňujeme činnostní práci žáků, učitelky jsou žákům rádcem a oporou, pomáhají jim překonávat nesnáze.
- Vycházíme ze zájmů žáků motivovaných pro dobrou školní práci, podněcovaných ke snaze se co nejlépe připravit do života.
- Snažíme se uchovat ty hodnoty, které vyrostly v našem českém prostředí, jsou ověřeny zkušenostmi mnoha vynikajících pedagogů i vědeckým bádáním.
- Chceme mít školu založenou na radostné žákovské práci.

Dbáme, aby žáci nebyli ve škole přetěžováni,

aby neprožívali školní léta jen přepínáním paměti a přemírou povinností. V naší škole dbáme na dětské zájmy, vycházíme z nich a využíváme je. Dětské touhy rozumně usměrňujeme, probouzíme vztah k pozitivním hodnotám a tím dítě vychováváme a zdokonalujeme. Žákům se snažíme ponechat prostor k tomu, aby mohli zaujímat svá stanoviska i řešit různé opravdové životní situace. Školní práci přizpůsobujeme fyziologii a psychologii dítěte. Chceme, aby motivace a účelnost učení byly charakteristickými znaky výuky v naší škole.

Klíčové kompetence zahrnují schopnosti, vědomosti, dovednosti, hodnoty a návyky, které jsou rozhodující pro úspěšné uplatnění a spokojený život člověka v moderní demokratické společnosti a které umožňují člověku jednat adekvátně a efektivně v různých pracovních a životních situacích.
Klíčové kompetence žáků ve škole úzce spojujeme s životními dovednostmi žáků. Vedeme je k tomu, aby hlouběji porozuměli sami sobě, ostatním spolužáků a lidem i světu kolem sebe.
V jednotlivých vzdělávacích oblastech a vyučovacích předmětech rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- *umožníme žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení*

- ✓ používáme moderní metody výuky, dle možností dáváme žákům k učivu názor, necháme žáky individuálně s názornými pomůckami manipulovat, třídit a rozlišovat
- ✓ klademe na žáky v učivu přiměřené nároky, vedeme je k dobrému zvládnutí základního učiva a zohledňujeme individuální schopnosti jednotlivých žáků
- ✓ dbáme, aby každá činnost měla svůj didaktický cíl, klademe důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky
- ✓ během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- ✓ podporujeme sebedůvěru žáků v jejich schopnosti, vedeme žáky k sebekontrole, sebehodnocení a pochopení, proč se danému učivu učí
- ✓ rozvíjíme komunikační dovednosti, schopnost spolupráce, práce ve skupině a v týmu, schopnost prezentace vlastních výsledků
- ✓ využíváme vhodné učebnice a učebních pomůcky
- ✓ využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky pro individuální činnosti žáků i u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- ✓ pro hodnocení žáků používáme co nejvíce pozitivní soudy
- ✓ vedeme žáky k vlastní organizaci učení, vytváříme návyky k pozdějšímu samostatnému učení
- ✓ domácí úkoly směřujeme k procvičování učiva, které žáci ve škole zvládli
- ✓ volíme učivo ve shodě s individuálními možnostmi a zájmy žáků
- ✓ upozorňujeme na konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- ✓ vedeme žáky k dovednosti dokázat v praktickém životě použít všech nabytých zkušeností
- ✓ podporujeme účast žáků v žákovských soutěžích
- ✓ vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci a hodnocení
- ✓ během výuky žáci třídí, rozlišují, seskupují, přidávají a vyřazují různé pojmy, pomůcky nebo výukové materiály vzhledem k úkolu, který plní
- ✓ na základě uvedených činností žáci nacházejí shodné nebo odlišné znaky
- ✓ postupujeme od jednoduchých problému ke složitějším
- ✓ vedeme žáky k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem a došli ve své činnosti k závěru
- ✓ žáci navrhují a provádějí obměny činností, poznatky aplikují v obdobných situacích
- ✓ žáky vedeme k prezentaci svých myšlenek a nápadů při řešení problémů, různé závěry, řešení a rozhodnutí necháme žáky obhajovat
- ✓ umožňujeme žákům vyhledávání nových informací v různých zdrojích
- ✓ učíme žáky pracovat s informacemi, vyhledávat souvislosti, propojovat poznatky různého druhu, porozumět grafům, diagramům a tabulkám

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k všestranné a účinné komunikaci

- ✓ pravidelně prezentujeme své i žákovské zážitky a názory v komunikačním kruhu, vedeme žáky ke správné komunikaci se spolužáky i s dospělými osobami
- ✓ umožňujeme žákům hovořit o poznaných souvislostech a zkušenostech z jejich života, zkusit hovořit o pozorováních v přírodě, zajímavých poznatcích z četby, nebo ze sledování naučných pořadů
- ✓ do vyučování začleňujeme metody kooperativního učení, skupinové práce a jejich prostřednictvím vychováváme děti ke spolupráci
- ✓ zdokonalujeme kultivovanost ústního projevu a vedeme žáky k přípravě krátkých ústních informací o dění v obci, v republice a o zásadních událostech ve světě
- ✓ do výuky českého jazyka začleňujeme jednoduchá mluvní cvičení na dané téma
- ✓ v matematice vymýšlíme jednoduché slovní úlohy, otázky, hovoříme o postupu při řešení či znázornění
- ✓ ve výtvarné a hudební výchově necháme žáky pokusit se vyjadřovat dojmy z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- ✓ utváříme u žáků schopnost poslouchat a brát v úvahu názory jiných lidí
- ✓ rozvíjíme schopnost žáků spolupracovat a pracovat ve dvojících, ve skupinách nebo v týmu
- ✓ žáci se podílí na stanovení pravidel pro práci v různě velkých skupinách

- ✓ rozvíjíme klima dobrých vztahů mezi žáky, mezi žákem a učitelem
- ✓ vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování
- ✓ vedeme žáky k ochotě poskytnout pomoc druhému, nést zodpovědnost za plnění společného úkolu
- ✓ učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy, důsledně vyžadujeme vhodné oslovování žáků mezi sebou
- ✓ sociální kompetence vyvozujeme z aktuálních situací ve třídě, ve škole
- ✓ vytváříme u žáků logické a kritické myšlení

Kompetence občanské

- připravujeme žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- ✓ vedeme žáky k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí a k cítění sounáležitosti s třídním kolektivem
- ✓ učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých, utvářet se a projevovat se jako zdravé individuality a svobodné osobnosti, projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímat citové vztahy k lidem, k prostředí, kde žijí, k přírodě
- ✓ získat pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví, aktivně je chránit
- ✓ učíme žáky orientovat se ve vlastním citovém životě a v citových vztazích
- ✓ vytváříme smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně žáky zapojovat do kulturního dění a aktivit /účast na kulturních a sportovních akcích/
- ✓ rozvíjíme dovednost chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy

Kompetence pracovní

- pomáháme žákům rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě
- ✓ vedeme žáky k dosažení zručnosti při práci s různými materiály, provádění činností s pomůckami, udržování pořádku na pracovním místě, vytvoření systému v ukládání pomůcek a osobních věcí
- ✓ učíme žáky zhotovit si jednoduché pomůcky pro výuku
- ✓ dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při všech činnostech
- ✓ nabídkou práce v zájmových útvarech ve školní družině podněcujeme u žáků zájem o jejich další zájmovou orientaci

Kompetence digitální

- ✓ učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- ✓ žákům pomáháme získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ✓ vedeme žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- ✓ podporujeme žáky při využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

- ✓ pomáháme chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost a seznamovat žáky s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- ✓ dohlížíme na žáky, aby uměli předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola má zkušenosti z dřívější doby se zabezpečením výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Nejvíce zkušeností v této oblasti jsme získali při výuce žáků s vývojovými poruchami učení a chování vztahujících se k českému jazyku a jeho složkám.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák se

- **zdravotním postižením** – mentální, zrakové, sluchové, tělesné / mezi tato postižení patří i těžké vývojové poruchy učení a chování/
- **zdravotním znevýhodněním** - zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc, lehčí poruchy učení a chování
- **sociálním znevýhodněním –** žáci pocházející většinou z prostředí sociálně, kulturně či jazykově odlišného od běžného standardu.

3.3.1. Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Základním smyslem a úkolem je poskytnout takto postiženým žákům odpovídající vzdělání formou individuální integrace . Vhodné speciální potřeby pro tyto žáky doporučuje lékař specialista a školské poradenské zařízení /PPP, SPC/. Navrhuje obsah, formy a metody jejich vzdělávání a škola vytvoří vhodné podmínky, které jim toto vzdělávání umožní.
Vypracujeme individuální učební plán, do kterého uvádíme základní údaje o obsahu, rozsahu, průběhu a způsobu individuálně poskytované péče, očekávané výstupy učiva, časové a obsahové rozvržení učiva, použité metody a formy práce, způsob hodnocení žáků a využití vhodných kompenzačních a didaktických pomůcek.

3.3.2. Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním / s vývojovými poruchami učení a chování/

Vyhledávání žáků se specifickými poruchami učení a jinými výukovými problémy tvoří důležitou součást práce všech pedagogů naší školy. Do této skupiny žáků patří žáci s různými vývojovými poruchami učení, lehkou mozkovou dysfunkcí, hyperaktivitou a podobně.
Na základě výsledků vyšetření a doporučení specialistů a se souhlasem zákonných zástupců věnujeme pak těmto žákům speciální péči. Nápravu poruch provádíme individuálně během celého průběhu vyučování, dále pak podle potřeby v kroužku speciální péče po vyučování.

Se zákonnými zástupci integrovaných žáků uzavíráme dohodu o vzájemné spolupráci, její součástí je individuální vzdělávací plán vypracovaný provádějící učitelkou a schválený pedagogicko psychologickou poradnou, podle kterého budeme se žákem pracovat. Plán obsahuje závěry a doporučení z vyšetření v pedagogicko psychologické poradně , konkrétní způsoby nápravy, seznam pomůcek, které budeme při nápravě používat, způsob hodnocení žáků a jméno pedagoga odpovědného za nápravu. Při klasifikaci žáků přihlížíme k doporučení specialistů, ke druhu a stupni specifické poruchy.

Obecné zásady práce s těmito žáky v hodinách českého a cizího jazyka a matematiky:
Vždy tolerujeme pomalejší tempo a hodnotíme jednotlivé žáky individuálně.
U písemného prověřování nepřihlížíme k formě, grafické podobě, tolerujeme dysgrafii, dysortografii a dyskalkulii. Na řešení úkolů poskytujeme žákům delší čas, případně zadáme úkol menšího rozsahu.
Při ústním zkoušení respektujeme pomalejší tempo žáků a nedokonalý způsob vyjadřování, dle druhu a stupně poruchy i neznalost učiva.
Vhodným pedagogickým přístupem k žákům usměrňujeme a eliminujeme jejich nevhodné projevy chování
Poruchy učení a chování respektujeme i v hodinách naukových a výchovných předmětů.
Vhodným pedagogickým přístupem k žákům usměrňujeme a eliminujeme jejich nevhodné projevy chování, pokud se vyskytují.
Poruchy učení a chování respektujeme i v hodinách výchovných předmětů.

3.3.3. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

V naší škole chápeme řešení problematiky žáků ze sociálně, kulturně či jazykově odlišného jako nedílnou součást naší práce.
Vnímáme, že vzdělávací a výchovné problémy u těchto žáků vyplývají z charakteristiky jejich rodinného prostředí, které může být méně podnětné pro kognitivní rozvoj dětí , jejich vztah ke vzdělání je vlažný až záporný, doma používají argot češtiny, romský etnolekt češtiny nebo slovenštiny, rodina může být sociálně vyloučená dle Zákona č. 108/2006 o Sociálních službách, rodiče mohou být ve vězení, mohou podstupovat komplikovaný rozvod manželství , může existovat dlouhodobá nezaměstnanost rodičů. Na vývoj dítěte může nepříznivě působit rodina vyznávající ortodoxní náboženství, uzavřené komunity imigrantů, v nepříznivé situaci bývají děti rodičů žijících patologickým způsobem života a podobně.
Někdy potřebují speciální péči i žáci z rodin finančně velmi dobře zajištěných, ale s velmi málo podnětným prostředím pro vzdělávání
Naše škola má ujasněno sociální optimum žáků /funkční rodina, somaticky zdravý žák, bezpečné prostředí pro žáka, který má prospěšné zájmy a kamarády/. Soustavným pozorováním a komunikací se žáky se snažíme rozpoznat změnu podmínek, ve kterých se žáci nacházejí.
Principy a obecné zásady naší práce s těmito žáky:

- individuální přístup ke každému konkrétnímu problému
- systém podpory – omezit zvýhodňování, ale nabídnout podporu, aby se stali
- rovnocennými partnery při volbě své životní cesty
- respekt – přijmeme při práci s rodiči těchto žáků fakta, i když s nimi nesouhlasíme
- efektivita – chápeme, že cíle si v těchto případech musíme vytvářet pro
- konkrétního žáka a pro tuto konkrétní období.. Každý cíl je prostředkem pro další cíl.
- systémovost – pracujeme soustavně a s určitým záměrem
- v případě potřeby pracujeme i s těmito žáky dle individuálních vzdělávacích plánů

3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od pedagog náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Rozpoznání mimořádně nadaných žáků mladšího školního věku je dlouhodobý proces. V nejnižších ročnících školního vzdělávání může jít v některých případech o nerovnoměrný a zrychlený vývoj žáka, který se v pozdějším období vyrovná s vrstevníky na jejich průměr.
V našich podmínkách je přesto považujeme za mimořádně nadané a věnujeme jim zvláštní pozornost.

Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především prostřednictvím rozšiřujícího učiva v těch předmětech, které reprezentují jejich nadání a zvýšený zájem.
Příklady rozšiřujícího učiva naší školy uvádíme v kapitole Učební osnovy /Vzdělávací obsahy předmětů/.
Zásady pro práci s mimořádně nadanými žáky:

- poskytovat dostatečné množství podnětů
- nabízet podpůrný učební materiál - bohatý, variabilní a podnětný
- respektovat individuální učební tempo, umožnit rychlejší postup v učení
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů / řízení pracovních skupin, kontrola práce skupin/
- zapojení žáka do samostatných, rozsáhlejších prací a projektů
- účast žáků v soutěžích

Ve výchovných předmětech jim zadáváme náročnější úkoly a především žáky motivujeme a směřujeme k rozvíjení nadání a talentu v zájmových útvarech organizovaných naší školou nebo školou uměleckou.

Dále budeme dle potřeby usměrňovat tyto žáky v osobnostní výchově. Povedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat potřebným a slabším.

3.5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují v RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.
Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme v našem školním vzdělávacím programu pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do obsahu vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah taky např. formou skupinové práce a projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.
Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vyučovacího předmětu a jednotlivá témata jsou uvedena u vyučovacích předmětů.
U žáků v průběhu školní docházky klademe důraz především na osobnostní a sociální výchovu a na environmentální výchovu,

Zde uvádíme přehled všech průřezových témat, jejich tématických okruhů a realizaci podle ročníků.

Osobnostní a sociální výchova (OSV)
Tématické okruhy: Rozvoj schopností poznávání; Sebepoznání a sebepojetí; Seberegulace a sebeorganizace; Psychohygiena; Kreativita; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace; Kooperace a kompetice; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana (VDO)
Tématické okruhy: Občanská společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě;

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
Tématické okruhy: Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova (MKV)
Tématické okruhy: Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ;
Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova (EV)
Tématické okruhy: Ekosystémy; Základní podmínky života;
Lidské aktivity a problémy životního prostředí;
Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova (MV)
Tématické okruhy:Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení;
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality;
Stavba mediálních sdělení; Vnímání autora mediálních sdělení;
Fungování a vliv médií ve společnosti;
Tvorba mediálního sdělení;
Práce v realizačním týmu.

Osobnostní a sociální výchova

Téma a všechny jeho okruhy jsou každodenní součástí výchovy a vzdělávání dětí. Učitelé mají být příkladem svým životem, postoji a výběrem hodnot.

Vedeme žáky k sebepoznání a sebepojetí, ke komunikaci, k vytváření dobrých mezilidských vztahů ve škole i mimo ni, k projevům úcty a humanity. Učíme děti zvládat vlastní chování, osvojovat si dovednosti řešení konfliktů, pomáháme nabýt vědomosti o duševní hygieně, zdravém životním stylu, vštěpujeme odpovědnost za vlastní rozhodnutí.

Realizační možnosti: dramatická výchova, týmová práce, komunitní kruhy, projektové aktivity, praxe v životě školy atd.

Výchova demokratického občana

Cíle tohoto tématu jsou naplňovány ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Uplatňování principů demokracie, budování příznivého školního klimatu, prohlubování dovednosti svobodné volby, právo na rozhodování, ale i plnění povinností, odpovědnost za svou budoucnost, respektování svobody druhých – to vše lze praktikovat také v životě školy.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Využití tohoto tématu prohlubuje u žáků poznatky a dovednosti získané v jednotlivých předmětech, odhaluje a objasňuje souvislosti. Poznáním Evropy a světa v jejich celistvosti vnímají i děti sounáležitost a společnou budoucnost celého lidstva. Vzájemné poznávání vede k partnerství /cizojazyčná korespondence, projekty, poznávání životního stylu jiných národů, sportovní a kulturní akce/.

Multikulturní výchova

Multikulturní pojímání světa, tolerance vůči jiným etnikům, kulturám, respektování práv menšin, principy solidarity a sociálního smíru – to je budoucnost lidí na naší planetě. Povedeme svoje žáky tak, aby společně s učiteli zabezpečovali takové klima školy, v němž by se všichni cítili rovnoprávní, projevovali toleranci k rasovým, etnickým a sociokulturním odlišnostem. Tento tematický okruh se promítá do všech vzdělávacích oblastí.

Environmentální výchova

Základní podmínky života, trvale udržitelný život, záchrana lidského druhu proměnou vztahu k životnímu prostředí.

Pedagogové budou v průběhu celé školní docházky akcentovat ve vědomí žáků tyto skutečnosti ve všech předmětech, dále formou ekologických projektů, účastí žáků v regionálních ekologických aktivitách, v životě školy /třídění odpadu, pomoc při úklidu okolí školy atd./.

Mediální výchova

Je v přímé souvislosti s prezentací žáků a školy na veřejnosti. Má nejužší vazbu na jazyk a jazykovou komunikaci, na oblast umění a kultury, na práci s počítačem atd.: školní časopis, školní rozhlasové relace, příprava informačních a propagačních materiálů, reprezentace školy, besedy, dramatizace, vlastní žáky předváděný program, prezentační aktivity školy, videozáznamy a fotodokumentace školy, nástěnky, výzdoba, plakáty atd.

1. Osobnostní a sociální výchova					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Osobnostní rozvoj					
rozvoj schopností poznávání	ČJ, VV, M, PRV, HV, TV, PČ	ČJ, VV, M, PRV, HV, TV, PČ	ČJ, VV, AJ, M, PRV, HV, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, AJ, M, VL, HV, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, AJ, M, VL, HV, TV, PČ
sebepoznání a sebepojetí	ČJ, VV, PRV, HV, TV	ČJ, VV, PRV, HV, TV	ČJ, VV, PRV, HV, TV	ČJ, VV, PŘ, HV, TV	ČJ, VV, PŘ, HV, TV
seberegulace a sebepojetí	ČJ, VV, TV	ČJ, VV, TV	ČJ, VV, TV	ČJ, VV, PŘ, M, VL, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, M, VL, TV, PČ
psychohygiena	ČJ, VV, HV, TV, PČ	ČJ, VV, HV, TV, PČ	ČJ, VV, AJ, HV, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, AJ, HV, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, AJ, HV, TV, PČ
kreativita	ČJ, VV, M, TV	ČJ, VV, M, TV	ČJ, VV, AJ, M, TV	ČJ, VV, PŘ, AJ, M, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, AJ, M, TV, PČ

	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Sociální rozvoj					
poznávání lidí	ČJ, VV, PRV, HV, TV	ČJ, VV, PRV, HV, TV	ČJ, VV, AJ, PRV, HV, TV	ČJ, VV, AJ, HV, TV	ČJ, VV, AJ, HV, TV
mezilidské vztahy	ČJ, VV, M, PRV, HV, TV,	ČJ, VV, M, PRV, HV, TV,	ČJ, VV, AJ, M, PRV, HV,	ČJ, VV, PŘ, AJ, M, VL,	ČJ, VV, PŘ, AJ, VL, HV,

	PČ	PČ	TV, PČ	HV, TV, PČ	TV, PČ
komunikace	ČJ, VV, M, PRV, TV, PČ	ČJ, VV, M, PRV, TV, PČ	ČJ, VV, AJ, M, PRV, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, AJ, M, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, AJ, M, TV, PČ
kooperace a kompetice	ČJ, M, TV	ČJ, M, TV	ČJ, AJ, M, TV	ČJ, PŘ, AJ, M, TV, PČ	ČJ, PŘ, AJ, M, TV, PČ
Morální rozvoj					
řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJ, VV, M, PRV, TV, PČ	ČJ, VV, PRV, M, TV, PČ	ČJ, VV, A, M, PRV, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, AJ, M, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, AJ, M, TV, PČ
hodnoty, postoje, praktická etika	ČJ, VV, HV	ČJ, VV, HV	ČJ, VV, HV	ČJ, VV, PŘ, VL, HV	ČJ, VV, VL, HV, TV

2. Výchova demokratického občana					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Občanská společnost a škola	ČJ, M, PRV, HV, TV	ČJ, M, PRV, HV, TV	ČJ, M, PRV, HV, TV	ČJ, PŘ, M,VL, HV, TV, PČ	ČJ, PŘ, M,VL, HV, TV, PČ
Občan, občanská společnost a stát	ČJ, PRV	ČJ, PRV	ČJ, PRV	ČJ, PŘ, AJ, VL, PČ	ČJ, PŘ, VL, PČ
Formy participace občanů v občanském životě				VL	VL
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	VV, M	VV, M	VV, AJ, M	VV, PŘ, AJ, M, VL	VV, PŘ, AJ, M, VL

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Evropa a svět nás zajímá	ČJ, VV, HV, TV	ČJ, VV, HV, TV	ČJ, VV, AJ, HV, TV	ČJ, VV, PŘ, AJ, , M, VL	ČJ, VV, PŘ, AJ, M, VL
Objevujeme Evropu a svět	ČJ, VV, HV	ČJ, VV, HV	ČJ, VV, AJ, HV	ČJ, VV, PŘ, AJ, VL, HV	ČJ, VV, PŘ, AJ, VL, HV
Jsme Evropané	VV, M	VV, M	VV, M	VV, PŘ, VL, M, PČ	VV, PŘ, VL, M, PČ

4. Multikulturní výchova					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Kulturní diference	PRV, HV	PRV, HV	AJ, PRV, HV	AJ, HV, PČ	AJ, HV, PČ
Lidské vztahy	ČJ, VV, M, PRV, HV, TV	ČJ, VV, M, PRV, HV, TV	ČJ, VV, M, PRV, HV, TV	ČJ, VV, PŘ, M, VL, HV, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, M, VL, HV, TV, PČ
Etnický původ	ČJ, M	ČJ, M	ČJ, M	ČJ, PŘ, M	ČJ, PŘ, M
Multikulturalita	VV, M, HV	VV, M, HV	VV, AJ, M, HV	VV, PŘ, A,J VL, HV	VV, PŘ, A, M, VL, HV
Princip sociálního smíru a solidarity				PŘ, VL	PŘ, VL

5. Environmentální výchova					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Ekosystémy	PRV	PRV	PRV	PŘ, VL	PŘ, VL
Základní podmínky života	VV, M, PRV	VV, M, PRV	VV, M, PRV	VV, PŘ, M, PČ	VV, PŘ, M, PČ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJ, VV, PRV, TV	ČJ, VV, PRV, TV	ČJ, VV, PRV, TV	ČJ, VV, PŘ, M, VL, TV, PČ	ČJ, VV, PŘ, M, VL, TV, PČ
Vztah člověka k prostředí	VV, M, PRV, HV, PČ	VV, M, PRV, HV, PČ	VV, AJ, M, PRV, HV, PČ	VV, PŘ, AJ, M, HV, PČ	VV, PŘ, AJ, M, HV, PČ

6. Mediální výchova					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Okruhy receptivních činností					
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ, VV, HV	ČJ, VV,HV	ČJ, VV, HV	ČJ, VV, VL, HV, PČ	ČJ, VV,VL, HV,PČ
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				PŘ	PŘ
stavba mediálních sdělení				M, VL	M, VL
vnímání autora mediálních sdělení	M, TV	M, TV	M, TV	PŘ, AJ, M, VL, TV	PŘ, AJ, M, VL, TV
fungování a vliv médií ve společnosti	HV	HV	HV	PŘ, HV	PŘ, HV

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Okruhy produktivních činností					
tvorba mediálního sdělení	ČJ, VV, HV	ČJ, VV,HV	ČJ, VV, HV	ČJ, VV, VL, HV, PČ	ČJ, VV,VL, HV,PČ
práce v realizačním týmu	M, HV	M, HV	AJ, M, HV	PŘ, AJ, M, VL, HV, PČ	PŘ, AJ, M, VL, HV, PČ

4. Učební plán

4.1. Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník/Počet hodin					Celkem předměty	Z toho DČD*
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	**Český jazyk ČJ**	7+2	8+2	7+1	6+1	7	41	6
	Cizí jazyk	**Anglický jazyk AJ**			3	3	3	9	
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	**Matematika M**	4	4+1	4+1	4+1	4+1	24	4
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	**Informatika INF**			1	1	1	3	
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	**Prvouka PRV**	2	2	2			6	
	Člověk a jeho svět	**Přírodověda PŘ**				1+1	2	4	1
	Člověk a jeho svět	**Vlastivěda VL**				1+1	2	4	1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova HV	1	1	1	1	1	5	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova VV	1	1	2	1	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova TV	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti PČ	1	1	1	1	1	5	
Celková povinná časová dotace			20	22	25	25	26	118	
z toho disponibilní časová dotace			2	3	2	4	1		12
Maximální počet hodin			22	22	26	26	26		
Minimální počet hodin			18	18	22	22	22		

4.2. Poznámky k učebnímu plánu

*DČD – disponibilní časová dotace je určena: především k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace, k realizaci průřezových témat a k realizaci vzdělávacích obsahů podporujících vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
Český jazyk – V 1. ročníku má předmět komplexní charakter, od 2. do 5. ročníku je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu.
V 1. až 3. ročníku zařazujeme do tohoto předmětu realizaci obsahu průřezových témat a většiny projektů Osobnostní a sociální výchovy, Multikulturní výchovy a Environmentální výchovy, proto v 1. a 2. ročníku posilujeme předmět o 2 vyučovací hodiny týdně a ve 3. až 5. ročníku o 1 hodinu týdně.
Matematika – ve 2. až 5. ročníku posilujeme předmět o 1 vyučovací hodinu týdně.
Prvouka , Přírodověda, Vlastivěda - ve 3. až. 4. ročníku posilujeme tyto vyučovací předměty z disponibilní časové dotace o 1 hodinu týdně. Posílení je určeno k realizaci projektů , které zahrnují okruhy průřezových témat Výchova demokratického občana , Environmentální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

ŠVP rozlišuje na 1. stupni dvě vzdělávací období: první období – 1. až 3. ročník
druhé období – 4. až 5. ročník
ŠVP vymezuje jako závazný výstup na 1. stupni kompetence 2. období.
Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina /45 min./. Rozvrh hodin v týdnu není v ŠVP chápán jako dogma. Učitelky si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní, týdenní program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny je možno realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce / přestávky, relaxace/. Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty /obory vzdělávacích oblastí/ pro daný ročník.
ŠVP nestanovuje závazně metody a formy výuky, nechává je na vyučujícím, aby pro dosažení kompetence sám zvolil takové metody a formy výuky, které povedou k očekávanému efektu. Použité formy a metody by měly v žácích vyvolávat touhu po poznání, provokovat jejich zvědavost, stimulovat kladné rysy lidské povahy a vždy by měly směřovat k získání konkrétní aktivní dovednosti při plně uplatňovaném principu pozitivní motivace žáka.

Nepovinné předměty

	hod. dotace:
1) Náboženství	1 - 2

Zájmové útvary
Škola může poskytovat žákům jednotlivých ročníků nabídku zájmových útvarů podle personálních, ekonomických podmínek a podle zájmu žáků.

	hod. dotace
1) Speciální výuka	1 - 2
2) Anglický jazyk	1
3) Výtvarný kroužek	1 - 2

5. Učební osnovy

Učební osnovy odpovídají standardům pro základní vzdělávání platných k 1.9.2013.

5.1.

Vzdělávací oblast	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět	**ČESKÝ JAZYK**
Období - ročník	***1. období – 1. až 3. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova
Jazyková výchova
Literární výchova

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Do vyučovacího předmětu Český jazyk je integrován vzdělávací obor Dramatická výchova.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v: 1. ročníku 9 hodin týdně
2. ročníku10 hodin týdně
3. ročníku 8 hodin týdně

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. **Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí**, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Cílem výuky jazyka je naučit žáky se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem.

Cílem literární výchovy je rozvoj čtenářské dovednosti, podněcování žáků k četbě, pěstování celkové kulturní úrovně žáků, rozvoj komunikativních schopností žáků.

Cílem komunikační a slohové výchovy je rozvoj komunikativních schopností žáků, rozvíjení jejich fantazie a tvořivosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- **pochopení** jazyka jako **prostředku historického a kulturního vývoje** národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- **pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání**
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- **rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti**
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů

- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Výuka probíhá především ve třídě, formou samostatné a společné práce, besed, využívá se technika, kterou škola disponuje – video, DVD , PC a žákovské programy.

Do vyučovacího předmětu Český jazyk jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech , Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák

- ✓ využívá pro učení vhodné informační zdroje (učebnice, pracovní listy, časopisy), a vhodné učební pomůcky (encyklopedie, jazykové příručky, tabule gramatických přehledů)
- ✓ rozvíjí učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- ✓ operuje s obecně užívanými základními termíny, znaky a symboly
- ✓ kriticky zhodnotí výsledky svého učení – autokorekce chyb a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák

- ✓ využívá získané dovednosti a vědomosti k řešení daného problému
- ✓ ověřuje prakticky správnost řešení problémů
- ✓ svá rozhodnutí je schopen obhájit

Kompetence komunikativní

Žák

- ✓ rozvíjí dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat vyslechnuté sdělení
- ✓ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně
- ✓ využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci s ostatními lidmi
- ✓ rozvíjí dovednost reprodukovat vyslechnuté nebo přečtené sdělení (scénky, písně, říkanky, dialogy)
- ✓ naslouchá promluvám druhých lidí, zapojuje se do diskuse, vhodně reaguje
- ✓ vyjadřuje se souvisle, výstižně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

Žák

- ✓ spolupracuje ve skupině, vytváří a respektuje pravidla práce v týmu
- ✓ v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- ✓ přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- ✓ ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské
Žák
- ✓ uvědomuje si odpovědnost k sobě samému, ke spolužákovi, k učiteli, k rodičům
- ✓ respektuje přesvědčení druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení
- ✓ respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní
Žák
- ✓ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- ✓ dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- ✓ uvědomuje si smysl pro povinnost (příprava na výuku)

Kompetence digitální
Žák
- ✓ žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby

Výstupy a učivo

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy
Žák
- ➢ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- ➢ snaží se porozumět písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- ➢ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- ➢ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- ➢ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- ➢ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- ➢ na základě vlastních zážitků vytváří krátký mluvený projev
- ➢ učí se zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním
- ➢ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev
- ➢ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- ➢ řadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Učivo
- poznávání jednotlivých písmen, hlásek a slov podle výukových metod (analyticko syntetická,)
- zdokonalování plynulého čtení
- čtení s porozuměním, dbát na správnou intonaci, pozorné naslouchání přednesu
- četba jako zdroj zážitků (orientace v textu, tiché čtení, předčítání)
- četba jako zdroj informací
- základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)
- základní formy společenského styku (pozdrav, oslovení, omluva, telefonování, přání)
- spisovné vyjadřování v ústním projevu
- vypravování podle osnovy, volné vyprávění motivované učitelem
- popis věci
- sdělení svého názoru, vyjádření vlastních pocitů

- příprava na psaní (uvolňovací cviky, pracovní prostředí, správné sezení a držení psacího náčiní)
- dokončení výcviku psaní s důrazem na čitelnost písma
- úprava zápisu, čitelnost, přehlednost
- opis, přepis jednoduchých textů
- žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav, pozvánka, dopis

1. ročník

- rozvoj fonematického sluchu
- poznávání jednotlivých písmen a hlásek
- skládání všech druhů slabik
- hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací
- uspořádání slov ve větě
- délka samohlásek
- porozumění přečtené větě
- recitace, dramatizace
- příprava na psaní (uvolňovací cviky, pracovní prostředí, správné sezení a držení psacího náčiní)
- rozlišování psacího a tiskacího písma a číslic
- psaní písmen a slov
- opis a přepis jednoduchých slov a vět
- nácvik psaní diktátu jednoduchých slov
- uvědoměle se naučit správnému dýchání, trénovat si paměť na krátkých textech, vyslovovat pečlivě a správně všechny hlásky (spolupráce s logopedem), s názorem učitele opakovat rytmická cvičení (hra na tělo), volit vhodné tempo a hlasitost řeči
- dokázat naslouchat ostatním, volit vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu, učit se slušnou formou odmítat a říkat „ne“, zkoušet si tyto situace nanečisto v podobě scének ve škole
- umět vyjádřit své přání, dokázat se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz, respektovat pravidla rozhovoru, neskákat do řeči druhému (nejen dospělému), učit se nonverbálnímu vyjadřování (řeč těla)
- nahrazovat slova v textu slovy stejného významu, vypravovat krátký příběh vlastní nebo reprodukovat čtený text

2. ročník

- zvládnutí správných tvarů písmen abecedy
- opis, přepis jednoduchých textů
- psaní vlastní adresy
- interpunkční znaménka nad hláskami a za větami
- plynulé čtení jednoduchých textů
- práce s textem (ilustrace, dramatizace, vypravování)
- čtení s porozuměním, dbát na správnou intonaci, pozorné naslouchání přednesu
- základy ústního vyjadřování ve větách
- základní formy společenského styku
- spisovné vyjadřování v ústním projevu
- naslouchání
- vypravování podle obrázkové osnovy
- sdělení svého názoru, vyjádření vlastních pocitů

- číst s porozuměním texty přeměřeného rozsahu a náročnosti, číst se správnou intonací, rozumět textu a reprodukovat jeho obsah, dokázat se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledat klíčová slova, umět číst v rolích, rozlišovat přímou řeč
- umět napsat adresu, krátký dopis, pozdrav, blahopřání, vzkaz, tvořit smysluplné bohaté věty k obrázkům, nahrazovat slova jiným výrazem, pracovat s obrázkovou osnovou (řadit, vyprávět), odstraňovat přebytečná slova v textu
- popisovat předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup
- Rozšiřující učivo
- domýšlení nedokončených příběhů
- vymýšlení příběhů nebo pohádek podle vlastní fantazie

3. ročník

- úprava zápisu, čitelnost, přehlednost
- zvyšování rychlosti psaní
- dokončení výcviku psaní s důrazem na čitelnost písma
- zdokonalování plynulého čtení
- orientace v textu (slyšený a přečtený text)
- vypravování podle osnovy, volné vyprávění motivované učitelem
- rozšíření forem společenského styku (telefonování, přání, pohlednice)
- popis věci
- umět komunikovat se spolužáky a s dospělými, dokázat zdravit, omluvit se, požádat o pomoc, poděkovat, znát a v praxi realizovat společenská pravidla chování v prostorách školy (umět požádat o uvolnění cesty, nechat projít dveřmi dospělou osobu atd.), dokázat stručně a jasně mluvit do telefonu
- umět napsat a odeslat dopis a pohlednici s dodržením formy a samostatným napsáním adresy
- obohacovat si aktivně slovní zásobu, nahrazovat slova slovy stejného významu, odstraňovat přebytečná slova, nahrazovat opakující se slova jinými, umět použít slova stejně znějící ve větách, umět setřídit slova podřazená ke slovu nadřazenému, vypravovat vlastní příhodu, snažit se odstranit přebytečná a opakující se slova, reprodukovat přečtený text, zapojovat fantazii k dotvoření konce příběhu
- pracovat s obrázkovou osnovou, tvořit jednoduché věty (osnovu), dokázat text rozčlenit na části, vypravovat podle osnovy
- popisovat předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup
- Rozšiřující učivo

- dopis neznámému adresátovi / napiš kdo jsi, co tě zajímá…/
- společenská výchova: spisovné a vhodné vyjadřování na návštěvě
- dramatizace pohádek, krátkých příběhů a situací např. jak potěšit kamaráda, chování v divadle,…….

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

Žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného a podobného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost, třídí ohebná slova na slovní druhy

- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření zvolí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- seznamuje se a prakticky se orientuje v abecedě
- odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách ve známých vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Učivo
1. ročník

Předslabikářové období:

- rozvíjení řeči s využitím žákovských zkušeností
- přípravná zraková a sluchová cvičení
- poslech čtených a vyprávěných pohádek
- dramatizace jednoduchých pohádek, zvláště takových, ve kterých se některý motiv opakuje
- memorování říkanek a básniček zpaměti, využití znalostí žáků z předškolního věku
- krátká vypravování žáků podle jejich zážitků a pozorování
- odpovědi na otázky
- náprava vadné výslovnosti nápodobou
- sluchová analýza a syntéza slabik ve slova, např. hádanky typu: „Je to hodně stromů a je to l-e-s. Co je to?“
- poznávání prvních souhlásek a samohlásek na začátku nebo na konci slova
- poznávání a čtení malých a velkých písmen: M, L, S, P, A, O, U, E, I
- začátky psaní v tomto období úzce souvisí s výukou čtení:
  - uvolňovací cviky
  - základní návyky při psaní
  - příprava k psaní písmen – psaní jednotlivých prvků písmen a číslic (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky)

Slabikářové období:

- pokračujeme v rozvíjení vyjadřování žáků
- seznamujeme žáky s lidovými pohádkami, rozpočitadly, říkankami, hádankami, vybrané se učí zpaměti, vyprávějí i dramatizují
- předčítáme příběhy ze života dětí, z přírody, o zvířatech, propojujeme je s výukou prvouky a výtvarné i hudební výchovy
- cvičíme schopnost naslouchat a něco si z příběhu zapamatovat, zapamatované vyjádřit mluveným, výtvarným nebo i pohybovým projevem
- necháme též žáky vyjadřovat své individuální pocity z četby
- pozornost věnujeme srozumitelnosti řeči žáků, nenásilně podporujeme správnou výslovnost

- učíme žáky základní pravidla, která by měli respektovat při rozhovoru
- výuka čtení – požadavek jasného zřetelného čtení s porozuměním uplatňujeme od čtení prvních slov:
  - čtení otevřených slabik a slov složených z písmen poznaných v předslabikářovém období;
  - činnosti s písmeny skládací abecedy
  - čtení dvojslovných, nejvýše trojslovných vět z poznaných slov
  - postupné poznávání dalších hlásek a písmen
  - čtení slabik, slov a krátkých vět
  - čtení psacího písma
  - čtení krátkých celků, obsahem dětem přiměřených
  - čtení s porozuměním v průběhu roku podporujeme tvořením vět s danými slovy, kresbou k některým slovům a větám, odpověďmi na otázky k obsahu jednoduché věty, plněním krátkých a jasných napsaných pokynů
  - řazení ilustrací podle dějové posloupnosti
- nácvik psaní malých a velkých písmen ve spojení se čtením
  - psaní slabik a krátkých slov s jednoduchými spoji
  - opis a přepis písmen, slabik, slov a krátkých vět, náročnost vět je nutné volit podle individuálních možností žáků
  - psaní snadných a foneticky jasných slov podle diktátu po předcházející sluchové analýze a syntéze
- z hlediska potřeb čtení a psaní rozlišujeme věty, slova, slabiky, hlásky (písmena)

2. ročník

- rozlišovat grafickou a zvukovou podobu slova, členit slova na slabiky, hlásky, skládat slova z hlásek, slabik, skládat ze slov věty, rozlišovat druhy vět podle postoje mluvčího a vybírat vhodné prostředky k jejich tvoření
- stavba slabiky (hláska, písmeno), slova, věty
- procvičování tvarů písmen, psaní slov a jednoduchých vět
- dělení slov na konci řádků
- obohacování slovní zásoby
- rozlišování vět podle obsahu (oznamovací, tázací, rozkazovací, přací)
- pořádek slov ve větě
- řazení vět v textu, první krátké písemné vyjadřování žákovských zkušeností
- psaní velkých písmen na začátku věty a u vlastních jmen osob a zvířat
- samohlásky a souhlásky (měkké, tvrdé – psaní i y obojetné pouze vyjmenovat)
- písmeno ě – slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, jejich psaní a výslovnost
- spodoba na konci slov
- informace a osvojení abecedy
- informace o slovesech a podstatných jménech
- odlišovat krátké a dlouhé samohlásky, rozlišovat význam slova podle délky samohlásky (např. drahá a dráha)
- prakticky využívat slov opačného a podobného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená, porovnávat a třídí slova podle různých hledisek (počet slabik, počet hlásek, význam slova a podobně), užívat správných tvarů ohebných slov v textu
- vyjmenovat samohlásky krátké a dlouhé, souhlásky tvrdé, měkké i obojetné, odůvodnit a správně napsat i/y po tvrdých a měkkých souhláskách
- zdůvodnit a správně napsat ve slovech ú/ů

- umět používat velká písmena na začátku vět a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování
- vyhledávat a rozlišovat podstatná jména, slovesa a předložky, tvořit s nimi věty
- seznámit se s ostatními slovními druhy
- vyjmenovat zpaměti abecedu a dokázat řadit slova podle abecedy podle prvního, druhého písmene
- zdůvodnit a správně psát slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř (b – p, d – t, ď – ť, z – s, ž – š, h – ch, v – f)
- poznat větu jednoduchou a souvětí
- psát úhledně všechna písmena psací (velká i malá) abecedy
- Rozšiřující učivo

- poznat věty tázací typu ano-ne
- řadit slova podle abecedy podle třetího písmene, umět hledat v abecedním rejstříku
- psát úhledně všechna velká tiskací písmena abecedy

3. ročník

- bezpečně zdůvodnit a správně psát slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř (b p, d – t, ď – ť, z – s, ž – š, h – ch, v – f)
- měkké a tvrdé souhlásky – pravopis
- obojetné souhlásky
- pravopis skupin bě, pě, vě, mě
- vyjmenovaná slova – význam vyjmenovaných slov, slova příbuzná
- spodoba znělých a neznělých souhlásek uvnitř slov
- podstatná jména vyhledávání, pádové otázky, pád, číslo, rod
- osvojení abecedy
- slovesa – vyhledávání
- psaní předložkových tvarů
- vlastní jména obcí, ulic (běžně používaných) informace o slovních druzích
- dokázat vyhledat slova příbuzná, určit kořen slova, předponu a příponu, naopak umět tvořit ke kořenu slova příbuzná
- umět vyjmenovat vyjmenovaná slova, používat jejich tvary ve větách, rozumět jejich obsahu, umět k nim přiřadit slova příbuzná (není nutno dodržet pořadí od *b*), seznamovat se slovy stejně znějícími (být – bít, výr – vír atd.)
- vyhledávat v textu a třídit slova podle slovních druhů – podstatná jména, slovesa, přídavná jména, předložky, u podstatných jmen určovat rod, číslo, pád, u mužských životnost, u sloves určovat osobu, číslo, čas v oznamovacím způsobu, vyhledávat a vyznačovat základní skladební dvojici ve větě jednoduché, tvořit k holé větě větu rozvitou
- skloňovat podstatná jména, časovat slovesa
- psát úhledně všechna písmena psací (velká i malá) i tiskací (velká) abecedy, číslice, dbát na úpravu psaného textu při zvyšování rychlosti psaní, se samozřejmostí i kontrolovat písemný projev
- procvičovat řazení slov podle abecedy podle 1., 2., 3. písmena ve slově
- určit větu jednoduchou a souvětí
- Rozšiřující učivo

- vlastní jména neobvyklá, zajímavá – vyhledávání z okolí bydliště, z map, z četby
- soutěže ve znalostech vyjmenovaných slov, rozšíření vyjmenovaných slov o slova příbuzná
- rozšířené poznávání slovních druhů

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

Žák

- čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odliší pohádku od ostatních vyprávění
- užívá s porozuměním základní literární pojmy
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Učivo

- poslech literárních textů
- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- besedy o knihách, divadelních hrách, filmech a televizních pořadech
- podpora zájmu o individuální četbu
- společná mimočítanková četba dětských knih

1. ročník

- rozlišovat pojmy – básnička, říkadlo, pohádka, příběh, odlišuje verše, umět tvořit slova, která se rýmují
- umět naslouchat čtenému textu, rozlišovat dobro a zlo, vysvětlit ponaučení z příběhu, vyjmenovat kladné a záporné postavy, zařadit postavu do správné pohádky, nakreslit ilustraci k příběhu
- sestavit z několika obrázků osnovu příběhu a vypravovat podle ní, dramatizovat scénu příběhu
- číst a přednášet zpaměti krátké texty přiměřené věku
- navštěvovat divadelní představení a hovořit o svých zážitcích
- recitace, dramatizace
- Rozšiřující učivo
- vyprávění pohádek a povídek a jejich dramatizace

2. ročník

- poslouchat uvědoměle literární texty, číst samostatně knihy a zaznamenávat si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do deníčku, kreslit ke knize vlastní ilustraci, vyprávět, co se mu v knížce líbilo, hledat a předčítat dětem zajímavou část knihy
- seznámit se se systémem půjčování knih ve veřejných knihovnách
- přednášet zpaměti texty přiměřené věku, rozlišovat a používat pojmy – pohádka, hádanka, říkanka, báseň, sloka, rým, verš, kniha, knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel, ilustrátor, divadlo, herec, jeviště, hlediště, režisér, divadelní hra, hlavní postavy
- chodit do divadla a na koncerty
- dokončení prvopočátečního čtení
- plynulé čtení jednoduchých textů
- práce s textem (ilustrace, dramatizace, vypravování)
- čtení s porozuměním, dbát na správnou intonaci, pozorné naslouchání přednesu
- počátky tichého čtení
- rozlišení poezie a prózy (jednoduché texty)
- vedení k individuální četbě
- Rozšiřující učivo
- společná mimočítanková četba dětských knih

- dramatizace pohádek , příběhů , veselých výstupů
- pověsti vztahující se k obci a jejímu okolí
- lidové pranostiky, pořekadla, přísloví a jejich funkce
- hádanky – projev lidové moudrosti

3. ročník

- číst s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, číst se správnou intonací, členit text, frázuje, rozumět přečtenému a reprodukovat jeho obsah, dokázat se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledat klíčová slova, orientovat se v literárních druzích a v žánrech – poezie a próza, pověst, povídka, pohádka, bajka
- poslouchat uvědoměle literární texty, číst samostatně knihy a zaznamenávat si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do deníčku, kreslit ke knize vlastní ilustraci, psát hlavní a vedlejší postavy, vyprávět, co se mu v knížce líbilo, hledat a předčítat dětem zajímavou část knihy
- půjčovat si knihy, umět se orientovat v knihovně s pomocí knihovnice
- přednášet zpaměti texty přiměřené jeho věku
- vyprávět zážitky z divadelního, filmového představení, umět shrnout obsah
- zdokonalování plynulého čtení
- četba jako zdroj zážitků (orientace v textu, tiché čtení, předčítání)
- četba jako zdroj poznatků o přírodě, o současnosti i minulosti
- besedy o knihách, divadelních hrách, filmech a televizních pořadech, podpora zájmu o individuální četbu
- Rozšiřující učivo

- čtení složitějších, náročnějších textů
- reprodukce čteného textu
- nejznámější pověsti z českých dějin - dramatizace
- úryvky z beletrie – vypravování / oblíbená, zajímavá kniha, časopis/
- lidové zvyky a tradice na Zálesí, lidové pranostiky, přísloví, hádanky
- popis hlavní postavy
- čtení s porozuměním – plnění úkolů, vyhledávání informací

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

❖ rozvoj schopností a poznávání
- recitace, dramatizace, reprodukce
- hry a soutěže zaměřené na pozornost a soustředění
- nácvik hříčky a scénky

❖ sebepoznání a sebepojetí
- individuální četba – zdroj zážitků, poznatků o přírodě, o současnosti i minulosti
- výběr četby podle osobního zájmu
- hry (hodnotový žebříček), soutěže

❖ seberegulace a sebeorganizace
- samostatná práce (organizace, sebekontrola)

❖ psychohygiena
- hry – řešení problémových situací
- uvolnění, relaxace
- hledání pomoci při potížích

❖ kreativita
- tvořivé hry
- literární a jazykové křížovky

Sociální rozvoj

❖ poznávání lidí
- vzájemné poznávání se ve třídě, skupině – hry
- popis osob

❖ mezilidské vztahy
- skupinová práce (respektování, naslouchání, podpora, pomoc)
- vypravování zážitků – hodnocení
- vlastní tvorba pohádka, báseň

❖ komunikace
- nácvik komunikace v různých situacích (pozdrav, odmítání, omluva, přesvědčování, vysvětlování…)
- nácvik vedení dialogu a jeho pravidla

❖ kooperace a kompetence
- práce ve skupinách
- nácvik hříčky, scénky
- recitace, dramatizace

Morální rozvoj

❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- řešení problémových situací vzhledem k věku žáků i za pomoci učitele

❖ hodnoty, postoje, praktická etika
- besedy o knihách, divadelních hrách, filmech a televizních pořadech
- interpretace a hodnocení přečtených textů

Výchova demokratického občana

❖ občanská společnost a škola
- hry, soutěže, skupinová práce, ochota pomáhat slabším, spolupráce se žáky se specifickými poruchami učení

❖ občan, občanská společnost a stát
- dítě jako odpovědný člen společnosti, dětská práva a povinnosti (přijímat odpovědnost za své činy)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

❖ Evropa a svět nás zajímá
- rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – vypravování
- lidová slovesnost – četba jako zdroj informací o životě dětí v Evropě

❖ Objevujeme Evropu
- vypravování, beseda

Multikulturní výchova

❖ lidské vztahy
- hry – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci

❖ etnický původ
- rovnocennost všech etnických skupin a kultur

Environmentální výchova

❖ lidské aktivity a problémy životního prostředí
- volné vyprávění na dané téma (Den Země)

Mediální výchova

- ❖ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
  - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
  - hledání rozdílu mezi informativním, zábavním, reklamním sdělením
- ❖ tvorba mediálního sdělení
  - zpráva, oznámení, přání, dopis, pozvánka, plakát

Mezipředmětové přesahy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace – 1. období

Matematika a její aplikace

- plynulé čtení s porozuměním je předpokladem žáka pro správné pochopení slovních úloh
- porozumění textu umožňuje diferenciaci důležitých matematických údajů
- píše správné tvary číslic
- správně píše stručná sdělení – zápis slovní úlohy
- kontroluje vlastní písemný projev u zápisů slohových úloh
- doplňuje tabulky, schémata
- seznamuje se s nutností používat jednoznačná slova a přesné výrazy (odborné termíny)

Člověk a jeho svět

- Prvouka

- rozvíjí samostatné vyjadřování při zodpovězení otázky, v diskusi
- formuluje vlastní myšlenky k tématu a využívá správné komunikační prostředky
- volně reprodukuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, kde žije
- plynulé čtení s porozuměním umožňuje žákovi správné zachycení myšlenky textu
- správně píše stručná sdělení – vypíše hlavní myšlenky textu
- uvědomuje si provázanost a časovou souvislost jevů z různých oborů
- pozoruje a dokáže popsat své pozorování (přírody, přírodních dějů, jevů..)
- správně užívá vlastní názvy

Umění a kultura

- Výtvarná výchova

- dokáže zachytit část děje vhodného literárního textu (poslech, vlastní čtení pohádky..)

Člověk a svět práce

- Pracovní činnosti - zhotoví jednoduchý výrobek podle slovního popisu činnosti

5.2.

Vzdělávací oblast	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět	**ČESKÝ JAZYK**
Období – ročník	***2. období – 4. a 5. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter a je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova
Jazyková výchova
Literární výchova
Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v:

4. ročníku týdně 7
5. ročníku týdně 7

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. **Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí**, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk. **Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.**

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

V literární výchově si žáci přiměřeně k svému věku postupně vytvářejí základní čtenářské dovednosti a návyky. Seznamují se s různými literárními žánry a formami. Učí se vnímat jejich specifické znaky, pochopit záměr autora, formulovat vlastní názor a hodnocení přečteného textu. Na základě četby si utvářejí svůj čtenářský vkus a trvalý zájem o literaturu.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit. Získávají schopnost rozhodovat se na základě přečteného textu, text analyzovat a posuzovat jeho obsah. Poznávají bohatost českého jazyka a jeho slovní zásoby, dovednost používat v praxi základní pravidla stylistiky.

Psaní je součástí komunikační a slohové výchovy. Realizuje se zpravidla v menších časových celcích než je vyučovací hodina.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Český jazyk jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- **pochopení** jazyka jako **prostředku historického a kulturního vývoje** národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- **pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání**
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- **rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti**
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

V literární výchově si žáci přiměřeně k svému věku postupně vytvářejí základní čtenářské dovednosti a návyky. Seznamují se s různými literárními žánry a formami. Učí se vnímat jejich specifické znaky, pochopit záměr autora, formulovat vlastní názor a hodnocení přečteného textu. Na základě četby si utvářejí svůj čtenářský vkus a trvalý zájem o literaturu.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit. Získávají schopnost rozhodovat se na základě přečteného textu, text analyzovat a posuzovat jeho obsah. Poznávají bohatost českého jazyka a jeho slovní zásoby, dovednost používat v praxi základní pravidla stylistiky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- ✓ nabízí širokou škálu forem a metod pro seberealizaci každého žáka
- ✓ seznamuje žáky s obecně užívanými termíny a symboly a průběžně je používá
- ✓ vede žáky k systematické domácí přípravě
- ✓ klade otevřené otázky
- ✓ nabízí studijní materiály a zdroje ve výuce např. pravidla českého pravopisu, internet, knihy apod.

- ✓ vytváří příležitost pro vzájemnou komunikaci žáků

Kompetence k řešení problému

Učitel

- ✓ sleduje úspěšnost jednotlivých žáků
- ✓ zajímá se o názory a náměty žáků (zvláště ve slohové oblasti a v literatuře)
- ✓ umožňuje vyhledávat informace, které vedou k řešení daného úkolu
- ✓ umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení (např. pravidla čs. pravopisu, encyklopedie)
- ✓ pracuje s chybou žáka
- ✓ vytváří příležitost pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu či problému

Kompetence komunikativní

Učitel

- ✓ pěstuje komunikativní dovednosti (dramatizace děje, pohádky apod.)
- ✓ umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory, např. v komunikativním kruhu
- ✓ zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- ✓ podporuje výstižný, souvislý a kultivovaný projev
- ✓ metodou kooperativního učení vede žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- ✓ dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- ✓ dává možnost žákům klást otázky k věci
- ✓ projevuje vůči každému žákovi očekávání úspěchu
- ✓ vytváří pozitivní představu o sobě samém
- ✓ vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínu

Kompetence občanské

Učitel

- ✓ respektuje ve výuce společenské dění
- ✓ umožňuje žákům účast ve školních i mimoškolních projektech a kulturních aktivitách (pěvecká, literární a recitační soutěž)
- ✓ nabízí žákům řešení při neobvyklých situacích
- ✓ vede žáky k odpovědnosti, schopnosti se rozhodovat, např. zásady bezpečnosti a první pomoci
- ✓ vede žáky ke společnému utváření pravidel
- ✓ seznamuje žáky s jejich právy a povinnostmi ve škole i mimo školu a nabízí dostatek příležitostí k jejich pochopení
- ✓ umožňuje žákům chápat pocity a názory druhých a vzájemně si je dokázat sdělit
- ✓ umožňuje žákům seznamovat se s historií a tradicemi naší země, vede žáky k vlastenectví a úctě k dědictví naší země, k estetickému cítění

Kompetence pracovní

Učitel

- ✓ učí žáky, jak chránit své fyzické i duševní zdraví
- ✓ podporuje a rozvíjí individuální zájmy dítěte
- ✓ vede žáky k ochraně životního prostředí

Kompetence digitální

Učitel

- ✓ učí žáka ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy
- ✓ pomáhá žákovi získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Výstupy a učivo

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

Žák

- ➢ rozvíjí techniku čtení s důrazem na správnost, rychlost
- ➢ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- ➢ rozpoznává podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk
- ➢ zaznamenává podstatné informace
- ➢ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- ➢ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a podstatná fakta si pamatuje
- ➢ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku
- ➢ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- ➢ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- ➢ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- ➢ sestavuje osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti
- ➢ využívá encyklopedií, slovníků a příruček k vyhledávání informací
- ➢ orientuje se v jízdním řádu, návodu
- ➢ píše v souladu s Pravidly českého pravopisu

Učivo

- praktické čtení: technika čtení, čtení pozorné, plynulé
- znalost orientačních prvků v textu
- věcné čtení: čtení jako zdroj informací
- čtení vyhledávací, vyhledávací slova
- praktické naslouchání: vyjádření kontaktu s partnerem
- věcné naslouchání: pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené a reagovat otázkami
- mluvený projev: základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)
- komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, dialog na základě obrazového materiálu)
- základní komunikační pravidla (oslovení, ukončení a zahájení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)
- nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta)
- písemný projev: základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)

- technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev)
- žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, postup činnosti, přihláška, dotazník)

4. ročník

- rozvoj techniky čtení
- čtení s porozuměním, se správnou intonací, s prvky uměleckého přednesu
- tiché čtení s porozuměním (dětské příběhy)
- zvyšování vyjadřovacích schopností, užití výstižných, spisovných a citově zabarvených slov a slov podobného významu
- vypravování zážitků podle dané osnovy, volné vyprávění na dané téma
- zásady popisu
- popis věci
- rozvíjení forem společenského styku: přání, dopis, adresa, telefonování, pozvánka
- vyplnění poštovní průvodky, poslání zásilky
- velká tiskací písmena, správné tvary písma při respektování osobního rukopisu – reklama
- úprava napsaného textu
- dokončení příběhu podle fantazie
- popis pracovního postupu
- sestavení jednoduché osnovy
- Rozšiřující učivo

- dopis, který něco říká
- charakteristika mé postavy
- nadbytečné užívání zájmen v běžné mluvě
- vyplňování tiskopisů
- základy společenského chování

5. ročník

- rozvoj techniky čtení s důrazem na správnost, porozumění obsahu a rychlost
- výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu
- jasné a srozumitelné vyjadřování, pozorné vnímání hlavní linie příběhu
- styk s vnějším světem, hledání společného řešení (např. založení tř. časopisu)
- vypravování bajky, pohádky (i vlastní tvorba)
- sestavení osnovy k popisu a vyprávění
- psaní dopisu a telegramu
- inzerát, oznámení, příspěvek do časopisu, pozvánka, plakát
- psát v souladu s Pravidly českého pravopisu
- používat základy poznaného jazykového systému
- tvořit a používat nejrozšířenější stylistické formy
- používat návody, telefonní seznamy, jízdní řády a vyplňovat běžné tiskopisy
- pronášet přiměřeně rozsáhlý samostatný projev
- efektivně komunikovat, tj. vnímat, porozumět a vyjadřovat se
- interpretovat a hodnotit přečtené texty
- vést si záznamy
- rozpoznávat základní literární druhy a žánry
- rozvíjet interpretační dovednosti v oblasti recitace a dramatizace
- rozvíjet posluchačské schopnosti
- vnímat, prožívat a přiměřeně hodnotit literární, divadelní a filmová díla

- využívat encyklopedie, slovníky, příručky, tisk a ostatní média k vyhledávání informací a jejich zpracování
- využívat čtení jako nástroj dalšího vzdělávání

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

Žák

- rozlišuje základní části slova, slovo odvozené
- porovnává významy slov, vyhledává v textu slova příbuzná, jednoznačná, mnohoznačná, citově zabarvená
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu
- rozpoznává spisovné a nespisovné tvary slov
- vyhledává základní skladebnou dvojici
- charakterizuje větu jednoduchou a souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje
- prohlubuje své znalosti v psaní i/y po obojetných souhláskách a v koncovkách ohebných slov
- zvládá příklady syntaktického pravopisu
- využívá v praxi znalost abecedy

Učivo

- sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin
- modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- používání předložek s, z
- slova jednoznačná a mnohoznačná, slova s citovým zabarvením
- antonyma, synonyma, homonyma, slova významem nadřazená, podřazená, souřadná
- stavba slova (kořen, předpona, přípona)
- slovní druhy ohebné
- určování mluvnických kategorií podstatných jmen, vlastní jména
- zařazování k jednotlivým vzorům, skloňování všech vzorů
- určování mluvnických kategorií sloves, infinitiv, zvratná slovesa
- slovní druhy neohebné
- věta jednoduchá, souvětí, základní skladebná dvojice, interpunkce
- základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s podmětem, psaní koncovek příčestí minulého v jednoduchých případech)

4. ročník

- nauka o slově, hláskování
- význam slov – jednoznačná, mnohoznačná, protikladná, souznačná, slova s citovým zabarvením, spisovná, nespisovná
- stavba slova (předpona, kořen, přípona), důraz na příponu
- vyjmenovaná slova
- rozdíl předpona, předložka
- psaní bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně
- druhy slov – slova ohebná, neohebná – seznámení
- podstatná jména – pád, číslo, rod, vzor
- vlastní jména – zeměpisné názvy, jednoduché názvy států

- slovesa – osoba, číslo, čas (u slovesných tvarů v oznamovacím způsobu)
- základy tvoření jednoduchých souvětí
- skladba, přísudek, podmět
- shoda přísudku s podmětem
- psaní koncovek příčestí minulého v jednoduchých případech
- praktické využití abecedy (seznamy, slovníky, telefonní seznamy)
- Rozšiřující učivo

- práce se slovníkem spisovné češtiny a se slovníkem cizích slov – abychom si lépe rozuměli
- věty s nevyjádřeným podmětem
- přímá řeč v knihách pro děti

5. ročník

- psaní předložek a předpon
- vyjmenovaná slova a slova příbuzná
- slovní druhy – slova neohebná
- slovesa zvratná – poznávání
- časování v oznamovacím způsobu všech časů, rozkazovací způsob
- slovesné tvary jednoduché a složené
- správné psaní slovesa být – nebýt, bít – nebít
- úvod do soustavy slovesných způsobů
- podstatná jména – pád, číslo, rod, vzor
- zařazování k jednotlivým vzorům
- pravidelné skloňování všech vzorů
- přídavná jména – poznávání druhů, vzory tvrdé a měkké
- přímá řeč s uvozovací větou na začátku a na konci větného celku
- skladba, přísudek, podmět
- shoda přísudku s podmětem
- psaní koncovek příčestí minulého v jednoduchých případech
- vlastní jména – národnosti, víceslovné názvy států a jejich zkratky
- zájmeno – já

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

Žák

- snaží se o výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu
- rozlišuje rozdíly v uměleckém zpracování textu
- volně reprodukuje přečtený text podle svých schopností
- vyjadřuje se jasně a srozumitelně, pozorně vnímá linii příběhu
- pokouší se o dramatizaci daného textu
- vybírá si četbu podle osobního zájmu
- vede zápis o vlastní četbě v deníku
- využívá školní nebo místní knihovny
- seznamuje se s autory dětské literatury, s malíři a ilustrátory dětských knih
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy
- pokouší se o vlastní tvorbu
- využívá čtení jako nástroj dalšího vzdělávání

Učivo

- poslech literárních textů
- zážitkové čtení
- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu
- dramatizace pohádek, pověstí, scének, vlastní výtvarný doprovod
- základní literárněvědné pojmy, literární druhy a žánry: pohádka, hádanka, říkanka, báseň, bajka, povídka, báje, pověst, comics, dobrodružná literatura
- spisovatel, kniha, čtenář, básník, divadlo, herec, režisér
- lyrika, epika, verš, sloka, rým, přirovnání
- čas a prostředí děje, řeč autora a postav
- seznámení s jinými než uměleckými texty
- příprava kulturního pořadu
- vlastní tvorba
- čtenářský deník

4. ročník

- tvořivá práce s literárním textem (loutky, masky, moderování)
- orientace v textu
- výběr četby podle osobního zájmu, zápis o četbě v deníku
- krátký referát o přečtené knize
- besedy o uměleckých dílech, filmech, televizních pořadech
- využívání knihoven
- Rozšiřující učivo

- objasňování archaismů při četbě
- práce s textem – čtení s porozuměním
- kulturní život regionu – významní autoři, lidové zvyky a tradice na Zálesí
- próza, divadlo, film – hlavní a vedlejší postavy
- dramatizace / Staré pověsti české/

5. ročník

- rozdíly v uměleckém zpracování textů (comics, dobrodružná četba, pohádka, pověst, bajka)
- volná reprodukce přečteného textu (zápis textu, tvorba vlastních textů)
- recitace – rým, verš, sloka
- dramatizace
- seznámení s jinými než uměleckými texty
- nácvik hříčky, scénky, příprava kulturního pořadu

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- rozvoj schopností a poznávání
  - recitace, dramatizace, reprodukce
  - hry a soutěže zaměřené na pozornost a soustředění
  - nácvik hříčky a scénky
- sebepoznání a sebepojetí

- individuální četba – zdroj zážitků, poznatků o přírodě, o současnosti i minulosti
- výběr četby podle osobního zájmu
- hry (hodnotový žebříček), soutěže

❖ seberegulace a sebeorganizace
- samostatná práce (organizace, sebekontrola)

❖ psychohygiena
- hry – řešení problémových situací
- uvolnění, relaxace
- hledání pomoci při potížích

❖ kreativita
- projektové vyučování
- tvořivé hry
- literární a jazykové křížovky

Sociální rozvoj

❖ poznávání lidí
- vzájemné poznávání se ve třídě, skupině – hry
- popis osob

❖ mezilidské vztahy
- skupinová práce (respektování, naslouchání, podpora, pomoc)
- vypravování zážitků – hodnocení
- vlastní tvorba pohádka, báseň

❖ komunikace
- nácvik komunikace v různých situacích (pozdrav, odmítání, omluva, přesvědčování, vysvětlování…)
- nácvik vedení dialogu a jeho pravidla

❖ kooperace a kompetence
- práce ve skupinách
- projektové vyučování
- nácvik hříčky, scénky
- recitace, dramatizace

Morální rozvoj

❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- řešení problémových situací vzhledem k věku žáků i za pomoci učitele

❖ hodnoty, postoje, praktická etika
- besedy o knihách, divadelních hrách, filmech a televizních pořadech
- interpretace a hodnocení přečtených textů

Výchova demokratického občana

❖ občanská společnost a škola
- hry, soutěže, skupinová práce, ochota pomáhat slabším, spolupráce se žáky se specifickými poruchami učení
- příprava příspěvků do Žákovské samosprávy

❖ občan, občanská společnost a stát
- dítě jako odpovědný člen společnosti, dětská práva a povinnosti (přijímat odpovědnost za své činy)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

❖ Evropa a svět nás zajímá
- rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – vypravování
- lidová slovesnost – četba jako zdroj informací o životě dětí v Evropě

❖ Objevujeme Evropu
- vypravování, beseda

Multikulturní výchova

❖ lidské vztahy
- hry – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci

❖ etnický původ
- rovnocennost všech etnických skupin a kultur

Environmentální výchova

❖ lidské aktivity a problémy životního prostředí
- volné vyprávění na dané téma (Den Země)

Mediální výchova

❖ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
- hledání rozdílu mezi informativním, zábavním, reklamním sdělením

❖ tvorba mediálního sdělení
- zpráva, oznámení, přání, dopis, pozvánka, plakát

Mezipředmětové přesahy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace – 2. období

Matematika a její aplikace

– plynulé čtení s porozuměním je předpokladem žáka pro správné pochopení slovních úloh
– porozumění textu umožňuje diferenciaci důležitých matematických údajů
– správně píše stručná sdělení – zápis slovní úlohy
– kontroluje vlastní písemný projev u zápisů slohových úloh
– doplňuje a zhotovuje tabulky, schémata
– používá jednoznačná slova a přesné výrazy (odborné termíny)

Člověk a jeho svět
– Vlastivěda, Přírodověda

– rozvíjí samostatné vyjadřování při zodpovězení otázky, v diskusi
– formuluje vlastní myšlenky k tématu a využívá správné komunikační prostředky
– pojmenuje významné rodáky, kulturní a historické památky a významné události regionu
– volně reprodukuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, kde žije
– využívá svých znalostí při dramatizaci pověsti
– plynulé čtení s porozuměním umožňuje žákovi správné vytřídění informací z textu
– správně píše stručná sdělení – vypíše hlavní myšlenky textu
– uvědomuje si provázanost a časovou souvislost jevů z různých oborů a dokáže je navzájem využít
– pozoruje a dokáže popsat své pozorování (přírody, přírodních dějů, jevů, pokusů a jejich výsledků)
– správně užívá a píše vlastní názvy

– vypíše z textu jeho hlavní myšlenky
– dokáže vyhledat v rejstříku knihy (encyklopedie, učenice..) daný název

Umění a kultura

- Výtvarná výchova

– dokáže zachytit část děje vhodného literárního textu (poslech, vlastní čtení pověsti, báje, bajky..)

Člověk a svět práce

- Pracovní činnosti

– zhotoví jednoduchý výrobek podle písemného popisu činnosti

5.3.

Vzdělávací oblast	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět	**ANGLICKÝ JAZYK**
Období – ročník	***1. období – 1. až 3. ročník*** ***2. období – 4. a 5. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Jazyková výchova je ve 3. – 5. ročníku zařazena v učebním plánu jako samostatný předmět. Ve 3. – 5. ročníku se děti seznamují v průběhu výuky se základní slovní zásobou cizího jazyka pojmenováváním předmětů z jejich každodenního života, s pozdravy, říkadly, písničkami, formou herních činností si osvojují příslušné jazykové kompetence.

Výuka anglického jazyka probíhá ve třídách dělených na skupiny a to buď v jazykové učebně nebo v běžné třídě, popř. v počítačové učebně (procvičování gramatiky a slovní zásoby).

Anglický jazyk je dotován 3 hodinami týdně ve 3. – 5. ročníku. Důraz je kladen převážně na audioorální oblast (porozumět a komunikovat). Cílem je vzbudit u žáků zájem o cizí jazyk, cestování, kulturu a reálie anglicky mluvících zemí.

Do vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- ✓ klade důraz na pozitivní motivaci a vzbudí u žáka zájem o studium anglického jazyka
- ✓ používá vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, předměty, hračky, pracovní listy) a audiovizuální techniku
- ✓ vede žáka k uvědomění si základního vztahu mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka
- ✓ rozvíjí osvojení si zvukové a grafické stránky jazyka
- ✓ rozvíjí kreativitu učebních dovedností potřebné k samostatnému učení (práce se slovníkem)

- ✓ věnuje se dovednosti autokorekce chyb (pracovní sešit)
- ✓

Kompetence komunikativní

Učitel

- ✓ učí novou slovní zásobu a rozšiřuje dané tématické okruhy
- ✓ učí žáka reagovat v jednoduchých situacích každodenního života (scénky)
- ✓ zadává otázky, povely v anglickém jazyce
- ✓ rozvíjí dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat vyslechnuté sdělení (hry, dialogy, scénky, písně, říkanky, pohádky, poslechy autentických nahrávek)
- ✓ vede k samostatnému ústnímu i písemnému vyjadřování
- ✓ seznamuje žáka s reáliemi anglicky mluvících zemí

Kompetence sociální a personální

Učitel

- ✓ vede žáka k práci ve skupině, tj. vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování
- ✓ uplatňuje individuální přístup jak k talentovanému, tak i k žáku s poruchou učení
- ✓ vytváří partnerské vztahy učitel – žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky

Kompetence občanské

Učitel

- ✓ vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- ✓ respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

Učitel

- ✓ rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku)
- ✓ zadává a kontroluje domácí přípravu
- ✓ vede žáka k samostatnosti

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- ✓ motivuje žáka k řešení daného problému, napomáhá hledat řešení
- ✓ zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problému, znalosti a kreativity při jeho řešení
- ✓ instruuje žáka k různým typům úloh
- ✓ předkládá modely gramatických a komunikačních struktur a vede žáka k jejich správnému používání

Kompetence digitální

Učitel

- ✓ učí žáka ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy
- ✓ pomáhá žákovi získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ✓ vede žáka k využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci a z automatizoval činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

- rozumí jednoduchým pokynům **otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností,** a reaguje na ně **verbálně i neverbálně**
- **zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal**
- **rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu**
- **rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu**
- **přiřadí** mluvenou **a psanou** podobu **téhož** slova **či slovního spojení**
- **píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy**

Učivo

3. ročník

- rozumět běžným pokynům a jednoduchým větám vyučujícího souvisejícího s organizací vyučovacího procesu
- rozumět jednoduchým souvislým projevům vyučujícího
- oslovit, reagovat na oslovení, pozdravit, přivítat, rozloučit se, představit se, poděkovat, vyjádřit souhlas/ nesouhlas
- numerace 1 – 20
- vyhledat jednotlivé výrazy a opsat jednotlivá slova
- rozumět přiměřeně obtížnému reprodukovanému projevu
- reprodukovat osvojené mikrodialogy
- přečíst nahlas plynule a foneticky správně jednoduchý text
- vybírat základní informace z jednoduchého textu
- opisovat jednotlivá slova a krátké věty
- osvojit si přízvuk v rámci slova, rytmus, melodii základních typů vět
- formulovat jednoduché otázky a odpovídá na ně
- používat podstatná jména v množném čísle
- orientovat se správně v oblasti grafické podoby jazyka
- používat sloveso „be, have“ ve spojení se zájmeny „I, you“
- vazba „There is/are
- tématické okruhy:
  - ~ jména
  - ~ pozdravy
  - ~ barvy
  - ~ čísla 1 – 20
  - ~ školní potřeby
  - ~ místnost
  - ~ zvířata – domácí mazlíčci, domácí zvířata, zvířata na farmě
  - ~ pocity
  - ~ části obličeje
  - ~ rodina
  - ~ dny v týdnu
  - ~ abeceda
  - ~ svátky: Vánoce, Velikonoce, Halloween
- vyjadřovat se v rámci vymezených tématických okruhů

- Rozšiřující učivo
- poslech příběhu a jeho dramatizace
- svátky slavené v anglicky mluvících zemích, porovnání se svátky v Česku
- rozšiřující slovní zásoba k nejrůznějším tématům
- plakáty: food, pets
- mapa světa : anglicky mluvící země

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností**
- **pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu**
- **rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu**

MLUVENÍ

žák

- zapojí do **jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí**
- **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**
- **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá**

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- **vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům**
- **rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu**

PSANÍ

žák

- **napíše** krátký text **s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života**
- vyplní **osobní** údaje do **formuláře**

Učivo

4. ročník

- rozumět souvislým projevům vyučujícího
- rozumět reprodukovanému projevu, pronášeném v pomalém tempu
- **zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov**
- osvojit si přízvuk v rámci slova, rytmus, melodii základních typů vět
- rozlišovat základní intonační struktury

- **slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem**
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas**, povolání, lidské tělo,** zdraví a nemoci, **jídlo**, oblékání, nákupy, **bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (**svátky, **roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata,** příroda, počasí, čísla 1 – 100
- **mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)**
- oslovit, reagovat na oslovení, pozdravit, přivítat, rozloučit se, představit se, poděkovat, požádat o pomoc, službu, informaci, blahopřát k narozeninám, vyjádřit souhlas/ nesouhlas
- vést jednoduchý dialog
- formulovat jednoduché otázky a odpovídat na ně
- numerace 1 – 100
- číst plynule a foneticky správně přiměřeně náročné texty
- vybírat zadané informace z jednoduchého textu
- popsat předmět
- aktivně používat sloveso „be“ a „have“ ve spojení se všemi osobními zájmeny v kladné větě, otázce a záporu
- používat sloveso „can“
- aktivně používat významová slovesa
- znát pravopis osvojených slov
- Rozšiřující učivo:

- svátky slavené v anglicky mluvících zemích, porovnání se svátky v Česku
- poslech příběhu a jeho dramatizace
- řadové číslovky, měsíce roku, datumy
- přítomný čas průběhový
- spisovná X hovorová angličtina
- britská X americká angličtina
- rozšiřující slovní zásoba k nejrůznějším tématům
- plakáty : animals, sports, music,…
- mapa světa : anglicky mluvící země a mapa Evropy : naši sousedé
- čísla nad 100

5. ročník

- **zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov**
- rozumět souvislým projevům vyučujícího
- rozumět reprodukovanému projevu s neznámými výrazy
- **slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem**
- oslovit, reagovat na oslovení, pozdravit, přivítat, rozloučit se, představit se, poděkovat, požádat o pomoc, službu, informaci, blahopřát k narozeninám, vyjádřit souhlas / nesouhlas
- formulovat jednoduché otázky a odpovídat na ně
- numerace 1 – 100
- číst nahlas plynule a foneticky správně přiměřeně náročné texty

- vybírat informace z jednoduchého textu
- používat slovníky
- obměňovat krátké probrané texty
- sestavit písemné sdělení, krátký dopis
- vyplnit své základní údaje do jednoduchého formuláře
- osvojovat si přízvuk, rytmus, melodii základních typů vět
- **mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)**
- používat sloveso „be, have, can, must“ ve spojení se všemi osobními zájmeny i v otázce a záporu
- seznamovat se s přítomným časem prostým a průběhovým
- znát pravopis známých výrazů
- odhadnout pravopis jednoduchých neznámých slov
- tématické okruhy:
  - ~ počasí
  - ~ školní předměty
  - ~ hodiny, data
  - ~ TV programy
  - ~ aktivity ve volném čase, hobby
  - ~ dinosauři
  - ~ svátky: Svatý Valentýn, Pancake Tuesday
  - ~ jednoduché reálie Velké Británie a Irska
  - ~ příběhy, pohádky

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu
Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní rozvoj
- ❖ kreativita
  - dramatizace
- ❖ rozvoj schopností poznávání
  - poslech
  - práce s textem
  - vedení dialogu
- ❖ psychohygiena
  - hry

Sociální rozvoj
- ❖ poznávání lidí
  - dopis
- ❖ kooperace a kompetice
  - soutěže
- ❖ mezilidské vztahy
  - hry, soutěže
- ❖ komunikace
  - hry, dialogy

Morální rozvoj
- ❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - skupinová práce, soutěže

Výchova demokratického občana

❖ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- hry, soutěže a skupinová práce

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

❖ Evropa a svět nás zajímá
- Evropský den jazyků – beseda, video, diskuse
- Anglicky mluvící země – zvyky a tradice

Multikulturní výchova

❖ kulturní diference
- zvyky a tradice
- přísloví
- školství – školní uniformy, předměty, rozvrh

❖ multikultura
- písně, hry, říkadla
- dramatizace pohádky v AJ – vánoční představení

Environmentální výchova

❖ vztah člověka k prostředí
- zvířata a jejich svět

Mediální výchova

❖ práce v realizačním týmu
- využití internetu k vyhledávání informací

Mezipředmětové přesahy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace – Anglický jazyk

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova

– dokáže najít rozdíly a shody češtiny a angličtiny (podstatná jména velkým písmenem, určité a neurčité členy, fonetická podoba)
– vhodně označí věci kolem sebe a správně je pojmenuje v anglickém jazyce
– využívá dramatizace při nácviku anglické pohádky
– srovnává slova stejné písně v těchto dvou jazycích
– prezentuje své znalosti a dovednosti na školní besídce a dalších akcích
– užívá jednoduché zdvořilostní formule
– dokáže vyhledat daná slova ve slovníku

Umění a kultura

– Výtvarná výchova, Hudební výchova

– používá znalostí o barvách (barvy, míchání barev)
– nacvičuje anglická říkadla a písně
– srovnává slova stejné písně v těchto dvou jazycích

Člověk a jeho svět

– Vlastivěda, Přírodověda

– využití znalostí o zvířatech, částech těla – jejich pojmenování anglickými názvy

– získává a vyhledává informace o anglicky mluvících zemích (zvyky, zájmy, svátky, kultura)

Člověk a svět práce

– Pracovní činnosti

– výrobek provedený podle jednoduchých slovních anglických pokynů

5.4.

Vzdělávací oblast	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět	**MATEMATIKA**
Období – ročník	***1. období – 1. až 3. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení a schopnost logického úsudku. Proces výuky urychlují náčrty, nákresy a geometrická zobrazení. Více se v předmětu dbá na praktické použití pojmů než na vyslovování definic. Žáci jsou vedeni k sebedůvěře, kontrole výpočtů, k uvažování o možnostech výsledků, k odhadům a k sebekontrole a sebehodnocení.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v:

1. ročníku 4 hodin týdně
2. ročníku 5 hodin týdně
3. ročníku 5 hodin týdně

Výuka probíhá zejména v klasických 45 minutových celcích.

Do vyučovacího předmětu Matematika jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- ✓ probouzí u žáka pozitivní vztah k matematice a učení (volba zábavných úkolů, hravá forma)
- ✓ vede žáka k vyhledávání a třídění předložených informací
- ✓ předkládá obecně užívané termíny, znaky a žáci je používají logicky a v souvislostech (dětské peníze)

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- ✓ vede žáka k rozhodnutí pro určitý způsob řešení a obhajobu postupu (slovní úlohy)
- ✓ zadává úkoly, které nutí žáka využít vlastních zkušeností nebo zkušeností spolužáků (kooperace)
- ✓ podporuje kreativitu

Kompetence komunikativní

Učitel

- ✓ učí žáka porozumět různým způsobům záznamu matematických úloh (tabulky, grafy, PC)
- ✓ vede žáka k vyjádření myšlenek v logickém sledu
- ✓ rozvíjí dovednost aplikovat matematické postupy v praxi (nakupování)

Kompetence sociální a personální

Učitel

- ✓ nabízí žákům spolupráci ve skupinách
- ✓ společně s žáky vyvozuje pravidla pro práci ve skupině (týmu)
- ✓ vytváří prostředí spolupráce a pomoci mezi spolužáky

Kompetence občanské

Učitel

- ✓ vede žáka k uvědomování si svých práv a povinností nejen ve škole
- ✓ učí žáka empatii k ostatním lidem (prevence šikany)

Kompetence pracovní

Učitel

- ✓ rozvíjí u žáka smysl pro povinnost a dodržování vymezených pravidel (plnění domácích úkolů)
- ✓ uplatňuje důslednost (kontrola plnění úkolů)
- ✓ vede žáka ke správnému a bezpečnému používání pomůcek

Kompetence digitální

Učitel

- ✓ učí žáka ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy
- ✓ pomáhá žákovi získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ✓ vede žáka k využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci a z automatizoval činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Výstupy a učivo

1. ročník

Očekávané výstupy

ARITMETIKA
Žák

- čísla čte, píše a porovnává
- počítá předměty v oboru do 20 (včetně)
- vyhledává a zobrazuje čísla na číselné ose
- orientuje se v číselné řadě do 20
- dočítá do 10, do 20
- užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- provádí zpaměti i písemně jednoduché početní operace
- řeší slovní úlohy a sám je tvoří
- slovní úlohy řeší tak, že podtrhne v zadání důležité údaje, zapíše příklad a odpověď
- řeší slovní úlohy typu „o více“, „ o méně“
- rozumí pojmu zvětšujeme a zmenšujeme
- rozkládá čísla
- rozumí pojmu „záměna sčítanců“ a užívá jej v praxi
- počítá „číselné řetězy“ v oboru do 20
- doplňuje tabulky a posloupnosti čísel
- rozumí pojmu sloupec a řádek
- možnost rozšiřujícího učiva: žák sčítá a odčítá s přechodem 10 do 20

GEOMETRIE
Žák

- rozezná, pojmenuje a nakreslí základní rovinné útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh)
- rozezná, pojmenuje, nakreslí a vymodeluje jednoduchá tělesa (koule, krychle, válec)
- orientuje se v prostoru
- rozumí pojmům – vlevo, vpravo, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uprostřed, hned před, hned za

Učivo

ARITMETIKA

- počítání předmětů, obrázků v daném souboru
- vytváření konkrétních souborů s daným počtem prvků
- porovnávání jejich množství
- poznávání, čtení a psaní čísel
- číselná řada – orientace na číselné ose
- číslo nula
- porovnávání čísel, znaky rovnosti a nerovnosti včetně znamének
- sčítání a odčítání v oboru do 20 včetně (bez přechodu desítky)
- názorné zavedení sčítání a odčítání
- zápis početních příkladů, znaky +, -, =
- záměna sčítanců

- řešení a vytváření jednoduchých slovních úloh s mat. operacemi sčítání a odčítání
- řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů o *n* více, o *n* méně
- sčítání a odčítání jednoduchých „číselných řetězců“
- jednotky metr, litr, kilogram
- Rozšiřující učivo
- odčítání čísel v oboru 0 – 20 s přechodem desítky
- vztahy mezi sčítáním a odčítáním
- řešení složitějších slovních úloh v oboru

GEOMETRIE

- geometrické pojmy – vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned za
- konkrétní orientace v prostoru
- rovinné obrazce - kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník
- tělesa – koule, krychle, kvádr, válec
- Rozšiřující učivo
- měření na cm
- jehlan, kužel
- vystříhávání obrazců

2. ročník

Očekávané výstupy

ARITMETIKA

Žák

- sčítá a odčítá s přechodem desítky do 20
- řeší příklady s jednou závorkou
- početní operace provádí zpaměti i písemně
- řeší slovní úlohy a sám je tvoří
- řeší slovní úlohy „ o více“, „ o méně“
- v praxi využívá znalosti o záměně sčítanců
- čte, zapisuje a porovnává čísla do 100
- sčítá a odčítá desítky
- rozkládá čísla na desítky a jednotky
- vyhledá a zobrazí čísla na číselné ose
- orientuje se v číselné řadě do 100
- počítá po 1, 2, 5, 10 do 100
- řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy
- zaokrouhluje čísla na desítky
- sčítá a odčítá bez přechodu desítky do 100
- řeší slovní úlohy typu „ o více“, „ o méně“ v oboru do 100
- řeší slovní úlohy tak, že podtrhne v zadání všechny důležité údaje, zapíše příklad a odpověď a sám je tvoří, řeší příklady s jednou závorkou
- provádí písemné sčítání a odčítání 2ciferných čísel v oboru přirozených čísel do 100
- rozumí pojmu sloupec a řádek

GEOMETRIE

Žák

- chápe pojem kreslení a rýsování
- osvojuje si správné návyky při rýsování

- modeluje a rýsuje přímky
- modeluje, rýsuje, měří a odhaduje délku úsečky, pojmenovává body,
- porovnává úsečky
- zná jednotky délky a času
- zná, pojmenuje a vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa

Učivo

ARITMETIKA

- sčítání a odčítání do 20 (včetně) s přechodem přes desítku vyvozené na základě manipulačních činností žáků
- přirozená čísla 0 – 100
- numerace do 100, vytváření představ čísel na základě názoru
  - ~ posloupnost přirozených čísel
  - ~ počítání po desítkách
  - ~ počítání po jednotkách v různých desítkách
  - ~ čtení a zápis čísel, číselná osa
  - ~ porovnávání čísel
  - ~ zaokrouhlování čísel na desítky na základě práce s číselnou osou
- sčítání a odčítání do 100
- sčítání a odčítání násobků 10
- sčítání a odčítání v jednotlivých desítkách s využitím analogie (typy: 32 + 6, 57 – 4, 30 + 7, 90 – 8)
- sčítání a odčítání s přechodem desítek (typy: 49 + 5, 25 + 30, 71 – 4, 93 – 20)
- sčítání a odčítání dvojciferných čísel
- vytváření jednoduchých slovních úloh k jednotlivým typům příkladů na sčítání a odčítání (využití při obchodování)
  - ~ názorné zavedení násobilky 1, 2, 5, 10, 3, 4, které je odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel
  - ~ činnosti vedoucí k pochopení násobilky a jejímu procvičování slovní úlohy, které vedou k pochopení úsudku několikrát více
- Rozšiřující učivo

- sčítání více než dvou čísel
- odčítání více než jednoho čísla
- řešení slovních úloh na sčítání více než dvou čísel a odčítání více než jednoho čísla
- řešení jednoduchých slovních úloh s nadbytečnými nebo nepostačujícími údaji
- vlastnosti násobení a dělení
- násobení čísly 6,7,8,9

GEOMETRIE

- poznávání geometrických tvarů rovinných a prostorových, hry s tvary
- rozvíjení prostorové představivosti – stavebnice, soubory krychlí apod.
- rýsování rovných a kreslení křivých čar
- rýsování a modelování bodů, přímek, úseček
- provádí praktické měření délek, jednotky délky: metr, centimetr
- jednotky času (hodina, minuta), poznávat, kolik je hodin na hodinách ručičkových i digitálních
- Rozšiřující učivo

- pojmenování vrcholů a stran základních rovinných geometrických útvarů a jim odpovídajících těles

3. ročník

Očekávané výstupy

ARITMETIKA

Žák

- počítá po jednotkách, desítkách a stovkách
- čte a píše trojciferná čísla
- znázorňuje dvoj a trojciferná čísla na číselné ose
- porovnává čísla pomocí číselné osy, používá k vyjádření porovnávání čísel znaménka <, >, =
- řeší úlohy na porovnávání čísel
- zaokrouhluje čísla na desítky, stovky a tisíce
- rozkládá čísla do 1 000 v desítkové soustavě
- sčítá a odčítá násobky sta
- písemně sčítá a odčítá dvě trojciferná čísla a provádí kontrolu výpočtu
- používá výrazy *sčítanec, sčítanec, součet, menšenec, menšitel, rozdíl*
- řeší úlohy typu o *n více* a o *n méně*
- řeší a vytváří úlohy na sčítání a odčítání
- provádí předběžný odhad výsledku řešení
- vyjmenuje řady násobků od 1 do 10
- chápe násobení jako opakované sčítání stejných sčítanců
- řeší příklady násobení a dělení v oboru násobilek
- řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobilek i mimo ně do 100
- řeší úlohy typu *n-krát více* a *n-krát méně*
- dokáže pamětně vynásobit dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých příkladech mimo obor násobilek
- sestavuje a čte tabulky násobků
- využívá tabulek násobků v praxi (ceny zboží, vzdálenosti…) při tvorbě úloh
- dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobilek a určí neúplný podíl a zbytek
- používá výrazy *dělenec, dělitel, podíl, neúplný podíl, činitel, činitel, součin*
- provádí samostatně kontrolu svých početních výkonů
- provádí odhady výsledků

GEOMETRIE

Žák

- rýsuje přímky a polopřímky, rýsuje a měří úsečky s přesností na milimetry
- označuje bod, průsečík dvou přímek, střed kružnice velkým písmenem a přímku na kružnici malým psacím písmenem
- rozlišuje rovinné útvary – mnohoúhelník, trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh a kružnici
- rýsuje trojúhelník podle daných stran
- pozná rovnostranný trojúhelník
- sestrojí libovolnou kružnici
- měří poloměr dané kružnice
- změří délku úsečky s přesností na mm
- přenáší úsečku na danou polopřímku

- sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr
- převádí jednotky délky s užitím měnitele 1 000, 100, 10 (mm, cm, dm, m, km)
- provádí odhady vzdálenosti a délky
- určí obvod jednoduchých obrazců (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením jejich stran

Učivo

ARITMETIKA

- písemné sčítání do 100
- písemné odčítání do 100 se zkouškou sčítání
- slovní úlohy vedoucí k porovnávání rozdílem
- násobení a dělení v oboru násobilek do 100, automatizace spojů
- slovní úlohy vedoucí k násobení a dělení a rozlišování úsudků několikrát více, několikrát méně a jejich obměny
- na základě manipulačních činností rozlišovat úsudky: o několik více, o několik méně, několikrát více, několikrát méně
- násobení dvojciferných čísel jednociferným číslem
- užití závorek v příkladech se dvěma početními výkony
- přirozená čísla v oboru do 1000 – numerace
  - ~ vytvoření představy čísel na základě názoru (peníze, čtvercová síť – činnosti žáků)
  - ~ posloupnost přirozených čísel, počítání po stovkách, desítkách, jednotkách
  - ~ čtení a zápis čísel
  - ~ práce s číselnou osou (využití čtverečků s napsanými čísly k manipulaci)
  - ~ porovnávání čísel
  - ~ zaokrouhlování čísel na stovky, na desítky
- sčítání a odčítání v oboru do 1 000
  - ~ sčítání a odčítání z paměti, příklady typu 241 + 7, 322 – 3, 530 + 40, 380 – 20) (při sčítání a odčítání čísel zpaměti má nejvýše jedno číslo všechny tři číslice různé od nuly)
- písemné sčítání dvou trojciferných čísel, odhady výsledků
- písemné odčítání dvou trojciferných čísel, kontrola svého výpočtu sčítáním
- slovní úlohy s jedním početním výkonem a jejich obměny, první samostatné zápisy slovních úloh (na porovnání dvou trojciferných čísel, sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel, na vztah o několik více, o několik méně)
- provádění odhadu předběžného výsledku řešení
- slovní úlohy se dvěma početními výkony, využití námětů z obchodování
- Rozšiřující učivo

- pamětné sčítání a odčítání trojciferných čísel / v čísle je 0/
- písemné sčítání a odčítání trojciferných čísel
- řešení a vytváření složitějších slovních úloh
- násobení a dělení trojciferného čísla jednociferným
- slovní úlohy s více řešeními
- práce na PC

GEOMETRIE

- rýsování přímek, vzájemná poloha (rovnoběžky, různoběžky), průsečík přímek
- bod ležící na přímce a mimo přímku, úsečka – její označování a měření délky

- jednotky délky (metr, centimetr, milimetr, kilometr), jejich rozlišování, vytvoření správné představy o velikosti jednotek na základě činností, jednoduché převody
- čtverec a obdélník – jejich náčrty kreslené do čtvercové sítě i volně na papír
- rozvoj prostorové představivosti (stavby z krychlí na vrstvy)
- jednotky času (hodina, minuta, vteřina), jednoduché převody
- Rozšiřující učivo

- konstrukční sčítání a odčítání úseček
- určování obvodů složitějších obrazců

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- ❖ rozvoj schopností poznávání
- ❖ kreativita

Sociální rozvoj

- ❖ mezilidské vztahy
- ❖ komunikace
- ❖ kooperace

Morální rozvoj

- ❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - matematické názvosloví
  - slovní
  - práce ve skupinách (plánování, organizace, řešení, obhajoba řešení)
  - samostatná práce
  - domácí příprava
  - matematické soutěže a hry

Výchova demokratického občana

- ❖ občanská společnost a škola
- ❖ princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
  - uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonu, hodnocení společných jevů
  - slovní
  - práce ve skupinách
  - samostatná práce
  - domácí příprava

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- ❖ jsme Evropané
  - překonávání stereotypů při řešení problémových úloh
  - utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti
  - slovní úlohy

Multikulturní výchova

- ❖ lidské vztahy
- ❖ etnický původ

- ❖ multikultura
  - lidské vztahy (romské děti a děti ostatních státních příslušníků)
  - práce ve skupinách
  - matematické soutěže a hry
  - slovní úlohy

Environmentální výchova
- ❖ základní podmínky života
- ❖ vztah člověka k prostředí
  - slovní úlohy

Mediální výchova
- ❖ Tématické okruhy receptivních činností
- ❖ vnímání autora mediálního sdělení
- ❖ Tématické okruhy produktivních činností
- ❖ práce v realizačním týmu
  - vyhodnocování soutěží
  - práce ve skupinách

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace – 1. období

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova
- plynulé čtení s porozuměním je předpokladem žáka pro správné pochopení slovních úloh
- porozumění textu umožňuje diferenciaci důležitých matematických údajů
- správně čte čísla v textu
- správně zapisuje čísla
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slov píše správné tvary číslic
- správně píše stručná sdělení – zápis slovní úlohy
- kontroluje vlastní písemný projev u zápisů slohových úloh
- doplňuje tabulky
- seznamuje se s nutností používat jednoznačná slova a přesné výrazy (odborné termíny)
- pojmenuje a popíše základní rovinné útvary

Člověk a jeho svět
- Prvouka
- správně čte číselné údaje
- rozlišuje děje v minulosti, přítomnosti nebo budoucnosti
- poznává základní jednotky délky, hmotnosti, času, teploty
- orientuje s v časových údajích (týden, měsíc, rok)
- poznává časové vztahy v souvislostech

Člověk a svět práce
– Pracovní činnosti
- skládá a stříhá dle osové souměrnosti (origamy,…)

Umění a kultura
– Výtvarná výchova
- vyhledává osovou souměrnost v kresbě

Člověk a zdraví

– Tělesná výchova

- srovnává měření vzdáleností výkonů žáků
- srovnává měření času

5.5.

Vzdělávací oblast	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět	**MATEMATIKA**
Období - ročník	***2. období – 4. a 5. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení a schopnost logického úsudku. Proces výuky urychlují náčrty, nákresy a geometrická zobrazení. Více se v předmětu dbá na praktické použití pojmů než na vyslovování definic. Žáci jsou vedeni k sebedůvěře, kontrole výpočtů, k uvažování o možnostech výsledků, k odhadům a k sebekontrole a sebehodnocení.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v:

4. ročníku 5 hodin týdně
5. ročníku 5 hodin týdně

Výuka probíhá zejména v klasických 45 minutových celcích.

Do vyučovacího předmětu Matematika jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- ✓ probouzí u žáka pozitivní vztah k matematice a učení (volba zábavných úkolů, hravá forma)
- ✓ vede žáka k vyhledávání a třídění předložených informací
- ✓ předkládá obecně užívané termíny, znaky a žáci je používají logicky a v souvislostech

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- ✓ vede žáka k rozhodnutí pro určitý způsob řešení a obhajobu postupu (slovní úlohy)
- ✓ zadává úkoly, které nutí žáka využít vlastních zkušeností nebo zkušeností spolužáků
- ✓ podporuje kreativitu

Kompetence komunikativní
Učitel
- ✓ učí žáka porozumět různým způsobům záznamu matematických úloh (tabulky, grafy)
- ✓ vede žáka k vyjádření myšlenek v logickém sledu
- ✓ rozvíjí dovednost aplikovat matematické postupy v praxi (nakupování)

Kompetence sociální a personální
Učitel
- ✓ nabízí žákům spolupráci ve skupinách

Kompetence občanské
Učitel
- ✓ vede žáka k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní
Učitel
- ✓ rozvíjí smysl pro povinnost a dodržování vymezených pravidel
- ✓ uplatňuje důslednost
- ✓ vede žáka ke správnému a bezpečnému užívání pomůcek

Kompetence digitální
Učitel
- ✓ učí žáka ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy
- ✓ pomáhá žákovi získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ✓ vede žáka k využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci a z automatizoval činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- ✓ učí žáka vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

Výstupy a učivo

Očekávané výstupy

ARITMETIKA
- ➢ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- ➢ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- ➢ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- ➢ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- ➢ **modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku**
- ➢ **porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel**
- ➢ **přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty**

- **porozumí významu znaku "-"pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose**

GEOMETRIE

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníka sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozezná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Závislosti, vztahy a práce s daty

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Učivo

4. ročník

ARITMETIKA

- přirozená čísla do 10 000 a větší jak 10 000
  - porovnávání čísel
  - zaokrouhlování čísel
  - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
  - vlastnosti početních operací s čísly
  - sčítání a odčítání zpaměti, vlastnosti
  - písemné sčítání a odčítání
  - násobení a dělení zpaměti
  - jednoduché rovnice (typ x = 500 – 200) i v aplikaci na slovní úlohy (místo místo otazníku použít x)
  - dělení jednociferným dělitelem
  - písemné násobení dvojciferným číslem
  - přímá úměra
  - průměr
- přirozená čísla větší jak milion
  - zápis čísel
  - porovnávání čísel
  - zaokrouhlování čísel
  - číselná osa
  - početní operace a jejich vlastnosti
  - kontrola výpočtů
  - jednotky délky, hmotnosti, objemu a času
  - slovní úlohy zadané netradičním způsobem

- úlohy vyžadující činnost rozdělování na části
- tabulky a grafy

- zlomky
  - zlomek, zlomková čára
  - výpočet části z celku
  - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem
- matematické údaje o bydlišti, vlasti i Evropě

- Rozšiřující učivo
- vlastnosti početních výkonů a jejich užití
- řešení slovních úloh na více početních výkonů
- řešení slovních úloh s nadbytečnými nebo nedostačujícími údaji
- užití kapesního kalkulátoru
- zlomky s čitatelem různým od jedné
- smíšená čísla na konkrétních příkladech
- práce s diagramy
- finanční gramotnost (rodinný rozpočet, nakupování – platba mincemi a bankovkami)
- místo, kde žiji v číslech
- cestujeme letadlem po Evropě
- čteme v jízdních řádech

GEOMETRIE

- bod, polopřímka, přímka, úsečka – osa, střed, grafický součet, rozdíl a násobek
- různoběžky, rovnoběžky
- pravý úhel, kolmice
- kružnice, kruh, poloměr, průměr
- úhel – popis
- trojúhelník – rovnostranný, rovnoramenný, pravoúhlý, obecný – vlastnosti
- sestrojení trojúhelníka ze tří stran pomocí kružítka, trojúhelníková nerovnost
- čtverec a obdélník – obvod
- obsah čtverce a obdélníku
- Rozšiřující učivo
- jednotky obsahu a jejich převody
- síť kvádru a krychle
- grafický násobek úsečky
- kolmost rovin (modelování na tělesech)
- osy souměrnosti – dotváření obrazců

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- rozvoj schopností poznávání – pozornost a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, schopnost vidět věci jinak
- kreativita – pružnosti nápadů, schopnost vidět věci jinak
- seberegulace a sebeorganizace – organizace času, plánování učení

Sociální rozvoj

- ❖ mezilidské vztahy – pohled na svět očima druhého
- ❖ komunikace – informování, vysvětlování
- ❖ kooperace

Morální rozvoj

- ❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - matematické názvosloví
  - slovní a konstrukční úlohy
  - práce ve skupinách (plánování, organizace, řešení, interpretace, obhajoba řešení)
  - samostatná práce (plánování, organizace, řešení, sebekontrola, obhajoba řešení)
  - domácí příprava
  - matematické soutěže a hry
  - zvolené formy a metody výuky začleňují Osobnostní a sociální výchovu do celého výchovně vzdělávacího procesu

Výchova demokratického občana

- ❖ občanská společnost a škola – spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- ❖ princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – spravedlnost, řád, norma, zákon
  - uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonu, rozvoj a podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společných jevů
  - slovní a konstrukční úlohy
  - práce ve skupinách (obhajoba vlastního řešení ve skupině)
  - samostatná práce (sebekontrola, obhajoba vlastního řešení)
  - domácí příprava

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- ❖ Evropa a svět nás zajímá
- ❖ jsme Evropané
  - překonávání stereotypů při řešení problémových úloh, utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti
  - slovní úlohy
  - práce ve skupinách

Multikulturní výchova

- ❖ lidské vztahy
- ❖ etnický původ
  - lidské vztahy (romské děti a děti ostatních státních příslušníků)
  - práce ve skupinách
  - matematické soutěže a hry

Environmentální výchova

- ❖ základní podmínky života
- ❖ lidské aktivity a problémy životního prostředí
- ❖ vztah člověka k prostředí
  - slovní úlohy

Mediální výchova

- ❖ Tématické okruhy receptivních činností
- ❖ stavba mediálního sdělení – uspořádání
- ❖ vnímání autora mediálního sdělení
- ❖ Tématické okruhy produktivních činností
- ❖ práce v realizačním týmu – časový harmonogram

Učivo

5. ročník

ARITMETIKA

- přirozená čísla v obru do 1 000 000
  - čtení, zápis, odhad, porovnávání, zaokrouhlování, zápis v desítkové soustavě zobrazení na číselné ose, početní operace (sčítání a odčítání, násobení 1-ciferným až 4-ciferným činitelem, dělení 1-ciferným a 2-ciferným dělitelem), slovní úlohy
  - převody jednotek
  - arabské a římské číslice (letopočty)
  - průměrná rychlost
- celá čísla
  - kladná čísla, nula, záporná čísla a znázornění na číselné ose
- zlomky
  - pojmy: čitatel, jmenovatel, zlomková čára
  - čtení a zápis
  - porovnávání
  - základní početní operace zlomků se stejným jmenovatelem
- desetinná čísla (míra osvojení učiva žákem nemá vliv na klasifikaci na konci školního roku)
  - pojmy: desetiny, setiny, tisíciny
  - čtení a zápis
  - zápis zlomek – desetinné číslo (desetinné zlomky)
  - číselná osa
  - základní početní operace
- prvotní základy finanční matematiky
  - účtovací období – rok, pololetí, čtvrtletí
  - pojmy: úrok, úvěr, daně, slevy a zdražení (využití zlomků), hrubá a čistá mzda

GEOMETRIE

- trojúhelník
  - ~ pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný, obecný
  - ~ obvod
  - ~ sestrojení
- čtverec
  - ~ úhlopříčky
  - ~ obvod, obsah
  - ~ sestrojení
- obdélník
  - ~ úhlopříčky

    - ~ obvod, obsah
    - ~ sestrojení
  - mnohoúhelník
    - ~ obvod
  - poloha kružnic
  - jednotky obsahu
  - osa úhlu
  - osově souměrné útvary
  - obsahy slož. obrazců
  - vzájemná poloha dvou kružnic
  - souřadnice bodů
  - rovnoběžník
    - ~ rovnoběžky
  - geometrická tělesa
    - ~ kvádr, krychle, koule, jehlan, kužel, válec
  - graf ve čtvercové síti
  - povrch krychle a kvádru

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- ❖ rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- ❖ kreativita – nápady
- ❖ seberegulace – organizace času

Sociální rozvoj

- ❖ mezilidské vztahy – podpora, pomoc
- ❖ komunikace
- ❖ kooperace – organizace práce skupiny

Morální rozvoj

- ❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - matematické názvosloví
  - slovní a konstrukční úlohy
  - práce ve skupinách (plánování, organizace, řešení, interpretace, obhajoba řešení)
  - samostatná práce (plánování, organizace, řešení, sebekontrola, obhajoba řešení)
  - domácí příprava
  - matematické soutěže a hry
  - zvolené formy a metody výuky začleňují OSV do celého výchovně vzdělávacího procesu

Výchova demokratického občana

- ❖ občanská společnost a škola
- ❖ občan, občanská společnost a stát
- ❖ princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
  - uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonu, rozvoj a podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společných jevů
  - slovní a konstrukční úlohy

- práce ve skupinách (obhajoba vlastního řešení ve skupině)
- samostatná práce (sebekontrola, obhajoba vlastního řešení)
- domácí příprava

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ❖ Evropa a svět nás zajímá – místo a události, naši sousedé
- ❖ objevujeme Evropu a svět
- ❖ jsme Evropané – mezinárodní organizace

Multikulturní výchova
- ❖ lidské vztahy
- ❖ etnický původ
- ❖ multikultura
  - lidské vztahy (romské děti a děti ostatních státních příslušníků)
  - práce ve skupinách
  - matematické soutěže a hry
  - slovní úlohy

Environmentální výchova
- ❖ základní podmínky života
- ❖ lidské aktivity a problémy životního prostředí
- ❖ vztah člověka k prostředí
  - slovní úlohy

Mediální výchova
- ❖ tématické okruhy receptivních činností
- ❖ vnímání autora mediálního sdělení
- ❖ tématické okruhy produktivních činností
- ❖ práce v realizačním týmu
  - vyhodnocování soutěží
  - práce ve skupinách

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace – 2. období

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova
- – plynulé čtení s porozuměním je předpokladem žáka pro správné pochopení slovních úloh
- – porozumění textu umožňuje diferenciaci důležitých matematických údajů
- – správně čte čísla v textu, řadové číslovky
- – správně zapisuje čísla (číslicemi i slovy)
- – rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slov píše správné tvary číslic
- – dokáže sám vytvořit zápis slovní úlohy
- – kontroluje vlastní písemný projev u zápisů slohových úloh
- – používá jednoznačná slova a přesné výrazy (odborné termíny)
- – pojmenuje a popíše základní rovinné útvary, tělesa

Umění a kultura

– Výtvarná výchova
- – využívá osovou souměrnost v kresbě
- – sleduje estetickým cítěním nesouměrnost přírodních prvků a souměrnost umělých prvků

Člověk a jeho svět

– Přírodověda, Vlastivěda

- správně čte číselné údaje v textu
- pracuje se slovními úlohami řešícími různé situace denního života žáků
- dokáže vytvořit slovní úlohu se situací z denního života
- používá jednotky SI (délky, hmotnosti, objemu a času) a jejich převody
- orientuje s v časových údajích (týden, měsíc, rok, století, tisíciletí)
- vytvoří časovou osu a zaznačí do ní významné události
- poznává časové vztahy v souvislostech
- doplňuje a tvoří tabulky, schémata a grafy
- využívá geometrických poznatků při tvorbě jednoduchého plánu místa svého bydliště
- určí délkou úsečky vzdálenost na mapě

Člověk a svět práce

– Pracovní činnosti

- skládá a stříhá dle osové souměrnosti (origamy…)

Člověk a zdraví

– Tělesná výchova

- měří vzdálenosti výkonů žáků
- měří čas - stopky

5.6.

Vzdělávací oblast:	**Informační a komunikační technologie**
Vyučovací předmět:	**INFORMATIKA**
Období – ročník:	***I. období – 1.-3. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Vyučovací předmět Informatika má časovou dotaci v:

1. ročníku – nevyučuje se
2. ročníku – nevyučuje se
3. ročníku – 1 hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu INFORMATIKA jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie, kterými **učitel** žákům umožňuje:

- využívat základní funkce počítače a jeho nejběžnější periférie

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu INFORMATIKA jsou pro rozvíjení této klíčové kompetence využívány následující strategie, kterými **učitel** žákům umožňuje:

- podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, účinně spolupracovat ve skupině a hledat v ní svoji roli
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ní požádat

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu INFORMATIKA jsou pro rozvíjení této klíčové kompetence využívány následující strategie, kterými **učitel** žákům umožňuje:

- používat bezpečně hardware i software a poučeně postupovat v případě jejich závady
- dodržovat vymezená pravidla, plnit své povinnosti a účinně spolupracovat s učitelem

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby

Výstupy a učivo

Očekávané výstupy – I. období:

Žák

OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ

- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží
- vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem
- edituje digitální text, vytvoří obrázek
- přehraje zvuk či video

- uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
- používá krok zpět, zoom
- řeší úkol použitím schránky
- dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením

Učivo

- digitální zařízení
- zapnutí / vypnutí zařízení /aplikace
- ovládání myši
- kreslení čar, vybarvování
- používání ovladačů
- ovládání aplikací
- kreslení bitmapových obrázků
- psaní slov na klávesnici
- editace textu
- ukládání práce do souboru
- otevírání souboru
- přehrávání zvuku

Rozšiřující učivo

- základy algoritmizace s robotickou hračkou

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu pro I. období

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- rozvoj schopností poznávání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- kreativita – nápady
- seberegulace – organizace času

Sociální rozvoj

- mezilidské vztahy – podpora, pomoc
- komunikace
- kooperace – pomoc ostatním spolužákům

Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - informační názvosloví
  - práce ve skupinách (plánování, organizace, řešení, interpretace, obhajoba řešení)
  - samostatná práce (plánování, organizace, řešení, sebekontrola, obhajoba řešení)
  - počítačové soutěže a hry

Výchova demokratického občana

- občan, občanská společnost a stát a vztah k informatice

- ❖ princip demokracie a způsob komunikace
  - uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k etice, rozvoj a podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společných jevů a výběr správných postojů
  - práce ve skupinách (obhajoba vlastního řešení ve skupině)
  - samostatná práce (sebekontrola, obhajoba vlastního řešení)
  - domácí příprava

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- ❖ Evropa a svět nás zajímá – místo a události, naši sousedé, způsoby navazování komunikace
- ❖ objevujeme Evropu a svět a komunikujeme
- ❖ jsme Evropané – mezinárodní organizace, mezinárodní komunikace

Multikulturní výchova

- ❖ informační technologie je součástí života veškerého lidstva
- ❖ multikultura
  - lidské vztahy (romské děti a děti ostatních státních příslušníků)
  - počítačové soutěže a hry

Environmentální výchova

- ❖ základní podmínky života a vliv informační komunikační technologie na ně
- ❖ lidské aktivity v oblasti počítačové techniky a problémy životního prostředí v souvislosti s ochranou před nežádoucími vlivy, ochrana životního prostředí

Mediální výchova

- ❖ využívání tištěných dokumentů jako zdroje věcně správných a přesných informací
- ❖ analýza vlastní produkce a utváření návyku ověřovat si důkladně veškeré údaje

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie – I. období

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova

- čtení s porozuměním je předpokladem žáka pro práci s textovým editorem
- pracuje s žákovskými výukovými programy

Umění a kultura
Výtvarná výchova

- provádí jednoduché operace s obrázky v grafickém editoru
- pracuje s žákovskými grafickými výukovými programy

Člověk a jeho svět
Prvouka

- pracuje se s žákovskými výukovými programy

Člověk a svět práce
Pracovní činnosti

- Vyhledává zdroje informací o různých pracovních postupech a náměty pro pracovní činnosti

Člověk a zdraví
Tělesná výchova
- Vyhledává informace z oblasti sportu, vynikajících výsledcích i trendech, vedoucích k prospěšně tělesné aktivitě a zdravému životnímu stylu

5.7.

Vzdělávací oblast	**Informační a komunikační technologie**
Vyučovací předmět	**INFORMATIKA**
Období - ročník	***2. období 4 – 5. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto je jednak navýšen počet hodin výuky informatiky pro mladší věk žáka, jednak jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.
Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své

poznání.
Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Vyučovací předmět Informatika má časovou dotaci v:

4. ročníku – 1. hodina týdně
5. ročníku – 1. hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
Učitel
- ✓ učí žáky poznávat úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií, ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- ✓ učí je operovat s obecně užívanými základními termíny, znaky, symboly a značkami
- ✓ učí je schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- ✓ učí je samostatně pracovat a využívat techniku ke snadnějšímu učení
- ✓ učí žáky porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledávaných informací

Kompetence k řešení problémů
Učitel
- ✓ vede žáky k tomu, aby uměli využívat získané dovednosti a vědomosti k řešení daného problému
- ✓ vede žáky k prezentaci svých výsledků

Kompetence komunikativní
Učitel
- ✓ vede žáky k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním , vyhledáváním a praktickým využitím
- ✓ učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu

Kompetence sociální a personální
Učitel učí žáky
- ✓ spolupracovat ve skupině, vytvářet a respektovat pravidla práce v týmu
- ✓ v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- ✓ respektovat právo duševního vlastnictví při využívání softwaru

Kompetence občanské
Učitel
- ✓ vede žáky k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních a sociálních jevů
- ✓ učí žáky respektovat, chránit osobní informace
- ✓ učí je zaujímat odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

Kompetence pracovní

Učitel

- ✓ učí žáky šetrné práci s výpočetní technikou
- ✓ učí je tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

Kompetence digitální

Učitel

- ✓ učí ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- ✓ podporuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, správě a sdílení dat, informací a digitálních obsahů, učí volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ✓ pomáhá předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i ostatních; vede ke správné spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí a etickému jednání

Výstupy a učivo

4.ročník

OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ

- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží
- vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem
- edituje digitální text, vytvoří obrázek
- přehraje zvuk či video
- uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
- používá krok zpět, zoom
- řeší úkol použitím schránky
- dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením

Učivo

- digitální zařízení
- zapnutí / vypnutí zařízení /aplikace
- ovládání myši
- kreslení čar, vybarvování
- používání ovladačů
- ovládání aplikací
- kreslení bitmapových obrázků
- psaní slov na klávesnici
- editace textu
- ukládání práce do souboru
- otevírání souboru
- přehrávání zvuku

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy

Žák

- sdělí informaci obrázkem
- předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel
- zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text
- zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky
- obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček

Učivo

- Piktogramy, emodži
- Kód
- Přenos na dálku, šifra
- Pixel, rastr, rozlišení
- Tvary, skládání obrazce

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy

Žák

- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů
- najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci
- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí
- pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj
- při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace
- rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého

Učivo

- Využití digitálních technologií v různých oborech
- Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele
- Počítačová data, práce se soubory
- Propojení technologií, internet
- Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš
- Technické problémy a přístupy k jejich řešení

Rozšiřující učivo:
Základy robotiky se stavebnicí

5.ročník

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

Žák

- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech
- doplní posloupnost prvků
- umístí data správně do tabulky
- doplní prvky v tabulce
- v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný

Učivo

- Data, druhy dat
- Doplňování tabulky a datových řad
- Kritéria kontroly dat
- Řazení dat v tabulce
- Vizualizace dat v grafu

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

Žák

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy
- v programu najde a opraví chyby
- rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát
- vytvoří a použije nový blok
- upraví program pro obdobný problém

Učivo

- Příkazy a jejich spojování
- Opakování příkazů
- Pohyb a razítkování
- Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy
- Vlastní bloky a jejich vytváření
- Kombinace procedur

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

Žák

- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky
- určí, jak spolu prvky souvisí

Učivo

- Systém, struktura, prvky, vztahy

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

Žák

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy
- v programu najde a opraví chyby
- rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát
- rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj
- vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky
- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky
- rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit
- cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů

Učivo

- Kreslení čar
- Pevný počet opakování
- Ladění, hledání chyb
- Vlastní bloky a jejich vytváření
- Změna vlastností postavy pomocí příkazu
- Náhodné hodnoty
- Čtení programů
- Programovací projekt

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy

Žák

- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty
- pomocí obrázku znázorní jev
- pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy

Učivo

- Graf, hledání cesty
- Schémata, obrázkové modely
- Model

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

Žák

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav
- v programu najde a opraví chyby
- používá události ke spuštění činnosti postav
- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky
- upraví program pro obdobný problém
- ovládá více postav pomocí zpráv

Učivo

- Ovládání pohybu postav
- Násobné postavy a souběžné reakce
- Modifikace programu Animace střídáním obrázků
- Spouštění pomocí událostí
- Vysílání zpráv mezi postavami
- Čtení programů
- Programovací projekt

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu pro 2. období

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- rozvoj schopností poznávání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- kreativita – nápady
- seberegulace – organizace času

Sociální rozvoj

- mezilidské vztahy – podpora, pomoc
- komunikace
- kooperace – pomoc ostatním spolužákům

Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - informační názvosloví
  - práce ve skupinách (plánování, organizace, řešení, interpretace, obhajoba řešení)
  - samostatná práce (plánování, organizace, řešení, sebekontrola, obhajoba řešení)
  - domácí příprava
  - počítačové soutěže a hry

Výchova demokratického občana

- občan, občanská společnost a stát a vztah k informatice
- princip demokracie a způsob komunikace

- uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k etice, rozvoj a podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společných jevů a výběr správných postojů
- práce ve skupinách (obhajoba vlastního řešení ve skupině)
- samostatná práce (sebekontrola, obhajoba vlastního řešení)
- domácí příprava

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- ❖ Evropa a svět nás zajímá – místo a události, naši sousedé, způsoby navazování komunikace
- ❖ objevujeme Evropu a svět a komunikujeme
- ❖ jsme Evropané – mezinárodní organizace, mezinárodní komunikace

Multikulturní výchova

- ❖ informační technologie je součástí života veškerého lidstva
- ❖ multikultura
  - lidské vztahy (romské děti a děti ostatních státních příslušníků)
  - počítačové soutěže a hry

Environmentální výchova

- ❖ základní podmínky života a vliv informační komunikační technologie na ně
- ❖ lidské aktivity v oblasti počítačové techniky a problémy životního prostředí v souvislosti s ochranou před nežádoucími vlivy, ochrana životního prostředí

Mediální výchova

- ❖ využívání tištěných dokumentů jako zdroje věcně správných a přesných informací
- ❖ analýza vlastní produkce a utváření návyku ověřovat si důkladně veškeré údaje

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie – 2. období

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova

- plynulé čtení s porozuměním je předpokladem žáka pro práci s textovým editorem
- správně čte a zapisuje text i čísla v textu, řadové číslovky
- dokáže sám vytvořit jednoduchý zápis
- kontroluje vlastní písemný projev u zápisů, používá jednoznačná slova a přesné výrazy (odborné termíny)
- pracuje s žákovskými výukovými programy

Umění a kultura
Výtvarná výchova

- provádí jednoduché operace s obrázky v grafickém editoru
- tyto operace provádí s estetickým cítěním
- pracuje s žákovskými grafickými výukovými programy

Člověk a jeho svět
Přírodověda, Vlastivěda

- vyhledává a čte informace vztahující se k dané problematice
- pracuje se s žákovskými výukovými programy

Člověk a svět práce
Pracovní činnosti
– Vyhledává zdroje informací o různých pracovních postupech a náměty pro pracovní činnosti

Člověk a zdraví
Tělesná výchova
- Vyhledává informace z oblasti sportu, vynikajících výsledcích i trendech, vedoucích k prospěšně tělesné aktivitě a zdravému životnímu stylu

5.8.

Vzdělávací oblast	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět	**PRVOUKA**
Období - ročník	***1. období – 1. až 3. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení
V rámci výuky prvouky klademe důraz na pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí. Snažíme se o utváření prvotního uceleného obrazu světa, poznávání člověka, sebe i nejbližšího okolí, vnímání lidí a vztahů mezi nimi, učíme je přemýšlet o bezpečí, rozeznávat situace ohrožení, upevňovat preventivní chování a účelné rozhodování v rizikových a mimořádných situacích a k poznávání příčin nemocí a úrazů a jejich předcházení.
Žáci se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy. Snažíme se o pozorování podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, přemýšlet o nich a chránit je, porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti, porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům.
Klademe důraz na chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti
Vzdělávací obsah předmětu je členěn do pěti tématických okruhů:
Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.
Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se s základními právy a povinnostmi, se světem financí.
Lidé a čas – orientace v dějích a časech
Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody.

Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Poznávání zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci si osvojují bezpečné chování a vzájemnou pomoc a získávají základní poučení o poskytování první pomoci. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka**.**

Organizace výuky – žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek, při organizaci výuky bude využito vycházek a exkurzí.
Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace.
Vyučovací předmět Prvouka má **časovou dotaci:**

1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně
3. ročníku 2 hodiny týdně

Učivo prvouky **v 1. ročníku** je soustředěno kolem několika základních témat – Jsem školák, Moje rodina, Péče o zdraví, Člověk ve společnosti, Věci a činnosti kolem nás a po celý rok téma Rok a roční období.

Ve druhém ročníku je pro děti zajímavé využití jejich nově nabyté dovednosti čtení a psaní. Stěžejním učivem jsou okruhy Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví.

I **ve třetím ročníku**, stejně jako v obou předcházejících, je stále zdrojem jejich informací bezprostřední dětská zkušenost a konkrétní jevy v přírodě a společnosti. Na základě těchto konkrétních zkušeností dochází k prvním zobecněním a k vytváření postojů.
Stěžejním učivem jsou kapitoly Živá a neživá příroda a Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví, Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, Dopravní výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- ✓ učí žáky využívat pro učení vhodné informační zdroje (učebnice, pracovní listy, dětské knihy, časopisy, počítače, dataprojektor a interaktivní tabule) a vhodné učební pomůcky (encyklopedie)
- ✓ rozvíjí učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- ✓ seznamuje žáky se základními termíny, znaky a symboly
- ✓ učí žáky kriticky zhodnotit výsledky svého učení – korigovat své chyby a diskutovat o nich

Kompetence k řešení problémů
Učitel

- ✓ motivuje žáka k řešení daného problému
- ✓ vede žáka k využívání vlastních zkušeností
- ✓ směruje žáka, aby si ověřil správnost řešení problémů
- ✓ učí ho obhájit svá rozhodnutí při řešení dopravních situací
- ✓ vede žáka k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence komunikativní
Učitel

- ✓ rozvíjí u žáka dovednost porozumět, reprodukovat vyslechnuté sdělení
- ✓ formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- ✓ využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci s ostatními lidmi
- ✓ rozumět různým typům záznamů, obrazovým materiálům
- ✓ naslouchat promluvám druhých lidí, účinně se zapojit do diskuse, vhodně reagovat

- ✓ vede žáka bezpečně komunikovat prostřednictvím elektronických médií

Kompetence sociální a personální
Učitel učí žáka
- ✓ spolupracovat ve skupině, vytvářet a respektovat pravidla práce v týmu
- ✓ v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- ✓ přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- ✓ podílet se na vytváření příjemné atmosféry ve skupině
- ✓ ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- ✓ poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učit se tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití

Kompetence občanské
Učitel učí žáka
- ✓ uvědomovat si odpovědnost k sobě samému, ke spolužákovi, k učiteli
- ✓ respektovat přesvědčení druhých lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení
- ✓ respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- ✓ poznávat podstatu zdraví i příčiny jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- ✓ poznávat a upevňovat preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní
Učitel učí žáka
- ✓ používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- ✓ uvědomovat si smysl pro povinnost (příprava na výuku)

Kompetence digitální
Učitel učí žáka
- ✓ ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy

Výstupy a učivo

Očekávané výstupy – 1. období

MÍSTO, KDE ŽIJEME
žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS
žák

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, **projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům**
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- **zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení**
  vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz

LIDÉ A ČAS
žák

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

ROZMANITOST PŘÍRODY
žák

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ
žák

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- **rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla** bezpečného chování **účastníka silničního provozu, jedná** tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; **ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek, v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky, dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji**
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo

1. ročník

- jsem školák – prostředí školy, činnosti ve škole, pracovní a odpočinkové návyky, chování , okolí školy, bezpečná cesta do školy, nebezpečná místa a situace, uplatňování základních pravidel účastníka silničního provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích, ochranné prvky a role chodce v silniční dopravě,
- podzim – pozorování přírody, parku, lesa, podzim v sadu, na zahradě, na poli, podzimní práce
- moje rodina – život v rodině, rodinné svátky, soužití lidí – mezilidské vztahy a komunikace, ohleduplnost, etické zásady, tolerance k odlišnostem spolužáků a jiných lidí, zvládání vlastní emocionality, rozeznání šikany, týrání a různých druhů zneužívání
- rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- čísla tísňového volání 112,150.155.158, správný způsob volání na tísňovou linku,
- zima – příroda v zimě, životní projevy živočichů v zimě, lidé a zimní svátky, volný čas a zimní sporty
- orientace v čase - dny, hodiny, týden, měsíc rok, kalendář, měření času, - denní režim
- člověk - pečujeme o své zdraví, zdravý životní styl, projekt Zdravé zuby, osobní hygiena, zdravá výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim, ochrana před infekcemi, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, označování nebezpečných látek
- jaro – změny v přírodě, živočichové a ptáci ve volné přírodě, domácí hospodářská zvířata, práce na zahradě, vývoj plodů
- člověk ve společnosti – místo, kde žijeme, zaměstnání, volný čas lidí, nakupujeme, cestujeme, poznáváme české mince a bankovky, využití platební karty, odhad ceny základních potravin a celkové ceny nákupu
- léto – proměny přírody v létě, vztah člověka a přírody
- Slabikář dětských práv

  Rozšiřující učivo: činnosti mimo vyučování – školní družina, zájmové kroužky, soutěže, výlety, společné akce ZŠ a MŠ

  oblíbené činnosti jednotlivých členů rodiny, rodina o víkendu postavení žáka v rodině

  proměna okolní krajiny v čase – jak vypadala dříve a jak vypadá v současnosti – porovnávání

  moje obec – název obce a jejích částí, základní orientace v obci, významná místa v obci, kulturní a společenský život v obci, tradice, pověsti, jak se mění život v obci a okolí

  environmentální výchova – ochrana zvířat, šetření vodou, význam zeleně pro život na zemi, potravní řetězec

  zajímavosti ze života zvířat a rostlin

  s čím se člověk narodí, co může a nemůže během života ovlivnit

  jak vypadal život za časů našich babiček , obsah rodinných alb

čím bych chtěl být

2. ročník

- Místo, kde žijeme
  Škola – naše škola, jsem školák, co děláme ve škole, bezpečná cesta do školy, škola a organizace života
- Dopravní výchova – bezpečná cesta do školy, uplatňování základních pravidel účastníka bezpečného provozu, dopravní značky, dopravní prostředky, nebezpečná místa a situace, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích, ochranné prvky a role chodce v silniční dopravě

  Domov – naše vlast, naše obec
- Lidé kolem nás
  Rodina - moje rodina, rodinné vztahy, rodinné oslavy, pomáháme si, Slabikář dětských práv, domácí mazlíčci
  Soužití lidí – mezilidské vztahy a komunikace, ohleduplnost, etické zásady, tolerance k odlišnostem spolužáků a jiných lidí, zvládání vlastní emocionality
  Rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům,
  čísla tísňového volání 112,150.155.158, správný způsob volání na tísňovou linku,
- Lidé a čas
- Čas - kalendářní rok, minulost, současnost a budoucnost, svátky, zvyky a tradice, orientace v čase podle hodin
- Práce a volný čas, povolání, poznáváme české mince a bankovky, využití platební karty, odhad ceny základních potravin a celkové ceny nákupu

- Rozmanitost přírody –
  Proměny přírody v jednotlivých ročních období –
  les - podzimní, zimní, jarní a letní proměny lesa, lesní zvířata, cyklus života zvířat
  louka – jaro a léto na louce, živočichové na louce, luční rostliny
  u vody a ve vodě – podzim, zima, jaro a léto u vodních ploch, rostliny a živočichové u vody a ve vodě a jejich změny v průběhu roku
  Zahrada a statek – ovoce a zelenina, práce na zahradě v průběhu kalendářního roku, stromy a květiny na jaře, domácí zvířata, jejich mláďata a péče o ně
  Rozmanitost přírody živé a neživé – proměny přírody v ročních obdobích, živočichové ve volné přírodě, ptáci a jejich hnízda, rostliny a květiny, hospodářská zvířata, u vody a ve vodě, vodní živočichové

- Člověk a jeho zdraví – naše tělo, pečujeme o své zdraví, zdravý životní styl, projekt Zdravé zuby, osobní hygiena, zdravá výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim, ochrana před infekcemi, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, označování nebezpečných látek
- člověk, nemoc a úraz, hygiena a čistota, ochrana životního prostředí, projekt Zdravé zuby

Rozšiřující učivo: aktuality místního i světového dění
pamětihodnosti v místě bydliště a v jeho okolí
významná výročí obce, významné tradice obce
volná témata související s životem obce
ochrana naší krajiny a prostředí, v němž žijeme
třídění odpadů a jejich využití
jak můžeme ovlivnit život v naší obci
vodní nádrž v Ludkovicích a v Luhačovicích, pitná,užitková a odpadová voda, šetření vodou

minerální prameny v Luhačovicích, význam léčivých vod
technika a energie, zdroje energie a surovin, jejich využívání a ochrana přírody
klady a zápory technického pokroku
správný životní styl, škodlivost návykových látek a drog
osobní bezpečí, osobní ochrana

3. ročník

- Místo, kde žiji – naše obec, – bezpečná cesta do školy, uplatňování základních pravidel účastníka silničního provozu, bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné dopravy a jejich uplatňování při individuální dopravě i při akcích školy, riziková místa a situace, způsob komunikace s operátory tísňových linek
- Bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty na dopravním hřišti, základní ochranné prvky v silniční dopravě a jejich používání v roli cyklisty
- neživá příroda (objem, hmotnost, teplota, čas), koloběh vody
- živá příroda (sběr léčivých rostlin)
- živočichové
- člověk – zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy a pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, , ochrana před infekcemi přenosnými krví , prevence nemocí a úrazů
- používání peněz, příklady využití platební karty, kontrola vrácení peněz při placení, banka – správce peněz
- projekt Zdravé zuby
- návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- soužití lidí – mezilidské vztahy a komunikace, ohleduplnost, etické zásady, tolerance k odlišnostem spolužáků a jiných lidí, zvládání vlastní emocionality, použití krizových linek a nezneužívání těchto linek
- rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům
- ochrana přírody a životního prostředí (třídění odpadu), exkurze do chráněné krajinné oblasti – seznámení s krajinnou oblastí, kde je zásah lidí do přírody minimální, zásady chování v chráněné oblasti, projekt Ochrana životního prostředí, živočichové a rostlinstvo v zahradě školy a v okolí Jezírka lásky
- dopravní výchova – žák prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty
  - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá
  - charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje

- Slabikář dětských práv

Rozšiřující učivo : vyhledávání doplňujících dopravních značek (příkazové, zákazové)
pátrání po turistických cílech (pohoří,vodní nádrže)
vyhledávání na internetu – zajímavosti(rekordy) ze života zvířat a rostlin
práce s atlasem hub – jedlé, smrtelně jedovaté houby
ochrana přírody v blízkém okolí, poznávání stromů, třídění odpadů a jejich recyklace, příklady výrobků

jak si člověk vylepšuje smysly a schopnosti (brýle,dalekohled, mikroskop,letadla, ponorky,..)

správný životní styl, zásady první pomoci

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní rozvoj

- ❖ rozvoj schopnosti poznávání – Jsem školák
- ❖ sebepoznání a sebepojetí – Jsem školák

Sociální rozvoj

- ❖ komunikace – pozdrav, prosba, omluva, neverbální komunikace – Žiji mezi lidmi
- ❖ mezilidské vztahy – ve třídě, škole, rodině – Jsem školák , Žiji mezi lidmi

Výchova demokratického občana

- ❖ občanská společnost a škola – Slabikář dětských práv
- ❖ občan občanská společnost a stát – Naše obec

Multikulturní výchova

- ❖ kulturní diference – Náš rok
- ❖ lidské vztahy – Technika a práce lidí

Environmentální výchova

- ❖ ekosystémy – Příroda kolem nás
- ❖ základní podmínky života – Živá příroda
- ❖ lidské aktivity a problémy
- ❖ vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět - Prvouka

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova

- plynulé čtení s porozuměním napomáhá žákovi správně pochopit učivo
- používá jednoznačná slova a přesné výrazy (odborné termíny)
- volně reprodukuje příběhy, pohádky, bajky, pověsti
- vytváří si představy pomocí vhodně vybraných textů, básní z Čítanky
- pojmenuje některé významné rodáky, kulturní a historické památky
- porozumí jednoduchým písemným nebo mluveným pokynům v pracovních sešitech, listech

Anglický jazyk

- využití slovní zásoby
- získává zajímavosti z anglicky mluvících zemí k tématickým okruhům učiva Prvouky

Matematika a její aplikace

- správně čte čísla v textu, řadové číslovky
- správně zapisuje čísla (číslicemi)
- poznává jednotky SI (délky, hmotnosti, objemu, času, teploty) a jejich jednoduché měření
- dokáže napsat a použít důležitá telefonní čísla

– pracuje se slovními úlohami řešícími různé situace denního života žáků
– orientuje s v časových údajích (týden, měsíc, rok)
– využívá geometrických zkušeností a poznatků při orientaci v jednoduchém plánu místa svého bydliště
– doplňuje a tvoří tabulky, schémata a grafy

Umění a kultura

– Výtvarná výchova

– tématické práce, malba, kresba, koláže
– využívá tématických námětů z běžného denního života
– dokáže zachytit věc, situaci denního života
– rozlišuje estetickým cítěním přírodní prvky a umělé prvky v okolní krajině

- Hudební výchova

– využívá píseň k tématu
– rozvíjí poznatky o regionu pomocí písní, zvyků, tance a folklóru

Člověk a svět práce

– Pracovní činnosti

– využívá poznatků o věcech, přírodě při práci s různými materiály (modelování, práce s papírem, přírodním materiálem, textilem)
– elementárně se orientuje v různých povoláních
– provádí jednoduché pokusy u skupin známých látek

Člověk a zdraví

– Tělesná výchova

– dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
– chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci
– v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jinou osobu
– uplatňuje základní hygienické a zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle
– uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
– adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Výhody při výuce prvouky na naší venkovské škole

Pro zdárnou a názornou výuku využíváme přímého pozorování přírody, dějů v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, využití vlastních životních zkušeností žáků vyrůstajících v rodinách obhospodařujících zahrádky, zahrady, pole, louky i lesy.

Živočichové

- pozorování včel na jaře v blízkém včelínu (včelař – beseda)
- lokalizace živočichů v okolí školy
- poznávání stop zvěře u krmelců, zásypů a krmelišť
- odlévání sádrových stop
- beseda s myslivcem
- chránění živočichové v pozorované lokalitě
- najdi a pozoruj netopýří budky
- ptáci na jaře, stěhovaví ptáci vracející se na stejná místa, kde staví hnízda, kdy vyvedli mladé
- škodná a škůdci v lokalitě
- pozorování živočichů žijících v blízkosti bydliště a školy a na památných stromech
- lokalizace a pozorování lesních mravenišť

- život ve vodě a v okolí – potok, nádrž – ryby, obojživelníci, savci
- domácí a chovná zvířata ve vesnici
- sběr kaštanů pro zvěř, sušení na zimu
- pravidelné přikrmování zvěře
- čtení stop ve sněhu
- krmítka pro ptáky, v zimě krmení

Rostliny

- první jarní rostliny – kde, kdy se objevily
- lisování rostlin – herbář
- výstavka kvetoucích rostlin s jmenovkami
- druhy lesů v okolí
- keřové a bylinné patra v okolí
- které keře a stromy kvetou – kde, kdy
- kvetoucí trávy
- kdy se seče a kolikrát
- chráněné rostliny v lokalitě
- houby v lese
- mechy a lišejníky v lese
- rostliny u vody
- památné stromy – měření objemu kmene, pozorování vzhledu
- okrasné rostliny v okolí školy
- škůdci na rostlinách
- zemědělské plodiny v okolí

1. Návštěva hradu Buchlov a zámku Buchlovice
2. Návštěva skanzenu Strážnice a zámku Strážnice
3. Návštěva archeoskanzenu Modrá (život starých Slovanů) a historického Velehradu.
4. Návštěva muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm nebo ve Strážnici, doplněná kulturně historickým programem Vánoce na dědině
5. Po stopách jednoho z největších myslitelů lidstva – J. A. Komenského – Muzeum Komenského Uherský Brod
6. Lednicko-valtický areál – perla jižní Moravy
7. Moravský kras – přírodní vápencový klenot
8. Komonec a zřícenina hradu Světlov
9. Návštěva historické Kroměříže

5.9.

Vzdělávací oblast	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět	**VLASTIVĚDA**
Období - ročník	***2. období – 4. a 5. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Vlastivěda je vyučován ve 4. a 5. ročníku. Ve 4. i 5. ročníku je dotován 2 hodinami týdně. Vlastivěda navazuje na Prvouku. Je to komplexní předmět, který

buduje vědomosti a postoje, jež budou v dalších letech rozvíjeny v předmětech: Dějepis, Zeměpis, Občanská výchova. Všechny složky (dějepisná, zeměpisná i občansko-výchovná) nejsou ve vyučování oddělovány. Na konci tohoto období je dítě orientováno v základních pojmech a souvislostech a má vytvořeny základy postojů k okolnímu světu, na úrovních: rodina, škola, obec, region, vlast, Evropa, svět. Předmět integruje poznatky z vyučování a života, s dalšími informacemi ze sdělovacích prostředků. Složku dějepisnou nelze chápat jako systematickou výuku historie.

Vyučovací předmět využívá:

- vycházek a exkurzí do zajímavých míst z hlediska zeměpisného, historického i přírodního
- samostatných prací žáků – žáci pracují samostatně, ve dvojicích nebo skupinách
- besedy
- knihoven, muzeí a výstav
- audiovizuální techniku
- mapy, pracovní sešity, učebnice, folie a jiné pomůcky

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- ✓ učí žáky využívat pro učení vhodné informační zdroje
- ✓ rozvíjí u žáků učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- ✓ učí je operovat s obecně užívanými základními termíny, znaky, symboly a značkami
- ✓ vede je k tomu, aby uměli kriticky zhodnotit výsledky svého učení
- ✓ učí je samostatně pozorovat
- ✓ učí žáky využívat poznatků z exkurzí
- ✓ učí je využívat knihoven, muzeí, výstav ke sběru informací a následnému učení
- ✓ využívá audiovizuální techniku ke snadnějšímu učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- ✓ vede žáky k tomu, aby uměli využívat získané dovednosti a vědomosti k řešení daného problému
- ✓ vede žáky k prezentaci svých výsledků

Kompetence komunikativní

Učitel

- ✓ rozvíjí u žáků dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat vyslechnuté sdělení (např. z besed)
- ✓ učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- ✓ rozvíjí dovednost reprodukovat vyslechnuté nebo přečtené sdělení
- ✓ učí žáky vhodně reagovat – besedy, výklady
- ✓ učí je rozumět různým typům záznamů a obrazových materiálů
- ✓ učí žáky využívat informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Učitel učí žáky

- ✓ spolupracovat ve skupině, vytvářet a respektovat pravidla práce v týmu
- ✓ v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

- ✓ přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, respektovat různá hlediska

Kompetence občanské
Učitel
- ✓ vede žáky k tomu, aby respektovali přesvědčení druhých lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení
- ✓ učí žáky respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- ✓ učí je respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní
Učitel
- ✓ učí žáky používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- ✓ učí je adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky – výuka mimo školu

Kompetence digitální
Učitel
- ✓ vede žáka ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy
- ✓ učí žáka získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ✓ podporuje žáka ve využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci a z automatizoval činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- ✓ žák umí vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- ✓ pomáhá chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, kriticky hodnotit jejich přínosy, reflektovat rizika jejich využívání a seznamuje žáky s novými technologiemi

Výstupy a učivo
Očekávané výstupy
MÍSTO, KDE ŽIJEME
žák

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS
žák

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi **lidmi**, obhájí **a odůvodní** své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích**, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy**
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS
žák

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Učivo
4. ročník

1. Místo, kde žijeme
   - Zeměkoule – součást vesmíru, vodstvo a pevniny – světadíly a oceány
   - znázornění naší vlasti na mapě – zmenšenina
   - značky na mapě, měřítko mapy, světové strany, směrová růžice
   - povrch, vodstvo, počasí, podnebí, rostlinstvo, živočišstvo ČR
   - rozdíl mezi životem ve městě a na vesnici, půda a zemědělství, nerostné bohatství
   - obec – charakteristika naší obce, její popis, plán města – části, lázeňské objekty, hotely
   - místní krajina
   - okres
   - kraj
   - povrch, podnebí, vodstvo našeho okolí, mapa místní oblasti
   - náš region v minulosti, pověsti (M. Kafka), události, předkové, vznik města, založení lázní
   - regionální zvláštnosti
   - významná města v okolí, objekty, dopravní síť, cestovní ruch, památky
   - CHKO Bílé Karpaty

2. Lidé kolem nás

- parlamentní demokracie, státní symboly, **armáda ČR,** státní svátky, památná místa
- právo- základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání **a korupce**, právní ochrana občanů a majetku **včetně nároku na reklamaci**, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; **rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky**
- kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí
- domov, vlast, národ, národní hrdost, cizina
- postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, **principy demokracie**
- chování lidí vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, **ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům**

3. Lidé a čas
- časová přímka, z dávných časů – Lovci mamutů, Havran pírko
- Keltové, Germánci
- stěhování národů – příchod Slovanů na naše území, pravlast Slovanů, Čech, Lech, staré pověsti
- Sámova říše
- Velká Morava – 4 panovníci – Mojmírovci, Cyril a Metoděj
- Český stát za vlády Přemyslovců, rozvoj měst, čeští králové, vymření Přemyslovců
- Čechy za Lucemburků, Jan, Karel IV., rozvoj země, Václav IV.
- Husitské hnutí – Tábor, Jan Hus, Jan Žižka, Zikmund Lucemburský
- Jiří z Poděbrad – mírové myšlenky
- Jagellonci na našem trůnu
- počátek vlády Habsburků, Rudolf II.
- J. A. Komenský
- Marie Terezie, Josef II., národní obrození
- 19. století – vynálezy, připomenutí roku 1848
- druhá polovina 19. století, 1. světová válka
- vznik 1. světové války, její důsledky – vznik ČSR, Masaryk
- meziválečný vývoj – části ČSR, hospodářství, úmrtí Masaryka, Beneš
- vznik 2. světové války, průběh, výsledky, Japonsko (Hitler, fašismus, Němci v našem pohraničí, Heydrich, atentát, Lidice, Ležáky, Terezín, Ploština)
- poválečný vývoj: - nástup komunismu
    - boj za demokracii
    - rozpad Československa
- stavební slohy na našem území
- shrnutí nejdůležitějších období našich dějin
- Rozšiřující učivo

- detailní poznávání Zlínského kraje
- vědomosti o Mikroregionu Luhačovského Zálesí /skupinová práce/
- orientace v terénu místní krajiny, turistická mapa, práce s kompasem
- kresba jednoduchého plánku
- významné osobnosti regionu v současnosti

- znaky naší země, našeho kraje, blízkých měst a obcí
- osobnosti politického života České republiky, politické strany, Evropská unie

5. ročník

Místo, kde žijeme

a) Regiony
   - Praha – hlavní město, velkoměsto, plán Prahy, život v Praze, památky, z minulosti Prahy – mistr Hanuš, Faust
   - okolí Prahy – střední Čechy
   - Polabí, tok Labe od pramene po Hřensko
   - SV Čechy
   - SHR
   - lázně západních Čech
   - Plzeňsko
   - Chodsko
   - Šumava
   - Povltaví, tok řeky Vltavy od pramene až do Mělníka
   - jižní Čechy
   - Českomoravská vrchovina
   - severní Morava a Slezsko – Jeseníky, Opavsko
   - Ostravsko
   - Moravskoslezské Beskydy, Valašsko
   - Moravské úvaly
   - jižní Morava
   - Brno a okolí
   - Moravský kras
   - Moravskoslovenské pomezí

b) Evropa a svět
   - Česká republika na mapě Evropy
   - hranice Evropy
   - poloostrovy a ostrovy
   - povrch
   - vodstvo
   - státy a hlavní města:
     ~ severní Evropy
     ~ západní Evropy
     ~ jižní Evropy
     ~ východní Evropy
   - sousední státy:
     ~ Slovensko – soused nejbližší
     ~ Polsko – severní soused, slovanský stát
     ~ Rakousko – jižní soused, vztahy
     ~ Německo – hospodářsky vyspělý stát, velmoc

Školní výlety – projektové dny

Jako doplnění celého učiva je pro žáky dle možností připravit k doplnění učiva výlety do níže uvedených lokalit:

- Exkurze do Muzea jihovýchodní Moravy v Luhačovicích (život lidí na rozhraní Slovácka a Valašska).
- Návštěva zámku a sklárny ve Vizovicích.

- Návštěva zámku a ZOO Lešná.
- Návštěva hradu Buchlov a zámku Buchlovice.
- Plavba Baťovým kanálem, návštěva skanzenu a zámku ve Strážnici.
- Návštěva Archeoskanzenu Modrá (život starých Slovanů) a historického Velehradu.
- Návštěva muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm nebo ve Strážnici, doplněná kulturně historickým programem Vánoce na dědině.
- Po stopách jednoho z největších myslitelů lidstva – J. A. Komenského – Muzeum Komenského Uherský Brod.
- Lednicko-valtický areál – perla jižní Moravy.
- Moravský kras – přírodní vápencový klenot.
- Komonec, zřícenina hradu Světlov.
- Historická Kroměříž.
- Dinopark Vyškov – pravěká zvířata

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

❖ rozvoj schopnosti poznávání
- zvládnutí práce s mapou – mapa ČR, plán Prahy, mapa Evropy – 4. a 5. roč.
- rozvoj schopnosti prostudovat krátký text a nalézt podstatnou informaci 4. a 5. roč.
- zapsat poznámky, zhotovit náčrt 4. a 5. roč.
- řešení problémů

❖ seberegulace a sebeorganizace – 4. a 5. roč.
- samostatná práce – organizace, plánování, sebekontrola
- organizace vlastního času

Sociální rozvoj

❖ mezilidské vztahy.
- skupinová práce – 4. a 5. roč., pomoc, podpora

Výchova demokratického občana

❖ občanská společnost a škola
- mám rád místo, kde žiji – 4. roč.
- spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci – 4. roč.

❖ občan, občanská společnost a stát
- Praha – hlavní město ČR, sídlo prezidenta a vlády – 4. a 5. roč.
- úloha občana v demokratické společnosti – 4. roč.

❖ formy participace občanů v politickém životě – volební systémy – 4. roč.

❖ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury, Evropa – 5. roč., ústava – 4. roč.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

❖ Evropa a svět nás zajímá
- Česká republika, sousedé ČR – 4. a 5. roč. – využít rodinné příběhy, zážitky z dovolených , mediálních informací, život dětí v jiných zemích – zkušenosti

❖ objevujeme Evropu a svět
- sousedé ČR – 5. roč, naše vlast a Evropa – 4. a 5. roč, evropské krajiny – 5. roč.

Multikulturní výchova

- ❖ lidské vztahy, lidská solidarita – povodně, přírodní prostředí – 4. a 5. roč.
- ❖ multikulturalita: aktuálně využít událostí v obci, regionu – 4. a 5. roč.
  - základní poznatky o regionech ČR – 5. roč.
  - specifické rysy jazyků – 4. a 5. roč.

Environmentální výchova

- ❖ ekosystémy: les – význam lesa, pole – význam, vodní zdroje – lidské aktivity, moře, město – vesnice , 4. roč.
- ❖ lidské aktivity a problémy životního prostředí
  - vodstvo, ovzduší, zemědělství, průmysl, odpady
  - náš region – 4. roč., naše republika – 5. roč.
  - návštěva chráněné krajinné oblasti nebo přírodního jevu

Mediální výchova

- ❖ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – vnímat jako zdroj informací televizi, 4. a 5. roč.
- ❖ stavba mediálního sdělení – uspořádání sdělení – 4. a 5. roč.
- ❖ vnímání autora mediálního sdělení – 4. a 5. roč.

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět - Vlastivěda

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova

- plynulé čtení s porozuměním napomáhá žákovi správně pochopit učivo
- používá jednoznačná slova a přesné výrazy (odborné termíny)
- reprodukuje příběhy, pohádky, bajky, pověsti
- vytváří si představy pomocí vhodně vybraných textů, básní z Čítanky
- pojmenuje významné rodáky, kulturní a historické památky
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům v pracovních sešitech, listech

- Anglický jazyk

- využití slovní zásoby
- uplatňuje zajímavosti z anglicky mluvících zemí k tématickým okruhům učiva Vlastivědy

Matematika a její aplikace

- správně čte matematické údaje, čísla v textu, řadové číslovky
- správně zapisuje čísla (číslicemi i slovy)
- dokáže napsat a použít důležitá telefonní čísla
- pracuje s jednotkami SI (délky, hmotnosti, objemu, času, teploty) a jejich převody
- pracuje se slovními úlohami řešícími různé situace z oblasti turistiky a cestovního ruchu
- dokáže vytvořit slovní úlohu se situací z denního života
- orientuje s v časových údajích (týden, měsíc, rok, století, tisíciletí)
- využívá geometrických poznatků při tvorbě jednoduchého plánu místa svého bydliště
- vytvoří časovou osu a zaznačí do ní významné události
- poznává časové vztahy v souvislostech
- doplňuje a tvoří tabulky, schémata a grafy
- určí délkou úsečky vzdálenost na mapě

Člověk a jeho svět

– Přírodověda

- orientuje se v mapě při vyhledávání CHKO, Národních parků
- využívá znalostí o rostlinách a živočiších v regionu a na celém území ČR

Umění a kultura

– Výtvarná výchova

- tématické práce, malba, kresba, koláže
- dokáže zachytit věc, situaci denního života
- rozlišuje estetickým cítěním přírodní prvky a umělé prvky v okolní krajině

- Hudební výchova

- využívá píseň k tématu
- využívá znalostí o krajích a regionech – písně, zvyky, tance, folklór

Člověk a svět práce

– Pracovní činnosti

- využívá poznatků o věcech, přírodě při práci s různými materiály (modelování, práce s papírem, přírodním materiálem, textilem)
- elementárně se orientuje v různých povoláních
- provádí jednoduché pokusy u skupin známých látek

5.10.

Vzdělávací oblast	**Člověk a jeho svět**
Vzdělávací předmět	**PŘÍRODOVĚDA**
Období – ročník	***2. období – 4. a 5. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodověda, který navazuje na Prvouku, je vyučován ve 4. a 5. ročníku s 2 hodinovou dotací jako povinný předmět, s možností využití projektového vyučování. Je založený na funkční integraci poznatků přírodních oborů (např. Matematika, Vlastivěda) a oborů humanitních (např. Český jazyk). Témata Přírodovědy mohou být i v mnoha případech hlavním motivačním prvkem vyučovacího dne.

Učivo je rozděleno do 9 kapitol:

1. Vesmír
2. Podmínky života na Zemi – neživá příroda
3. Živá příroda
4. Ekologie
5. Člověk
6. Svět lidské práce
7. Technika
8. Zkoumání látek
9. Fyzikální veličiny

Výuka probíhá ve třídě i v terénu. Je realizována převážně aktivními metodami, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření příslušných kompetencí a výstupů. Mezi její hlavní cíle patří vytváření komplexního pohledu žáků na svět v celé jeho rozmanitosti, proto je kladen důraz na názornost a praktičnost získaných poznatků a dovedností, čemuž je podřízena i veškerá výuka.

Do vyučovacího předmětu Přírodověda jsou začleněna následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Vyučovací předmět Přírodověda využívá následující výchovné a vzdělávací strategie:

A/ **pozorování v přírodě**, které je možno provádět na školním pozemku, v lázeňském parku, v blízkém okolí školy, na školním výletě, exkurzi i koutku živé přírody (žáci aktivně pracují s přírodninami v přirozeném prostředí – současně se nenásilnou formou vedou ke správnému chování v přírodě a k její ochraně)

B/ **samostatných prací** (žáci zpracovávají formou referátů – samostatně, ve dvojici nebo ve skupině zadané téma s ohledem na region, výsledky své práce prezentují)

C/ **školních experimentů** (žáci s učitelem aktivně řeší probírané téma pomocí pokusů – s ohledem na možnosti školy – žáci si naplánují etapy řešení, které v závěru zdůvodní a objasní výsledky své práce)

D/ **besed s odborníky** (žáci přijímají informace, akceptují názor jiných, formulují otázky…)

E/ **knihoven, výstav** (žáci vyhledávají potřebné informace a pracují s nimi)

F/ **počítačů** (žáci využívají možnosti výukových programů)

G/ **audiovizuální techniku** (žáci využívají jako zdroj informací přírodovědné pořady, výukové audiokazety)

V hodinách předkládá učitel žákům zobecněné a didakticky transformované informace a problémové úlohy (s ohledem na region, možnosti školy, časovou náročnost). Žáci aktivně řeší zadané úkoly. Využívají poznatků získaných při pozorování v přírodě, školních experimentech, samostatných prací, informací z besed s odborníky, výukových programů, internetu i odborné literatury.

Poznatky a dovednosti, které žáci získávají jsou zařazovány do celkové struktury jejich vzdělávání. Uplatňují je v mezioborových vztazích (kooperace) a ve svém praktickém životě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- ✓ klade důraz na pozitivní motivaci a vzbudí u žáka zájem o studium přírodovědy
- ✓ předkládá dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní listy, časopisy, encyklopedie, atlasy, herbáře, internetové stránky)
- ✓ používá vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, encyklopedie, mapy, atlasy, modely, herbáře, přírodní materiály) a audiovizuální techniku
- ✓ rozvíjí kreativitu a učební dovednosti potřebné k samostatnému učení (práce s atlasem, encyklopedií)
- ✓ učí žáky využívat poznatků z exkurzí
- ✓ učí je využívat knihoven, muzeí, výstav ke sběru informací a následnému učení
- ✓ využívá audiovizuální techniku ke snadnějšímu učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- ✓ motivuje žáka k řešení daného problému
- ✓ učí žáka využívat vlastní schopnosti a dovednosti a objevovat různé varianty řešení (kreativita)
- ✓ předkládá modely problémových úloh a vede žáka k jejich správnému řešení
- ✓ vede žáky k prezentaci svých výsledků

Kompetence komunikativní

Učitel

- ✓ předkládá žákovi zobecněné a didakticky transformované informace
- ✓ učí žáka správně používat odbornou terminologii
- ✓ učí žáka aplikovat teoretické znalosti v praxi
- ✓ rozvíjí dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat zadané úlohy
- ✓ vede žáka k samostatnému ústnímu i písemnému vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- ✓ volí takové metody a formy práce, ve kterých žáci účinně spolupracují ve skupinách
- ✓ uplatňuje individuální přístup jak k talentovanému, tak i k žáku s poruchou učení
- ✓ vytváří partnerské vztahy učitel – žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky

Kompetence občanské

Učitel

- ✓ vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- ✓ respektuje věkové, intelektové, individuální, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- ✓ učí žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Učitel

- ✓ vede žáka k plnění povinností (příprava na výuku)
- ✓ zadává a kontroluje domácí přípravu
- ✓ učí žáky bezpečně a účinně používat materiály, nástroje a vybavení

Kompetence digitální

Učitel

- ✓ vede žáka ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy
- ✓ učí žáka získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ✓ podporuje žáka ve využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci a z automatizoval činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- ✓ žák umí vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- ✓ pomáhá chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, kriticky hodnotit jejich přínosy, reflektovat rizika jejich využívání a seznamuje žáky s novými technologiemi
- ✓ dohlíží na žáky, aby uměli předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Výstupy a učivo

ROZMANITOST PŘÍRODY

žák

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- **stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit**
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ
žák

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; **vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista**
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- **rozpozná život ohrožující zranění;** ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- **charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním** (4. ročník)
  v modelové situaci určí život ohrožující zranění (4. a 5. ročník)
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Učivo
4. ročník
- vesmír
  - ~ Země, Slunce
  - ~ střídání ročních období – proměny v přírodě
- neživá příroda – podmínky života na Zemi
  - ~ Slunce, voda, vzduch, půda, nerosty a horniny, magnety a světové strany
- živá příroda
  - ~ pozorování, určování a základní třídění rostlin a živočichů a hub
  - ~ stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života
  - ~ význam rostlin a živočichů a péče o ně
- ekologie

- ~ ekosystém, potravní řetězec a pyramida
- ~ chráněná území
- ~ obecné zásady ochrany životního prostředí
- ~ živelné pohromy a ekologické katastrofy

- o **rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi**

- o člověk
  - ~ lidské tělo – **stavba těla, základní funkce a projevy**, životní potřeby **člověka**
  - ~ péče o zdraví, **zdravý životní styl**, denní režim, **správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim**; **nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS),** drobné úrazy a poranění, **prevence nemocí a úrazů,** první pomoc; **při drobných poraněních**, osobní, intimní a duševní hygiena
  - ~ návykové látky a zdraví – **návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost**, odmítání návykových látek, **nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií**
  - ~ osobní bezpečí**, krizové situace** – **vhodná a nevhodná místa pro hru**, bezpečné chování v rizikovém prostředí, **označování nebezpečných látek**; bezpečné chování v silničním provozu~~,~~ **dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky),** šikana, týrání, sexuální **a jiné** zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
  - ~ péče o zuby

- o svět lidské práce
  - ~ volba povolání, potřeby, obživa
  - ~ zemědělství, potravinářský průmysl
  - ~ dopravní výchova, průkaz cyklisty
  - ~ **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém**

- o technika
  - ~ elektrické přístroje a dětské hračky
  - ~ bezpečnost při manipulaci s přístroji
- o zkoumání látek
  - ~ jednoduché třídění látek
  - ~ experiment
- o fyzikální veličiny
  - ~ délka, hmotnost, objem, čas, teplota
  - ~ měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- o Rozšiřující učivo
- chráněné krajinné oblasti našeho kraje – Bílé Karpaty, Beskydy. Výskyt vzácných druhů rostlin a živočichů v těchto oblastech / skupinová práce/
- mapování významných stromů v obci
- příklady příbuzných druhů organismů v různých podmínkách, jejich přizpůsobení.
- vzácné horniny a nerosty – výstavka, poznávání.

- práce s atlasy rostlin, živočichů a hub
- zakládání herbářů
- ochrana životního prostředí, využívání různých druhů energií, třídění odpadů – recyklace
- zdravý životní styl, příklady škodlivosti návykových látek
- prevence šikany, záškoláctví, násilí a rasismu
- složitější dopravní situace - **žák uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá** (chodec už na úrovni 2. ročníku, cyklista na úrovni 3. až 5. ročníku),**charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje** (3. a 4. ročník) **- v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování** (4. a 5. ročník)

5. ročník

- vesmír
  - ~ Země, Slunce, planety, družice Země, Měsíc
  - ~ magnetická a gravitační síla Země
  - ~ pohyby Země (den a noc, roční období)
- neživá příroda
  - ~ základní horniny a nerosty
  - ~ zvětrávání, vznik půdy a její význam
  - ~ hospodářské využití
  - ~ přírodní zdroje energie
- živá příroda
  - ~ pozorování, určování a základní třídění rostlin a živočichů
  - ~ stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života rostlin a živočichů a péče o ně
- ekologie
  - ~ přírodní společenstva, potravní řetězec a pyramida, rovnováha v přírodě
  - ~ prospěšné a škodlivé zásahy člověka do krajiny a přírody
  - ~ živelné pohromy a ekologické katastrofy
  - ~ mezinárodní zákony
- člověk
  - ~ stavba lidského těla, orgány a jejich funkce
  - ~ původ jedince a druhu, etapy života
  - ~ lidská rasa, rasismus, lidské vztahy
  - ~ péče o zdraví, zdravý životní styl
  - ~ prevence úrazů a nemocí, první pomoc
  - ~ partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy **partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality**
  - ~ **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, **čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku**
  - ~ návykové látky a zdraví
- svět lidské práce
  - ~ zemědělství
  - ~ surovina, průmyslová výroba

- ~ úspora energie, odpady, recyklace
- technika
  - ~ jednoduché stroje
  - ~ technický pokrok
  - ~ elektrická energie a obvod, bezpečnost při zacházení s elektrickými zřízeními
  - ~ zdroj energie
- zkoumání látek
  - ~ jednoduché třídění látek a jejich vlastnosti
  - ~ změny látek a skupenství
  - ~ experiment
- fyzikální veličiny
  - ~ délka, hmotnost, objem, čas, teplota, síla
  - ~ měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- ❖ rozvoj schopnosti poznávání (prostudovat krátký text a nalézt podstatnou informaci, zapsat poznámky, zhotovit náčrt, zvládnutí práce s učitele, PC, encyklopedií…)
- ❖ sebepoznání a sebepojetí
- ❖ seberegulace a sebeorganizace (samostatná práce, organizace, plánování, sebekontrola)
- ❖ psychohygiena
- ❖ kreativita

Sociální rozvoj

- ❖ poznávání lidí
- ❖ mezilidské vztahy
- ❖ komunikace
- ❖ kooperace

Morální rozvoj

- ❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - zvolené formy a metody výuky v hodinách Přírodovědy (pozorování v přírodě, samostatné práce, školní experimenty, besedy s odborníky, práce s odbornou literaturou, návštěva výstav, práce s počítačem a audiovizuální technikou i didakticky transformované informace a problémové úkoly) začleňují Osobnostní a sociální výchovu do celého výchovně – vzdělávacího procesu.
  - Vesmír.Podmínky života za Zemi - neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika. Zkoumání látek. Fyzikální veličiny.

Výchova demokratického občana

- ❖ občanská společnost a škola
- ❖ občan, občanská společnost a stát
- ❖ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
  - Uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonům, rozvoj a podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společných jevů.
  - Vesmír. Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- ❖ Evropa a svět nás zajímá
- ❖ objevujeme Evropu a svět
- ❖ jsme Evropané
  - Určování základních druhů rostlin a živočichů, které se vyskytují v ČR – Evropě, porovnávání životních podmínek na území ČR – Evropy, pohled na ČR jako součást Evropy, utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti.
  - Živá příroda.

Multikulturní výchova

- ❖ lidské vztahy
- ❖ etnický původ
- ❖ multikultura
- ❖ princip sociálního smíru a solidarity
  - Začleněna do celého výchovně – vzdělávacího procesu (lidské vztahy – romské děti a děti ostatních státních příslušníků).
  - Člověk.

Environmentální výchova

- ❖ ekosystémy
- ❖ základní podmínky života
- ❖ lidské aktivity a problémy životního prostředí
- ❖ vztah člověka k prostředí
  - Objasnění podmínek života na Zemi, vysvětlení významu rozmanitých ekosystémů a chráněných území, obecné zásady ochrany přírody, posouzení některých konkrétních činností člověka v přírodě a jejich dopad na životní prostředí, utváření základní hodnotové orientace člověka ve vztahu k přírodě.
  - Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Ekologie. Svět lidské práce. Technika.

Mediální výchova

- ❖ tématické okruhy receptivních činností
- ❖ vnímání mediálního sdělení
- ❖ interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
- ❖ fungování a vliv médií ve společnosti
  - Zvolené formy a metody výuky v hodinách přírodovědy (besedy s odborníky, návštěva výstav, práce s počítačem a audiovizuální technikou …) začleňují Mediální výchovu do celého výchovně – vzdělávacího procesu.
  - Vesmír. Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika. Zkoumání látek. Fyzikální veličiny.

Tématické okruhy produktivních činností

- ❖ práce v realizačním týmu
  - Zvolené formy a metody výuky v hodinách Přírodovědy (skupinové práce, školní experimenty, práce s odbornou literaturou, problémové úkoly (začleňují Mediální výchovu do celého výchovně – vzdělávacího procesu.
  - Vesmír. Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika. Zkoumání látek. Fyzikální veličiny.

Exkurze

Jako doplnění učiva 4. a 5. ročníku je pro žáky možno připravit jednodenní výlety do okolí, do míst, která nám mohou pomoci získat povědomí o znalosti o krásách našeho kraje a pěstovat kladný vztah k nim a tím budovat u žáků pocity hrdosti k místu, kde žijí.

Je možné vybírat z těchto lokalit :

1) Výukové dopoledne v zooparku Lešná

2) Exkurze do úpravny vody v Ludkovicích
3) Exkurze do firmy Ekotrend – zpracování odpadu
4) Botanická zahrada v Lednici
5) Návštěva muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm nebo ve Strážnici, doplnění kulturně historickým programem Vánoce na dědině
6) Lednicko-valtický areál – perla jižní Moravy (skleník, botanická zahrada)
7) Moravský kras – přírodní vápencový klenot
8) Kroměříž – zahrady UNESCO
9) Pivečkův lesopark Slavičín
10) Dinopark Vyškov - dinosauři
11) Využívání nádherného lázeňského parku v Luhačovicích

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět - Přírodověda

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova
- plynulé čtení s porozuměním napomáhá žákovi správně pochopit učivo
- používá jednoznačná slova a přesné výrazy (odborné termíny)
- vytváří si představy pomocí vhodně vybraných textů, básní z Čítanky
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům v pracovních sešitech, listech

- Anglický jazyk
- využití slovní zásoby
- zařazuje zajímavosti z anglicky mluvících zemí k tématickým okruhům učiva Přírodovědy

Matematika a její aplikace
- správně čte matematické údaje v textu, řadové číslovky
- správně zapisuje čísla (číslicemi i slovy)
- používá jednotky SI (délky, hmotnosti, objemu, času, teploty) a jejich převody
- pracuje se slovními úlohami o rostlinách a živočiších
- doplňuje a tvoří tabulky, schémata a grafy
- **Člověk a jeho svět**

- Vlastivěda
- poznává krajinu svého domova

Umění a kultura

– Výtvarná výchova
- tvorba tématické práce, malba, kresba v terénu
- využívá námětů ze života rostlin a živočichů
- rozlišuje estetickým cítěním přírodní prvky a umělé prvky v okolní krajině
- používá nákresy, barevné obrázky, dodržuje estetickou úprava písemností

- Hudební výchova
- využívá píseň k danému tématu

Člověk a svět práce

– Pracovní činnosti
- využívá poznatků o věcech, přírodě při práci s různými materiály (modelování, práce s papírem, přírodním materiálem, textilem)
- provádí jednoduché pokusy u skupin známých látek

Člověk a zdraví

– Tělesná výchova

- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci
- v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jinou osobu
- využívá znalostí o fungování integrovaného záchranného systému
- uplatňuje základní hygienické a zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech

5.11.

Vzdělávací oblast	**Umění a kultura**
Vyučovací předmět	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**
Období - ročník	***1. období – 1. až 3. ročník*** ***2. období – 4. a 5. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně. Výuka probíhá většinou ve třídě. Žáci zpívají za doprovodu kláves, kytary, dětských rytmických nástrojů či reprodukované hudby.

Důraz je kladen na využití a rozvoj hudebních schopností a dovedností žáků, na porozumění a aktivní vnímání hudby, komplexní rozvoj osobnosti a obohacení citového života.

Při výuce neopomíjíme ani hudební teorii. Během výuky Hudební výchovy se žáci seznámí s hudebními díly nejvýznamnějších českých a světových skladatelů.

Nedílnou součástí výuky hudební výchovy jsou návštěvy výchovných koncertů v Luhačovicích, dále společně se ZŠ Biskupice pořádáme výchovné koncerty pro žáky obou škol a využíváme nabídek hudebníků k provedení koncertu přímo ve škole. K těmto účelům využíváme kulturní zařízení v našem městě a v okresním městě.

Do vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Výchova demokratického občana.

Snahou učitelek na naší škole je, aby se hudební výchova stala předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy a týmové práce např. příprava programu na veřejné vystoupení při školní besídce, třídní besídky, snižovala jejich agresivitu a rozvíjela tak zdravý životní styl

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- ✓ východiskem pro úspěšný zpěv je využívání pěveckého dýchání a správné tvoření tónu
- ✓ učitel předkládá žákům lidové či umělé písně a poslechové skladby pomocí takových aktivačních metod, aby u nich vzbudil zájem s nimi nadále pracovat a s využitím hudební teorie je lépe vnímat
- ✓ žáci ovládají notový zápis, znají hodnotu a názvy not

Kompetence sociální a personální

- ✓ učitel v úvodu vyučovací hodiny zařazuje melodizaci a rytmizaci říkadel, otázek a odpovědí
- ✓ žáci jednotlivě, ve dvojicích či skupinově rytmizují a melodizují intonačně jednoduché texty
- ✓ aktivně se podílejí na navození příjemné atmosféry ve třídě

Kompetence občanské

- ✓ při doprovodu písní učitel využívá hry na jednoduché hudební nástroje
- ✓ žáci při této týmové práci ctí schopnosti a výkony ostatních spolužáků či druhých lidí
- ✓ žáci se učí tolerantnímu přístupu k různorodým kulturám minulosti i současnosti různých skupin i národů
- ✓ hudba a zpěv ovlivňují duševní stabilitu a harmonický rozvoj, učitel by měl tedy usilovat o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních síní a divadelních sálů, aby poznávali souvislosti všech druhů umění, proto příležitostně navštěvujeme výchovné koncerty, pořádáme hudební vystoupení, besídky k různým příležitostem

Kompetence komunikativní

- ✓ žáci se učí vystupovat před spolužáky, sdělovat svoje pocity prostřednictvím zvuků a hudby

Kompetence k řešení problému

- ✓ na základě osvojených vědomostí žáci aktivně rytmizují a melodizují jednoduché texty, improvizují v rámci nejjednodušších hudebních forem
- ✓ učitel vede žáky k tomu, aby využívali celý komplex hudebních činností i při Literární výchově – poznatky o skladatelích a jejich hudebních dílech a Tělesné výchově – improvizovat pohyb na danou hudbu, tančit jednoduché lidové a společenské tance, pochodovat na hudbu

Kompetence pracovní

- ✓ učitel vede žáky k tomu, aby využívali celý komplex hudebních činností i při Výtvarné výchově – reprodukce prožitků

Kompetence digitální

- ✓ učitel učí žáka získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Výstupy a učivo

1. období

Očekávané výstupy

Žák

- ➢ má při zpěvu správné pěvecké návyky
- ➢ podle individuálních dispozic zpívá v jednohlase čistě a rytmicky správně melodie známých lidových dětských písní
- ➢ na základě individuálních hudebních schopností používá jednoduché rytmické nástroje při doprovodné hře
- ➢ pohybem reaguje na hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků

- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
- dovede zazpívat (pomocí písně) stoupající a klesající melodii
- rozlišuje nejznámější hudební nástroje
- ví, že českým nejznámějším hudebním skladatelem je Bedřich Smetana
- podle melodie pozná státní hymnu a umí ji projevit úctu

Učivo

1. ročník

- hlasová výuka
  - ~ vytváření správných pěvecký dovedností a návyků (správné dýchání, zřetelná výslovnost, uvolněné zpívání, správné tvoření tónu)
  - ~ dechová a hlasová cvičení
  - ~ rytmizace jednoduchých slovních spojení, říkadel
  - ~ zpívat vhodné dětské lidové a umělé písně
- poslech
  - ~ rozlišení zvuku, tónu, hlasu mluveného a zpívaného
  - ~ rozlišovat základní vlastnosti tónu: nízký – vysoký, dlouhý – krátký, silný – slabý (pomocí zrakového a pohybového názoru)
  - ~ rozpoznání některých hudebních nástrojů
  - ~ seznámení s hymnou České republiky
  - ~ pro poslech volit vhodné písně poslech písní, které zpívají skupiny dětí ze třídy, jednoduché instrumentální skladby
  - ~ vytváření citového vztahu k hudbě
- instrumentální činnost
  - ~ doprovod na jednoduché rytmické nástroje
- hudebně pohybová činnost
  - ~ správné držení těla
  - ~ jednoduché taneční hry, hudebně pohybové hry
  - ~ chůze, pochod

2. ročník

- hlasová výuka
  - ~ hospodárné dýchání, zřetelná výslovnost, uvolněné zpívání, dodržování rytmu
  - ~ rytmická cvičení propojujeme s písněmi, využíváme rytmických slabik, tempo udáváme tleskáním nebo vyťukáváním dob
  - ~ pozvolna rozšiřujeme hlasový rozsah a upevňujeme ho
  - ~ písně volíme do rozsahu oktávy, zpěv podle pokynů učitele
  - ~ učit opakovat udaný tón
- poslech
  - ~ seznámení s lidovými a umělými písněmi
  - ~ sluchem rozlišovat vyšší tón od nižšího
  - ~ poznání dalších hudebních nástrojů
  - ~ skladby dle výběru učitele přiměřené k věku dětí
- hudební nauka
  - ~ poznávání vzestupné a sestupné melodie
  - ~ seznámení s pojmy notová osnova, houslový klíč, noty
  - ~ hodnota not (nota celá, půlová, čtvrťová)
  - ~ rozlišování tempa (pomalé, rychlé)
- instrumentální činnost

- ~ jednoduchý doprovod na rytmické nástroje
- hudebně pohybová činnost
  - ~ procvičování již osvojené pohybové činnosti
  - ~ osvojení poskoku, výměnného kroku

3. ročník

- hlasová výuka
  - ~ pokračování v osvojených činnostech z předešlých ročníků (dýchání, výslovnost, uvolněný zpěv)
  - ~ správný pěvecký postoj
  - ~ osvojování pěveckého dělení slov
  - ~ hlediska pro výběr písní jsou obdobná jako v předcházejících ročnících
  - ~ zpíváme s dynamickými odstíny slabě – silně v rozmezí *p – mf*
  - ~ zpíváme podle pokynů učitele (jednotný začátek, konec písně, tempo, síla)
  - ~ upevňujeme dovednost zpívat tóny ve vzestupné a sestupné řadě na úryvcích písní a cvičeních
- poslech
  - ~ poznávání hudby zábavné, slavnostní
  - ~ skladby B. Smetany, A. Dvořáka, L. Janáčka
  - ~ zdokonalování se v poznávání hudebních nástrojů
- hudební nauka
  - ~ seznámení s názvy not (c_1 – h_1)
  - ~ nota osminová, pomlky
  - ~ taktování dvoudobého taktu
  - ~ rozlišovat hudební nástroje podle vzhledu i podle tónu, rozlišovat nástroje strunné, dechové a bicí
- instrumentální činnost
  - ~ zdokonalování doprovodu na rytmické nástroje
- hudebně pohybová činnost
  - ~ taktování na 2 doby
  - ~ chůze dvoudobá
  - ~ vyjádření hudební nálady, prostor pro pohybové vyjádření melodie

2. období

Očekávané výstupy

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, popř. ve dvojhlase v durových i mollových tóninách
- využívá při zpěvu vědomě správné pěvecké návyky, dbá na hlasovou hygienu
- orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- provádí elementární hudební improvizace
- ztvárňuje hudbu pomocí pohybu a tanečních kroků, vyjadřuje pohybem ve spojení s hudbou své vlastní pocity a představy, zvládá jednoduché lidové a společenské tance
- naslouchá hudbě nejvýznamnějších hudebních období a nejvýznamnějších českých a světových skladatelů

- rozlišuje a zařazuje do skupin hudební nástroje
- orientuje se v základních hudebních žánrech a pojmech

Učivo

4. ročník

- hlasová výuka
  - ~ zdokonalování získaných poznatků při zpívání (postoj, dýchání, výslovnost)
  - ~ vázání tónů, prodlužování výdechu
  - ~ nácvik dvojhlasého zpěvu, melodická ozvěna, brumendo
- poslech
  - ~ poslech skladeb českých a moravských skladatelů (L. Janáček, A. Dvořák, B. Smetana)
  - ~ poznávání dalších hudebních nástrojů – barva zvuků
- hudební nauka
  - ~ zná základní rozdělení hudebních nástrojů
  - ~ notopis (jednočárkovaná oktáva), stupnice
  - ~ osvojení hudebních pojmů (kánon, variace, lidová a umělá píseň)
  - ~ poznávání písní durových a mollových
  - ~ dynamická znaménka
- instrumentální činnost
  - ~ doprovod na rytmické a jednoduché melodické hudební nástroje (Orffovy hudební nástroje)
- hudebně pohybová činnost
  - ~ valčíkový krok, valčík, mazurka, pochod, poskočný krok
  - ~ pohybové vyjádření hudby
- rytmus
  - ~ druhy not podle délky
  - ~ vytleskávání rytmu 2/4 a 3/4
  - ~ taktování
  - ~ hra na tělo, rytmická ozvěna
- písně
  - ~ umět 5 písní lidových, 5 písní umělých
  - ~ zvládnout hymnu
  - ~ 2 slovenské písně

5. ročník

- hlasová výuka
  - ~ upevňování pěveckých dovedností
  - ~ nácvik dvojhlasého zpěvu, kánon
- poslech
  - ~ hudební nástroje (jejich rozdělení)
  - ~ poslech skladeb L. Janáčka, W. A. Mozarta, J. S. Bacha, L. v. Beethovena, B. Smetany, A. Dvořáka a současných hudebních autorů (muzikály)
- rytmus
  - ~ vytleskávání rytmu délky not a pomlk
  - ~ určování rytmu písní 2/4 a 3/4
  - ~ taktování
- hudební nauka
  - ~ upevňování získaných vědomostí z předešlých ročníků (diktát not)

- ~ osvojení hudebních pojmů (posuvky, akord, intervaly, pomlky, repetice, operní hlasy, hudební žánry)
- instrumentální činnost
  - ~ doprovody na rytmické a melodické hudební nástroje (xylofon, el. klávesy)
- hudebně pohybová činnost
  - ~ polka, country tance, valčík
  - ~ pohybové vyjádření nálady, relaxace při hudbě
- písně
  - ~ 5 písní lidových, 5 písní umělých
  - ~ hymna
  - ~ 2 písně slovenské

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- ❖ rozvoj schopností poznávání
  - seznamování se s novými písněmi
  - doprovod na rytmické nástroje
  - rytmizace jednoduchých textů, říkadel
- ❖ sebepoznání a sebepojetí
  - jednoduché taneční hry
  - vyjádření hudební nálady
- ❖ psychohygiena
  - správné dýchání, zřetelná výslovnost
  - uvolněné zpívání, relaxace s hudbou

Sociální rozvoj

- ❖ poznávání lidí
  - hry (melodizace textu
  - hudebně pohybová činnost (taneční hry)
  - instrumentální činnost (doprovod na rytmické nástroje)
- ❖ mezilidské vztahy
  - besídky, vystoupení (příprava a realizace)
  - zpěv ve skupině, kánon
  - tanec ve dvojicích

Multikulturní výchova

- ❖ seznámení s lidovými a umělými písněmi
- ❖ poznávání hudby zábavné, slavnostní
- ❖ návštěva mezinárodního folklorního festivalu v Luhačovicích
- ❖ poznávání lidových či tradičních hudebních nástrojů
- ❖ poslech skladeb významných hudebních skladatelů různých národů

Mediální výchova

- ❖ příprava a realizace kulturních vystoupení, besídek
- ❖ volný čas a zpěv

Výchova demokratického občana

- ❖ občanská společnost a škola – poslech

Environmentální výchova
- ochrana přírody – písně o přírodě

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- poslechem kulturního dědictví v hudbě jiných národů, etnik
- dějiny hudby

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Umění a kultura – Hudební výchova

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova
- používá jednoznačná slova a přesné výrazy (odborné termíny)
- seznamuje se s prvky nářečí v písních a srovnává je mezi sebou a se spisovnou češtinou
- všímá si odlišnosti textů a výslovnosti slovenských písní

- Anglický jazyk
- využívá slovní zásobu
- nacvičuje anglické písně, říkadla

Matematika a její aplikace
- správně určuje a zapisuje délky not a pomlk

Člověk a jeho svět

– Vlastivěda a Prvouka
- poznává hudební nástroje – vývoj od pravěku po současnost
- zařazuje hudební skladatele do historických období
- využívá znalostí o regionu a folklóru – poznává lidové nástroje různých krajů ČR i jiných národů v Evropě (využívá orientaci na mapě)
- získává pocit vlastenectví z písní – vztah k vlasti, k rodnému kraji

- Přírodověda a Prvouka
- prostřednictvím písní získává poznatky o kráse přírody a lidských vztahů

Umění a kultura

– Výtvarná výchova
- rozeznává obrázky hudebních nástrojů
- poznává portréty významných osobností hudby
- vytváří ilustrace k textu písně – hádanka

Člověk a svět práce

– Pracovní činnosti
- vyrábí vlastního hudební nástroj
- seznamuje se s pracovními písněmi – srovnání současnosti a minulosti

Člověk a zdraví

– Tělesná výchova
- uplatňuje základní hygienické a zdravotně preventivní návyky při zpěvu s využitím elementárních znalostí o lidském těle
- nacvičuje základní prvky vybraných tanců (mazurka, ..)

5.12.

Vzdělávací oblast	**Umění a kultura**
Výukový předmět	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**
Období - ročník	***1. období – 1. až 3. ročník*** ***2. období – 4. a 5. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova je radostná hra, která umožňuje prožití a poznání nových činností, přináší uspokojení ze samostatné práce a z dokončeného díla. Probouzí a aktivizuje smyslové vnímání, prohlubuje všestrannou citlivost a tvořivý přístup k životu.
Výuka se realizuje buď v klasické 45 minutové vyučovací hodině nebo dvouhodinovém celku. V 1. , 2. a 4. ročníku je Výtvarná výchova dotována 1 hodinou týdně, ve 3. a 5. ročníku 2 hodinami týdně. V prvním a druhém ročníku lze Výtvarnou výchovu vyučovat v půleném bloku s Prvoukou. Práce může probíhat ve skupinách, dvojicích nebo individuálně.

Obsah Výtvarné výchovy vytváří tři hlavní oblasti, jejich vzájemné vztahy a proporce.

První oblastí je výtvarné osvojování skutečnosti, které dítě obklopuje jako svět tvarů, barev, objemů a materiálů, spojené s probouzením a rozvíjením smyslové citlivosti a vnímavosti, představivosti a fantazie a výtvarného vyjadřování.

Druhou oblastí je experimentování a práce s výtvarnými prostředky, vedoucí k poznávání materiálů z oboru výtvarné práce, jejich vlastností a výrazových možností. Sem patří i modelování a organizace prostoru.

Třetí oblastí je osvojování výtvarného umění jako výchova k vnímání a hodnocení uměleckých děl a výchova k poznávání životního slohu.

Ve vzdělávacím obsahu předmětu výtvarná výchova jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
Učitel
- ✓ klade důraz na pozitivní motivaci, vytváří v žákovi zájem o Výtvarnou výchovu (výtvarné umění)
- ✓ vede žáka k vyhledávání a třídění předložených informací
- ✓ používá vhodné učební pomůcky a výtvarné techniky

Kompetence k řešení problémů
Učitel
- ✓ zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností
- ✓ podporuje kreativitu
- ✓ vede žáka k výběru způsobu prezentace své představy a ke schopnosti obhájit výsledek práce a zhodnotit jej

Kompetence komunikativní
Učitel
- ✓ učí žáka správně porozumět výtvarným termínům a používat je
- ✓ vede žáka k vyjádření myšlenek v logické návaznosti
- ✓ rozvíjí samostatné výtvarné i ústní vyjadřování

Kompetence sociální a personální
Učitel
- ✓ nabízí spolupráci v týmu (vyvozuje společně s žáky pravidla pro práci ve skupině)
- ✓ dbá na respektování těchto stanovených pravidel
- ✓ vytváří prostředí pro upevňování vztahů a vzájemné pomoci = vztah učitel – žák

Kompetence občanské
Učitel
- ✓ vede žáka k odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům a učiteli
- ✓ učí žáky empatii (odmítání útlaku – prevence šikany)
- ✓ respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- ✓ seznamuje žáka s požadavky na kvalitní životní prostředí a ochranu zdraví (soutěže, výstavy)

Kompetence pracovní
Učitel
- ✓ učí žáky dodržovat vymezená pravidla a dohodnutý postup
- ✓ vede žáka ke správnému a bezpečnému používání různých materiálů a pomůcek
- ✓ motivuje žáka k samostatnosti v opakujících se pracovních návycích

Kompetence digitální
Učitel
- ✓ vede žáka ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy
- ✓ podporuje žáka ve využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci a z automatizoval činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- ✓ žák umí vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- ✓ pomáhá chápat význam digitálních technologií

Výstupy a učivo

1. období
Očekávané výstupy
Žák
- ➢ umí pracovat s barvou různé konzistence, rozezná studené a teplé barvy, osvojil si schopnost vědomě míchat základní barvy
- ➢ poznává různé materiály (přírodní i umělé), seznamuje se s různými způsoby jejich zpracování (různými technikami), osvojuje si dovednosti práce s různými nástroji
- ➢ komponuje jednoduché tvary, vnímá neuspořádání či záměrné rozmisťování či řazení

- poznává možnosti námětového plošného i lineárního vyjádření, pokouší se volně pracovat s linkou, tvarem, obrysem
- pokouší se dotvářet výtvarné práce písemným projevem
- experimentuje s různými materiály k vytváření prostorových prací
- poznává prostředí školy, okolí obce, sleduje detaily staveb, předmětů
- postupně si osvojuje schopnost vyjádřit se o své práce, zdůvodnit, hodnotit, vyjádřit se také o práci jiných, vést dialog o výtvarné práci, být tolerantní
- podílí se na dotváření prostředí, ve kterém žije, které ho obklopuje, vystavuje své práce, připravuje výtvarnou výzdobu prostředí třídy, školy
- spolupracuje na třídních projektech
- poznává výtvarná vyjádření významných malířů (zejména ilustrátorů dětských knih, regionálních umělců), aj. výtvarných umělců
- dochází k poznání, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národ

Učivo

1. ročník

- rozvíjení smyslové citlivosti
  - ~ prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary
  - ~ uspořádání objektů do celků – na základě jejich výraznosti a velikosti
  - ~ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vyjádření podnětů hmatových a sluchových
  - ~ poznávání základních barev a jejich různé užívání
  - ~ kresby a modely přírodnin vztahující se k učivu prvouky, zobrazují vše, co dětem poskytuje příroda – kreslení podle skutečnosti, jehož hlavním účelem je vystižení tvaru a barvy
  - ~ hra s linií, vedení linie v různých materiálech
  - ~ jednoduché dekorativní kreslení, otisky přírodních prvků na papír a do plastických materiálů
  - ~ plastická a prostorová tvorba – spontánní hry s různými tvárnými materiály
- uplatňování subjektivity
  - ~ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
  - ~ přístupy k vizuálně obrazných vyjádřením – hledisko jejich vnímání vizuální, haptické, statické
  - ~ námětové kreslení na základě vlastních prožitků dětí
  - ~ kresby podnícené vyprávěním, četbou, vhodnou motivací ilustrující fantazii dítěte – kreslení podle představ
  - ~ výtvarné dotváření přírodnin na základě představ dítěte
  - ~ hry s barvou, poznávání vlastností barev, výtvarné využití vzniklých náhodností, které vzbuzují v dětech rozličné představy
- ověřování komunikačních účinků
  - ~ osobnostní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací
  - ~ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností

- ~ vytváření prostorových fantazií seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů, včetně materiálů netradičních ve spolupráci s ostatními
- ~ prostorové hry se stavebnicovými prvky
- ~ jednoduché prvky moderní techniky ve výtvarné tvorbě
- ~ seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada

2. ročník

- o rozvíjení smyslové citlivosti
  - ~ prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy
  - ~ uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení
  - ~ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů pohybových
  - ~ pozorování přírodnin, rozlišování tvarů, barvy, struktury, jejich kombinace a výtvarné dotváření
  - ~ členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků, barevná kompozice – náměty pro využití návrhu
  - ~ jednoduché náčrty, plány, modely podle skutečnosti i fantazie
- o uplatňování subjektivity
  - ~ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – ilustrace textů
  - ~ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické a statické)
  - ~ námětové kreslení na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské představivosti a fantazie
- o ověřování komunikačních účinků
  - ~ osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací
  - ~ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností
  - ~ pozorování tvarů a poznávání funkcí různých předmětů, které člověk používá
  - ~ hračky v životě dětí, výtvarný návrh hračky, pokus o jeho výrobu

3. ročník

- o rozvíjení smyslové citlivosti
  - ~ prvky vizuálně obrazného vyjádření – světlostní a barevné kvality (podobnost, kontrast, rytmus)
  - ~ uspořádání objektů do celků na základě jejich vzájemného postavení ve statickém vyjádření
  - ~ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vyjádření podnětů pohybových
  - ~ využití barev základních i barev vzniklých mícháním, tvoření souladu dvou barev
  - ~ pozorování tvarů užitkových předmětů a pokusy o výtvarné ztvárnění jejich obrysové linie

- ~ rytmické řešení plochy s využitím různých prvků a střídání barev – jak se dá návrhů využít
- ~ prostorová tvorba – formování, deformování materiálů, pokus o plastické komponování

- uplatňování subjektivity
  - ~ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
  - ~ typy vizuálně obrazných vyjádření – animovaný film, comics
  - ~ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické)
  - ~ dětský příběh vyjádřený kresbou
  - ~ prostorové činnosti s dostupnými stavebními prvky
- ověřování komunikačních účinků
  - ~ osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací
  - ~ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností
  - ~ kombinace prvků moderní techniky, návrhy, plány,…
  - ~ seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada, Ondřej Sekora, Helena Zmatlíková, Adolf Born

2. období

Očekávané výstupy

Žák

- ➢ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- ➢ užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku, v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelováním
- ➢ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbě u vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- ➢ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklé na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- ➢ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- ➢ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- ➢ nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil
- ➢ všechny své zážitky, prožitky, představy a zkušenosti vyjadřuje prostorově i plošně, dokáže je výtvarně realizovat
- ➢ výtvarně zpracovává sociální vztahy a uplatňuje je v komunikaci se svým okolím

- využívá i své zkušenosti získané pohybem, hmatem, sluchem k vyjádření zážitků a zkušeností ve vztahu ke zrakovému vnímání, pro jejich zapojení nalézá a uplatňuje plošné i prostorové obrazné prostředky
- ve své tvorbě uplatňuje nejen vlastní zkušenosti, ale zapojuje i fantazii, představy a symboliku
- manipuluje s objekty, pohybem těla a jeho umístěním v prostoru
- výtvarně vyjadřuje svůj pohled na různá díla (film, fotografie, výstavy, video, reklama)

Učivo

4. ročník

- rozvíjení smyslové citlivosti
  - ~ prvky vizuálně obrazného vyjádření – kombinace a proměny v ploše
  - ~ elementární poučení o teorii barev
  - ~ dekorace v ploše, řazení v tvarové a barevné kompozici
  - ~ volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti
  - ~ výtvarné vyjádření základních tvarových znaků a prostorových principů
  - ~ malba vycházející ze skutečnosti i z předlohy
  - ~ uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě dynamického vyjádření
  - ~ vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí
  - ~ tvarová a barevná kompozice
  - ~ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů čichových, chuťových
  - ~ písmeno jako dekorativní prvek
  - ~ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – tiskoviny, televize
  - ~ výtvarná úprava knihy – ilustrátoři dětských knih a časopisů – konfrontace výrazových prostředků jednotlivých umělců
- uplatňování subjektivity
  - ~ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty
  - ~ ověřování výrazových možností písma v hravých a experimentálních činnostech s užitím hotového typografického písma
  - ~ lidská postava – kultura odívání
  - ~ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich motivace (fantazií)
  - ~ výtvarné vyjádření pohádkové bytosti
  - ~ rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější optické podoby světa
- ověřování komunikačních účinků
  - ~ osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací
  - ~ návštěvy galerií a výstav
  - ~ písmo – jeho komunikativní a estetická funkce
  - ~ krásy přírody – vztah k životnímu prostředí
  - ~ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností

5. ročník

- rozvíjení smyslové citlivosti
  - ~ prvky vizuálně obrazného vyjádření – jejich kombinace a proměny v objemu a prostoru
  - ~ teorie barvy, dekorace v ploše
  - ~ volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti
  - ~ vyjádření prostorových vztahů, rozvíjení prostorového vidění, cítění na základě pozorování
  - ~ plošná kompozice – kontrast a vztah tvarů, ploch a barev
  - ~ funkce barev světlých a tmavých, teplých a studených jako prostorových činitelů
  - ~ uspořádání objektů do celků – dynamické vyjádření
  - ~ vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí
  - ~ tvarová a barevná kompozice, symetrické řešení
  - ~ výtvarný výraz linie, vytváření různými nástroji v různých materiálech
  - ~ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
  - ~ písmeno jako dekorativní prvek – psané, kreslené, stříhané, vytrhávané
  - ~ rozvíjení citlivého vztahu k materiálu a k jeho zpracování s ohledem na užití a výtvarný výraz
  - ~ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – fotografie, film, reklama
- uplatňování subjektivity
  - ~ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – pohyb těla a jeho umístnění v prostoru
  - ~ typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – fotografie, reklama
  - ~ využívání výrazových možností linie, plochy, tvaru, struktury
  - ~ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání založené na smyslovém vnímání
  - ~ výběr a vhodnost materiálů, jejich výtvarné zpracování z hlediska účelu
  - ~ malířství – různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti (figura, portrét, krajina, zátiší)
- ověřování komunikačních účinků
  - ~ osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací
  - ~ možnost změny původně užité v estetické funkce
  - ~ návštěva výstav, galerií
  - ~ krásy přírody a kladný vztah k životnímu prostředí
  - ~ poznávání druhů současného a historického výtvarného umění
  - ~ písmo – jeho komunikativní i estetická funkce
  - ~ vztah člověka k člověku – lidské rasy
  - ~ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností
  - ~ vytváření jednoduchých prostorových objektů a poznávání výtvarného významu v jednoduchých prostorových tvarech na základě hry – experimentování

Výtvarné techniky

1. období

- malba vodovými barvami
- míchání, zapouštění, překrývání
- otisk, frotáž
- suchý pastel
- pastelové barvy
- kresba měkkou tužkou, dřívkem, tuší, rudkou, fixou
- modelování z modelíny, modelovací hlíny (mísení, hnětení)
- koláž, tisk z koláže
- tvarování papíru, vytrhávání, mačkání
- experimentování s běžnými i netradičními nástroji a materiály (papír, kůra, textilie, kůže, kovy, plasty, provázek, ruka, prsty,…)
- sběr materiálů, pozorování věcí, prvky staveb, práce v terénu
- kombinování technik
- **2. období**

- rozvíjení technik z prvního období
- monotyp
- odkrývací techniky
- kresba uhlem
- malba temperou

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu
Osobnostní a sociální výchova

❖ ***Osobnostní rozvoj***
- sebepoznání a sebepojetí
- psychohygiena

❖ ***Sociální rozvoj***
- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- komunikace

❖ ***Morální rozvoj***
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

❖ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
❖ uvažování o problémech v širších souvislostech, úcta k zákonu, podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společenských jevů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

❖ Evropa a svět nás zajímá
❖ objevujeme svět
❖ jsme Evropané
❖ překonávání stereotypů při řešení problémů

❖ utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti

Multikulturní výchova
❖ lidské vztahy (romské děti a děti ostatních státních příslušníků), etnický původ
❖ práce ve skupinách
❖ multikulturalita, soutěže

Environmentální výchova
❖ základní podmínky života
❖ lidské aktivity a problémy životního prostředí
❖ vztah člověka k prostředí

Mediální výchova
❖ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – reklama
❖ tvorba mediálního sdělení – pozvánka, přání, plakát

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Umění a kultura – Výtvarná výchova

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova
– seznamuje se s tvary různých druhů písma
– všímá si odlišnosti písma, výtvarně dotváří písmo
– vytváří pozvánku, nabídku s využitím různých druhů a forem písma
– seznamuje se s ilustrátory knih pro děti

Matematika a její aplikace
– využívá znalostí o prostoru, geometrických tvarech a tělesech
– vytváří obrazce z geometrických tvarů

Člověk a jeho svět
– Vlastivěda a Prvouka
– poznává vývoj písma na našem území
– zařazuje ilustrátory do historických období
– využívá znalostí o regionu a folklóru – poznává lidové kresby, stavby různých krajů ČR i jiných národů v Evropě (využívá orientaci na mapě)
– poznává pocit vlastenectví z výtvarných děl – vztah k vlasti, k rodnému kraji
– vytváří ilustrace k pověstem
- Přírodověda a Prvouka
– prostřednictvím kresby a malby získává poznatky o kráse přírody a lidských vztahů
– pozoruje a zachycuje fyziologickou stavbu rostlin a živočichů
– využívá náměty z přírody

Umění a kultura
– Hudební výchova
– vytváří ilustrace k textu písně
– nachází souvislosti mezi jednotlivými druhy umění

Člověk a svět práce
– Pracovní činnosti
– dotváří výtvory s využitím estetického cítění

– seznamuje se s pracovními postupy některých výtvarných technik

Člověk a zdraví

– Tělesná výchova

– nachází uvolnění, relaxaci při výtvarných činnostech

5.13.

Vzdělávací oblast	**Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**
Období - ročník	***1. období – 1. až 3. ročník*** ***2. období – 4. a 5. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova je v 1. – 5. ročníku zařazena v učebním plánu jako samostatný předmět 2 vyučovací hodiny týdně, ale její prvky přestupují i jinými vyučovacími předměty. Základní organizační formou je vyučovací hodina tělesné výchovy, která obsahuje rušné, průpravné, nácvičné nebo výcvikové, kondiční, ale i uvolňovací a relaxační části.

Cílem Tělesné výchovy je vytvořit kladný vztah žáků ke zdravotně orientované zdatnosti a celoživotní pohybové aktivitě. Tělesná výchova přijímá všechny poznatky, které mají vztah ke zdraví. V rámci mezipředmětových vztahů a v souladu s výchovou ke zdraví a ekologickou výchovou je chápána jako součást výchovy ke zdravému životnímu stylu.

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha).

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků. Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním u dětí radostného pocitu z pohybu se podílí na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí.

Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel. Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich tělesné zdatnosti. Musíme citlivě hodnotit každého žáka.

V hodinách Tělesné výchovy se nezaměřujeme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady. Neustále opakujeme a věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce Tělesné výchovy, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a vypěstovat ohleduplnost ke svým spolužákům.

Součástí Tělesné výchovy je plavecký výcvik, který žáci absolvují v průběhu 3. a 4. třídy. V prvním i druhém období mohou probíhat pobyty v přírodě s různorodou činností dle ročního období (sáňkování, jízda na kole, turistika). Ve čtvrtém ročníku žáci absolvují kurz jízdy na kole.

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou zařazena následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického člověka, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák

- ✓ využívá vhodné způsoby, metody k učení a rozvoji pohybových dovedností a schopností
- ✓ kriticky zhodnotí své výsledky, posoudí vlastní pokrok, poznává smysl a cíl učení pohybových dovedností a schopností

Kompetence k řešení problému

Žák

- ✓ využívá získané dovednosti a vědomosti k řešení daného problému
- ✓ ověřuje prakticky správnost řešení problému
- ✓ svá rozhodnutí je schopen obhájit

Kompetence komunikativní

Žák

- ✓ formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se jasně a výstižně
- ✓ využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák

- ✓ spolupracuje ve skupině, vytváří a respektuje pravidla práce v týmu
- ✓ v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- ✓ přispívá k diskusi ve skupině i celé třídě
- ✓ ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák

- ✓ uvědomuje si odpovědnost k sobě samému, ke spolužákovi, k učiteli
- ✓ respektuje přesvědčení druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení
- ✓ rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- ✓ respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

Žák

- ✓ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- ✓ dodržuje vymezená pravidla
- ✓ plní závazky a povinnosti
- ✓ adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Kompetence digitální

Žák

- ✓ využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci a z automatizoval činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- ✓ umí vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- ✓ chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

- ✓ umí předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- ✓ se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení

Výstupy a učivo
1. období
Očekávané výstupy
Žák

- ➢ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- ➢ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
- ➢ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- ➢ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy
- ➢ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Učivo
1. ročník

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- o základní pořadová cvičení – pozor, pohov, rozchod, v řad nastoupit, pozdrav
- o průpravná cvičení
- o kondiční cvičení
  - ~ běh rychlý vpřed i vzad
  - ~ běh s překážkami
  - ~ cvičení se švihadlem
  - ~ cvičení s lavičkami
  - ~ cvičení na řebřinách
  - ~ cvičení s využitím bedny
- o rytmická gymnastika a tanec
  - ~ pohyby podle říkadel a písní
  - ~ volné vyjádření hudby
  - ~ poskočný krok
  - ~ cval stranou
  - ~ pokus o přísunný krok
  - ~ jednoduchý tanec
  - ~ rozvíjení prostorového a rytmického cítění
- o lehká atletika
  - ~ běh rychlý, vytrvalostní
  - ~ skok daleký z místa
  - ~ hod míčkem
- o akrobatická cvičení
  - ~ kolébka na zádech
  - ~ stoj na lopatkách
  - ~ kotoul vpřed
  - ~ cvičení na lavičce
- o sportovní hry

        - ~ průpravné činnosti
        - ~ přihrávka obouruč
        - ~ vrchní přihrávka jednoruč
        - ~ dribling
    - drobné hry
        - ~ honičky, podběhy pod dlouhým kroužícím švihadlem, míčová válka
        - ~ vybíjená v kruhu, přetahy
    - turistika
        - ~ sáňkování
    - plavání

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví – délka a intenzita pohybu
- zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, kompenzační a relaxační cvičení
- hygiena při TV – hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace, cvičební prostor, první pomoc

Činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV – smluvené povely, signály
- organizace při TV
- zásady jednání a chování – fair play
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží

Učivo předplavecké výuky pro žáky 3. tříd

1) **Hygiena plavání** – vštěpovat žákům hygienické zásady, budovat hygienické návyky
   a) vybavení žáků na výuku plavání, základní hygiena před vstupem do bazénu
   b) sprchování a otužování, sušení těla
   c) smluvené signály pro dorozumívání v prostředí bazénu
2) **Adaptace na vodní prostředí** – formou her postupně a nenásilně adaptovat žáky na vodní prostředí, učit žáky nebát se vody. Postupně získávat důvěru učitele plavání, podporovat přirozený pohyb ve vodě – chůzi, lezení, poskoky, běh.
3) **Základní plavecké dovednosti** – učit žáky popsaným základním plaveckým dovednostem.
   a) *orientace ve vodě* spojená s ponořením a potápěním: potopení obličeje a postupné otvírání očí, přetočení ve vodě podél osy těla, lovení předmětů z přiměřené hloubky, proplouvání kruhy, atd.
   b) *plavecká poloha – splývání* – spojená se vznášením ve vodě: splývání v obou polohách – na břiše, na zádech, nalehnutí na hladinu v obou polohách, splývání s pomůckami, splývání s dopomocí, splývání se zadrženým dechem, splývání s výdechem do vody, vznášení ve vodě v nejrůznějších polohách – hříbek, medúza, písmena, atd.
   c) *plavecké dýchání*: mytí obličeje s výdechem do rukou, výdechy do hladiny, bublání do vody, výdechy do vody spojené s pohybovým úkolem, výdechy s potopením obličeje, dlouhý postupný výdech, výdech současně ústy i nosem, výdechy při různých typech pohybu
   d) *skoky a pády do vody*: viz. baterie skoků prostých a pády do vody z nízkých poloh – ze sedu, dřepu a podřepu, ze stoje po nohách, skoky střemhlav z nízkých poloh
4) Zvládnout jeden plavecký způsob – prsa – a uplavat 25 metrů, mít schopnost reagovat na pohyb jiného plavce a mít schopnost dosáhnout břehu z jakéhokoliv místa bazénu.

5) Střídání velikosti záběrové plochy horních končetin a dolních končetin, nácvik znakových nohou a jednoduché obrátky. Naučit startovním povelům a činnosti na startovní povely, vytvořit podmínky pro soutěže a závody. Uskutečnit závody na 25 metrů v rámci učební skupiny v plavání, vytvořit podmínky pro vyšší kola.
6) Seznámit žáky s bezpečnostními zásadami plavání ve volné přírodě.

2. a 3. ročník

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- základní pořadová cvičení – vpravo vbok, vlevo vbok, čelem vzad
- průpravná cvičení
- kondiční cvičení
  - ~ zdokonalení cvičení z 1. ročníku
  - ~ cvičení s plnými míči
  - ~ cvičení s lanem
- rytmická gymnastika a tanec
  - ~ jednoduché pohyby podle písní
  - ~ přísunný krok
  - ~ poskočný krok
  - ~ pochod
  - ~ lidový tanec
  - ~ rozvíjení prostorového a rytmického cítění
- lehká atletika
  - ~ běh rychlý, vytrvalostní
  - ~ skok daleký z místa i s rozběhem
  - ~ hod kriketovým míčkem
  - ~ starty
  - ~ přeskoky
- akrobatická cvičení
  - ~ stoj na lopatkách
  - ~ kotoul vpřed, vzad (3. ročník)
  - ~ stoj na rukou (3. ročník)
  - ~ nácvik odrazu
- základní činnosti sportovních her
  - ~ průpravné činnosti – přihrávky, dribling
  - ~ střelba na koš (3. ročník)
  - ~ jednoduché míčové hry a jejich pravidla
- drobné pohybové hry
- turistika
- sáňkování
- plavání

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu – před pohybovou činností, uklidnění, protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činností – správné držení těla, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zamřená cvičení, ve 3. třídě – správné zvedání zátěže
- hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, první pomoc

Činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování – fair play, ve 3. třídě – olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů

Učivo základní plavecké výuky pro žáky 3. tříd

1) **Hygiena plavání** – vštěpovat žákům hygienické zásady, budovat hygienické návyky
   a) fyzická a psychická připravenost na výuku plavání
   b) kontraindikace při výuce plavání
   c) vybavení žáků na výuku plavání, základní hygiena před vstupem do bazénu: sprchování a otužování, sušení těla
   d) smluvené signály pro dorozumívání v prostředí bazénu, zásady bezpečnosti při plavání a při pohybu v areálu bazénu
2) **Adaptace na vodní prostředí** – formou her postupně a nenásilně adaptovat žáky na vodní prostředí, učit žáky nebát se vody.
3) **Základní plavecké dovednosti** – učit žáky popsaným základním plaveckým dovednostem.
   a) *orientace ve vodě* spojená s ponořením a potápěním: potopení obličeje – postupné otvírání očí, přetočení ve vodě podél osy těla, kotouly ve vodě, lovení předmětů z přiměřené hloubky, proplouvání kruhy, atd.
   b) *plavecká poloha – splývání* – spojená se vznášením ve vodě: splývání v obou polohách – na břiše, na zádech, splývání se zadrženým dechem, splývání s výdechem do vody, splývání po odrazu od stěny v obou polohách
   c) *plavecké dýchání:* výdechy do hladiny, výdechy s potopením obličeje, dlouhý postupný výdech, výdech současně ústy i nosem, výdechy do vody spojené s pohybovým úkolem, opakované výdechy do vody při různých typech činností s pohybovým úkolem, opakované výdechy do vody při různých typech činností
   d) *skoky a pády do vody:* viz. baterie skoků prostých a pády do vody z různých poloh
4) **Zvládnout jeden plavecký způsob** – prsa – a uplavat po libovolné obrátce 50 metrů, mít schopnost reagovat na pohyb jiného plavce a mít schopnost dosáhnout břehu z jakéhokoliv místa bazénu.
5) Vytvořit podmínky pro zvládnutí úkolů 2. kurzu základní plavecké výuky spojené především s *pocitem vody*, nácvik znakových nohou a jednoduché obrátky. Naučit startovním povelům a činnosti na startovní povely, vytvořit podmínky pro soutěže a závody. Uskutečnit závody na 50 metrů v rámci učební skupiny v plavání, vytvořit podmínky pro vyšší kola.
6) **Prvky sebezáchrany** – naučit žáky základním prvkům sebezáchrany.
   a) vznášení, šlapání vody
   b) prvky dopomoci tonoucímu: přivolání pomoci
7) Seznámit žáky s bezpečnostními zásadami plavání ve volné přírodě.

Učivo základní plavecké výuky pro žáky 4. tříd

1) **Hygiena plavání** – upevňovat získané hygienické návyky, rozšiřovat vědomosti získané v předcházející etapě o nové poznatky z následujících oblastí:
   a) fyzická a psychická připravenost na výuku plavání,
   b) kontraindikace při výuce plavání,
   c) vybavení žáků na výuku plavání
   d) základní hygiena před vstupem do bazénu – sprchování a otužování, sušení těla
   e) smluvené signály pro dorozumívání v prostředí bazénu
   f) zásady bezpečnosti při plavání a pohybu v areálu bazénu
2) **Základní plavecké dovednosti** – zdokonalovat naučené, upevňovat získané pohybové návyky a rozšiřovat základní plavecké dovednosti
   a) *orientace ve vodě* spojená s ponořením a potápěním: - potopení obličeje a postupné otvírání očí, přetočení ve vodě podél osy těla, lovení předmětů z přiměřené hloubky, proplouvání kruhy, atd.
   b) *plavecká poloha – splývání*: - splývání po skoku do vody
   c) *plavecké dýchání:* opakované, pravidelné výdechy do vody bez pohybu, v pohybu a při plaveckém způsobu prsa
   d) *skoky a pády do vody*: pády a skoky prosté ze startovních bloků a zvýšených míst bazénu, nácvik startovního skoku
   e) *pocit vody spojený s rozvojem vnímání vodního prostředí a dílčích záběrových pohybů*: změny směru pohybu, přetáčení kolem osy, zrychlování a zpomalování pohybů, nácvik jednoduchých obrátek
3) **Zdokonalit plavecký způsob prsa** s cílem uplavat po libovolných obrátkách 100 metrů
4) **Naučit další plavecký způsob** – znak – a uplavat 25 metrů
5) Vytvořit podmínky pro zvládnutí učiva předcházejícího kurzu zdokonalovací plavecké výuky a to především naučit pohyby nohou při plaveckém způsobu kraul a torpédo pro nácvik obrátky závodních plaveckých způsobů. Uskutečnit závody na 50 metrů v rámci učební skupiny, vytvořit podmínky pro vyšší kola.
6) **Prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu** – naučit žáky prvky dopomoci unavenému plavci: tažení, letka, most, prvky dopomoci tonoucímu: základní znak, plavání na boku, přivolání pomoci

2. období

Očekávané výstupy

Žák

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair-play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje opačné pohlaví

- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje pohybové hry a nenáročné soutěže
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace

Učivo

4. a 5. ročník

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- základní pořadová cvičení
- průpravná cvičení
- kondiční cvičení
  - ~ běh rychlý vpřed i vzad
  - ~ běh hladký
  - ~ běh a překonávání jednoduchých překážek
  - ~ běh po vymezené dráze se změnami směru
  - ~ cvičení se švihadlem
  - ~ cvičení s dlouhým švihadlem
  - ~ cvičení s lavičkami
  - ~ cvičení za žebřinách
  - ~ cvičení s využitím bedny
  - ~ cvičení s lanem
  - ~ cvičení s plnými míči
  - ~ šplh na tyči i laně
- rytmická gymnastika a tanec
  - ~ pohybová představivost
  - ~ rozvíjení prostorového a rytmického cítění
  - ~ rozvíjení smyslu pro dynamiku pohybu
  - ~ lidové tance
- atletika
  - ~ běh rychlý, vytrvalostní
  - ~ běh terénem
  - ~ skok daleký z místa i s rozběhem
  - ~ hod kriketovým míčkem
  - ~ starty
  - ~ běžecká abeceda
- akrobacie
  - ~ průpravná cvičení pro akrobacii, stoj na lopatkách, kotoul vpřed, vzad, přemet stranou, stoj na rukou
  - ~ nácvik odrazu a přeskok přes kozu (roznožka, skrčka)
  - ~ základní cvičení na hrazdě, nízké kladině a kruzích, odraz na trampolíně
- základní činnosti sportovních her
  - ~ průpravné činnosti –přihrávky, dribling, střelba na koš, na branku
- průpravné úpoly
  - ~ přetahy a přetlaky
- drobné pohybové hry
- základní turistické dovednosti a vědomosti
- kompenzační a relaxační cvičení

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu – před pohybovou činností, uklidnění, protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činností – správné držení těla, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zamřená cvičení, ve 3. třídě – správné zvedání zátěže
- hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, první pomoc

Činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování – fair play, ve 3. třídě – olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

❖ je zaměřena v průběhu vzdělávacího a výchovného procesu na rozvoj schopnosti žáků spolupracovat s ostatními, respektovat sebe i druhé, vzájemně si pomáhat, dodržovat společně dohodnutá pravidla, střídat role ve skupině, komunikovat se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo ni

Osobnostní rozvoj

❖ rozvoj schopností a poznávání
- nácvik pohybových činností
- rozvoj pohybových schopností, koordinace pohybu
- hry a soutěže zaměřené na pozornost a soustředění

❖ sebepoznání a sebepojetí
- osobní výkony, individuální technika, případně taktika
- změří pohybové výkony a porovná je s předchozími výkony (od 2. ročníku)
- hry, závody, soutěže

❖ seberegulace a sebeorganizace
- cvičení sebekontroly, sebeovládání
- regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
- organizace vlastního času
- stanovování si osobních cílů a kroků k jejich dosažení

❖ psychohygiena
- relaxační cvičení
- uvolňovací cvičení

❖ kreativita
- tvořivé hry
- realizace nápadů žáků

Sociální rozvoj

❖ poznávání lidí
- vzájemné poznávání se ve třídě, skupině
- hry, soutěže, závody

- ❖ mezilidské vztahy
  - spolupráce ve skupinách
  - cvičení ve skupinách
  - soutěže družstev
- ❖ komunikace
  - cvičení ve skupinách
  - soutěže družstev
  - komunikace s učitelem, se spolužáky
- ❖ kooperace a kompetence
  - cvičení ve skupinách
  - hry, soutěže

Morální rozvoj

- ❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - řešení problémových činností vzhledem k věku žáků i za pomocí učitele
- ❖ hodnoty, postoje, praktická etika (5. ročník)
  - sportovní soutěže

Výchova demokratického občana

- ❖ je zaměřena na chování žáků jako zodpovědných osobností, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti, učí žáky v každodenním jednání zásadám slušnosti, tolerance, projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně, naslouchat názoru druhého
- ❖ občanská společnost a škola
  - hry, soutěže, cvičení ve skupinách, ochota pomáhat slabším
  - zásady slušnosti, tolerance, naslouchat názoru druhého

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- ❖ orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím, využívá zájmu žáků o sport k pochopení souvislosti evropských kořenů olympijských idejí, významu sportu pro vzájemné porozumění mezi lidmi různých národností
- ❖ Evropa a svět nás zajímá
  - sport a sportovci v Evropě a ve světě

Multikulturní výchova

- ❖ umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami
- ❖ lidské vztahy
  - rozvoj tolerance a spolupráce, zapojení žáků z odlišného prostředí do kolektivu

Environmentální výchova

- ❖ seznamuje žáky s problematikou vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí
- ❖ lidské aktivity a problémy životního prostředí
  - při činnostech v přírodě, chování žáků k životnímu prostředí, jeho ochrana

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví – Tělesná výchova

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova

- seznamuje se s novými termíny (odbornými názvy) a pokyny

- Anglický jazyk

- využívá znalostí o anglicky mluvících zemích v souvislosti s pořádáním olympiád a mezinárodních

Matematika a její aplikace

- využívá znalosti jednotek SI (délky, hmotnosti, objemu, času) a jejich měření

Člověk a jeho svět

– Vlastivěda a Prvouka

- využívá znalostí o regionu a folklóru – poznává lidové tance různých krajů ČR (využívá orientaci na mapě)
- poznává pocit vlastenectví z lidové tvořivosti – vztah k vlasti, k rodnému kraji

- Přírodověda a Prvouka

- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci
- v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jinou osobu
- využívá znalostí o fungování integrovaného záchranného systému
- uplatňuje základní hygienické a zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- využívá znalostí o dopravní výchově

Umění a kultura

– Hudební výchova

- spojuje zpěv s pohybem při nácviku lidových tanců
- uplatňuje rytmické cítění

- Výtvarná výchova

- kreslí postavu v jednoduchém pohybu, pozoruje změny proporcí těla

Člověk a svět práce

– Pracovní činnosti

- rozvíjí pohyby jemné motoriky

5.14.

Vzdělávací oblast	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**
Období - ročník	***1. období – 1. až 3. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Pracovní činnosti v 1. období základního vzdělávání jsou vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty. Je realizován časovou dotací 1 hodiny za týden. Rozvíjí motorické schopnosti žáků, jejich manuální dovednosti a pracovní návyky. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu. Žák se učí základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení.

V průběhu pracovních činností v 1. – 3. ročníku jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí. Nezanedbatelný je přínos vyučovacího předmětu pro uplatňování výchovy žáků ke zdraví. Charakter předmětu umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků.

Při pracovních činnostech se žáci učí:

a) organizace pracovního prostředí a vlastní činnosti – rozdávat, uspořádávat své pracovní místo, sbírat, ukládat, udržovat své místo v pořádku
b) pracovní kázni – být pozorný a opatrný, dodržovat hygienická pravidla, dbát na správné držení těla při činnostech
c) uvědomovat si význam vlastní práce, umět o své činnosti povědět druhým.

Pracovní činnosti jsou v 1. období základního vzdělávání základem všech tématických celků. V jejich průběhu jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí. Žák u každé práce dostává poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k řešení problému

- ✓ učitel zadává úkoly a pokusy tak, aby žáci využili vlastní úsudek a zkušenosti, naplánovali způsob řešení problému

Kompetence sociální

- ✓ učitel volí práci ve skupinách, kde žáci vytváří a dodržují pravidla práce v týmu, čerpají poučení z toho, co druzí dělají
- ✓ žáci jsou vedeni k pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence k učení

- ✓ učitel zadává úkoly obecně užívanými termíny
- ✓ vede žáky k samostatnému pozorování a experimentování, k porovnávání výsledků práce

Kompetence komunikativní

- ✓ učitel učí žáky využívat získané dovednosti k vytváření vztahu potřebnému k plnohodnotnému soužití a vede je ke kvalitní spolupráci s ostatními

Kompetence pracovní

- ✓ učitel vede žáky, aby využívali bezpečně a účinně nástroje a materiály
- ✓ využívali znalosti v jednotlivých oblastech k přípravě na svou budoucnost

Kompetence občanské

- ✓ učitel vede žáky k respektování druhého
- ✓ vede je k zodpovědnosti a ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

Kompetence digitální

- ✓ učitel vede žáka ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy

Výstupy a učivo

Očekávané výstupy

Žák

- ➢ rozlišuje běžně užívané druhy papíru, dovede papír přeložit, vyrobit skládáním jednoduchý výrobek, odtrhnout, naznačenou část, přestřihnout, vystřihnout nakreslený tvar, čistě slepit, nalepit vystřižené tvary
- ➢ dovede z drobného materiálu vyrobit jednoduchý výrobek, k práci volí vhodné nástroje a bezpečně s nimi zachází
- ➢ rozlišuje běžné pracovní nástroje (nůžky, nůž, jehla, kleště, šroubovák, kladívko) a bezpečně s nimi zachází
- ➢ dovede pracovat s některou ze stavebnic a vytvořit výrobky podle předlohy i podle své představy
- ➢ při práci s modelovací hmotou dokáže vytvořit několik výrobků, získat základní hygienické návyky při práci
- ➢ dokáže navléknout nit, přišít knoflík, sešít dva kusy látky k sobě
- ➢ dovede udržovat pořádek na svém místě, stará se o své pomůcky, má je připravené na vyučování
- ➢ provádí pozorování přírody, pečuje o nenáročné rostliny
- ➢ připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování

Učivo

1. ročník

- o práce s papírem – překládání, trhání, mačkání, lepení, vystřihování
- o příklady výrobků: varhánky, šipka, čepice, kelímek, vystřihovánky z časopisů, pomůcky, kartičky pro výuku jiných předmětů
- o práce s modelínou – seznámení s vlastnostmi modelíny, válení v dlaních, na podložce, roztlačování, přidávání a ubírání (jednoduché výrobky)
- o práce s drobným materiálem – přírodniny (šipky, sláma, kaštany, žaludy, listy, koření, semínka, větvičky)
- o špejle, dřívka, krabičky, korkové zátky, korálky, provázky
- o drátky
- o práce s textilem – stříhání látky, koláž

- práce montážní a demontážní – stavebnice, kostky
- pěstitelské práce – péče o květiny ve třídě, škole (zalévání, otírání listů)

2. ročník

- práce s papírem – překládání, vystřihování, vytrhávání, slepování
- práce s modelovací hmotou – plastelína, modurit
- práce s drobným materiálem – lisování, sběr přírodnin, aranžování a dotváření (kamínky, samorosty)
- práce s textilem – navlékání jehly, uzlík, přední steh, přišívání dvoudírkového knoflíku
- práce montážní a demontážní – složitější výrobky
- pěstitelské práce
  - ~ klíčení semen, pozorování
  - ~ ošetřování pokojových rostlin

3. ročník

- práce s papírem
  - ~ řezání nožem, vystřihování, skládání, odměřování
  - ~ různé druhy papíru
  - ~ ubrousková technika
- práce s modelovací hmotou – modurit, těsto
- práce s drobným materiálem – aranžování, složitější výrobky
- práce s textilem – sešívání, další druhy stehů, přišívání různých knoflíků, různé druhy látek
- práce montážní a demontážní
- pěstitelské práce – předpěstování sazenic v kelímcích, přesazení sazenic, poznávání pokojových rostlin

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- ❖ rozvoj schopností a poznávání
- ❖ psychohygiena

Sociální rozvoj

- ❖ mezilidské vztahy
- ❖ komunikace

Environmentální výchova

- ❖ vztah člověka a prostředí

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce – Pracovní činnosti – 1. období

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova

– dokáže postupovat při práci podle jednoduchého pracovního návodu, jejímž předpokladem je správné čtení s porozuměním

– obohacuje svou slovní zásobu názvy materiálů a nástrojů
– vytváří pomůcky do výuky

Matematika a její aplikace
– využívá znalostí o prostoru, geometrických tvarech a tělesech
– vytváří obrazce z geometrických tvarů

Člověk a jeho svět
– Prvouka
– poznává kulturní tradice jednotlivých krajů (Velikonoce, Vánoce..)
– využívá znalostí o regionu a folklóru – poznává lidovou tvořivost, stavby různých krajů ČR i jiných národů v Evropě (využívá orientaci na mapě)
– poznává pocit vlastenectví z lidové tvořivosti – vztah k vlasti, k rodnému kraji
– prostřednictvím lidských výtvorů získává poznatky o kráse přírody a lidských vztahů
– sbírá náměty a materiály z přírody - využití přírodního materiálu – sběr rostlin
– pečuje o pokojové rostliny

Umění a kultura
– Hudební výchova
– seznamuje se s písněmi z pracovního prostředí

Člověk a svět práce
– Výtvarná výchova
– dotváří výtvory s využitím estetického cítění
– seznamuje se s pracovními postupy některých výtvarných technik

Člověk a zdraví
– Tělesná výchova
– nachází uvolnění, relaxaci při pracovních činnostech
– dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
– uplatňuje základní hygienické a zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle

5.15.

Vzdělávací obor	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**
Období - ročník	***2. období – 4. a 5. ročník***

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tomuto předmětu je věnovaná hodinová časová dotace týdně. Není bezpodmínečně nutná výuka v samostatné hodině. Některé pracovní činnosti prolínají i ostatními předměty – Výtvarná výchova, Matematika, Tělesná výchova (stříhání, ohýbání, překládání papíru, oblékání …). Žáci získávají základní přehled a pracovní návyky potřebné k běžnému životu. Důležitá je příprava žáků na budoucí povolání

Realizace vzdělávacího obsahu probíhá ve většině případů ve třídě. Práce pěstitelské se realizují ve třídě.

V tomto vyučovacím předmětu ve čtvrtém ročníku jde především o upevňování poznatků z nižších ročníků, udržování pořádku na svém místě, dodržování daných postupů, učení se větší samostatnosti, umět zhodnotit výsledek pracovní činnosti, dodržovat bezpečnost, hygienu, údržbu svého oblečení a obuvi.

Pátý ročník je zaměřen na práci dle návodu, dle daného postupu, využívání své fantazie a nápadů, samostatně a objektivně zhodnocovat výsledky své práce, učit se ekonomicky a ekologicky myslet.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k řešení problému

Učitel

- ✓ zadává úkoly, pokusy tak, aby žáci využili vlastní úsudek a zkušenost a naplánovali způsob řešení problému, sledovali vlastní pokrok při sebezdokonalování
- ✓ vede žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností

Kompetence sociální

Učitel

- ✓ volí práce ve skupinách, kde žáci vytváří a dodržují pravidla práce v týmu, čerpají poučení z toho, co druzí dělají
- ✓ vede žáky k pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence k učení

- ✓ učitel zadává úkoly obecně užívanými termíny, vede žáky k samostatnému pozorování a experimentování, k porovnávání výsledků práce

Kompetence komunikativní

- ✓ učitel učí žáky využívat získané dovednosti k vytváření vztahu potřebnému k plnohodnotnému soužití a vede je ke kvalitní spolupráci s ostatními

Kompetence pracovní

- ✓ učitel vede žáky, aby využívali bezpečně a účinně nástroje a materiály, využívali znalosti v jednotlivých oblastech k přípravě na svou budoucnost

Kompetence občanské

- ✓ učitel vede žáky k respektování druhého, vede je k zodpovědnosti a ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

Kompetence digitální

- ✓ učitel vede žáka ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy
- ✓ učitel učí žáka získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Výstupy a učivo

Očekávané výstupy

- ➢ práce s drobným materiálem
  - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
  - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
  - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
  - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
- ➢ konstrukční činnosti
  - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
  - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
  - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
- ➢ pěstitelské práce
  - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
  - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
  - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- ➢ příprava pokrmů
  - orientuje se v základním vybavení kuchyně
  - připraví samostatně jednoduchý pokrm
  - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
  - na pracovních plochách udržuje pořádek a čistotu, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
- ➢ práce s PC
  - základní práce a jeho využití

Učivo 4. a 5. ročník

- o práce s drobným materiálem

- ~ s papírem
- ~ práce s nůžkami
- ~ vystřihování, lepení, vytrhávání, skládání, přehýbání, polepování
- ~ práce se šablonou

- prostorové konstrukce
  - ~ volba barev papíru a kombinace
  - ~ s přírodninami
  - ~ sbírání, sušení, třídění, lisování, lepení listů, práce s rostlinami, plody, semeny
  - ~ aranžování (listy, větvičky), koláže
  - ~ samostatné vybírání a volba vhodného přírodního materiálu
  - ~ se dřevem
  - ~ zatloukání hřebíků, barvení
  - ~ prostorové práce
  - ~ s textilem
  - ~ přiměřeně náročné ozdobné stehy
  - ~ sešívání, látání, stříhání a lepení textilu
  - ~ stříhání podle šablony
  - ~ špendlení, stehování, vycpávání
  - ~ přišívání knoflíku
  - ~ bezpečnost práce s jehlou
  - ~ s modelovací hmotou
  - ~ hnětení, tvarování, válení, vtlačování, přidávání, ubírání, dělení
  - ~ vlastnosti hmoty

- práce montážní a demontážní
  - ~ sestavování jednoduchých dílů stavebnice
  - ~ montáž podle jednoduchého návodu
  - ~ spolupráce se skupinou – dělba práce
  - ~ jízdní kolo – údržba, očištění
  - ~ vytváření výrobků ze stavebnice podle předlohy i představy

- pěstitelské práce
  - ~ zalévání, kypření, čištění, přesazování pokojových rostlin, plení
  - ~ jednoduché činnosti na školním pozemku
  - ~ práce na jednoduchých pěstitelských pokusech
  - ~ péče o pokojové rostliny
  - ~ požadavky na životní prostředí rostlin
  - ~ druhy léčivých rostlin a jejich využití
  - ~ seznámení s nebezpečím užívání drog
  - ~ vhodná volba nástrojů a pomůcek vzhledem k činnostem

- příprava pokrmů
  - ~ orientace v základním vybavení kuchyně
  - ~ příprava jednoduchého studeného pokrmu
  - ~ dodržování pravidel správného stolování
  - ~ kulturní a společenské chování při stolování
  - ~ význam pitného režimu
  - ~ dodržování hygienických pravidel při přípravě pokrmů
  - ~ bezpečný pohyb v kuchyni

- základní práce s PC a jeho využití
  - ~ základní obsluha
  - ~ bezpečnost práce s počítačem
  - ~ hry, práce na internetu
  - ~ moderní komunikační technologie

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova
- ❖ utváření praktických dovedností
- ❖ rozvoj schopností poznávání
- ❖ psychohygiena
- ❖ komunikace a mezilidské vztahy
- ❖ kreativita
- ❖ pomáhající a prosociální chování

Výchova demokratického občana
- ❖ demokraticky se podílet na rozhodnutích celku
- ❖ význam dodržování pravidel
- ❖ vztah k domovu a vlasti
- ❖ vztah k sobě samému i ostatním lidem, okolnímu prostředí, k normám a hodnotám
- ❖ ohleduplnost a ochota pomáhat slabším

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ❖ podpora pozitivních postojů k tradicím a hodnotám
- ❖ ochrana životního prostředí

Multikulturní výchova
- ❖ mezilidské vztahy ve škole, interakce učitel x žák, žák x žák, škola x rodina
- ❖ osobní role při zapojení žáků z odlišného prostředí do kolektivu třídy

Environmentální výchova
- ❖ vztah člověka a prostředí
- ❖ poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro žádoucí jednání občana vůči životnímu prostředí
- ❖ učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů

Mediální výchova
- ❖ získávání nových informací
- ❖ sebevzdělávání
- ❖ efektivní naplnění volného času

Mezipředmětové přesahy ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce – Pracovní činnosti – 2. období

Jazyk a jazyková komunikace – Jazyková výchova, Komunikace a slohová výchova a Literární výchova
- – obohacuje svou slovní zásobu názvy materiálů a nástrojů
- – vytváří si pomůcky do výuky

– dokáže postupovat při práci podle jednoduchého pracovního návodu, jejímž předpokladem je správné čtení s porozuměním

Matematika a její aplikace
– využívá znalostí o prostoru, geometrických tvarech a tělesech
– vytváří obrazce z geometrických tvarů
– navrhuje a rozměřuje pracovní materiál

Člověk a jeho svět
– Vlastivěda
– poznává kulturní tradice jednotlivých krajů (Velikonoce, Vánoce..)
– využívá znalostí o regionu a folklóru – poznává lidovou tvořivost, stavby různých krajů ČR i jiných národů v Evropě (využívá orientaci na mapě)
– poznává pocit vlastenectví z lidové tvořivosti – vztah k vlasti, k rodnému kraji
- Přírodověda
– prostřednictvím lidských výtvorů získává poznatky o kráse přírody a lidských vztahů
– sbírá náměty a materiály z přírody - využití přírodního materiálu – sběr rostlin
– pečuje o pokojové rostliny (sázení, přesazování, zálivka..)

Umění a kultura
– Hudební výchova
– seznamuje se s písněmi z pracovního prostředí

Člověk a svět práce
– Výtvarná výchova
– dotváří výtvory s využitím estetického cítění
– seznamuje se s pracovními postupy některých výtvarných technik

Člověk a zdraví
– Tělesná výchova
– nachází uvolnění, relaxaci při pracovních činnostech
– dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
– uplatňuje základní hygienické a zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle

6. Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení výchovných a vzdělávacích výsledků žáků tvoří velmi důležitou součást vyučování. Způsob hodnocení upravuje Školský zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a vyhláška č. 48/2005 Sb. o základní škole.
Hodnocení provádíme systematicky v průběhu celého školního roku a používáme různé formy: klasifikace, bodové hodnocení, slovní hodnocení a sebehodnocení, …….
Způsoby ověřování vědomostí a dovedností žáků jsou: písemné práce, ústní zkoušení, celostátní testy / Kalibro../, zpracování referátů, úprava sešitů, samostatné aktivity, domácí úkoly, modelové a problémové situace, projektové a skupinové práce,……
Pro záznam hodnocení a sdělování informací používáme žákovské knížky.

Nedílnou součástí procesu hodnocení je **sebehodnocení žáků**. Schopnost sebehodnocení považujeme za jednu z významných kompetencí, kterou chceme u žáků rozvinout.
Všechny způsoby a formy hodnocení poskytují žákům zpětnou vazbu o jejich výkonu a o prospěchu pokroku, informují je o úspěších a nedostatcích a ukazuje, jak nedostatky odstranit, jak zlepšit svou práci.
Informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku výchovy a vzdělávání podáváme prostřednictvím zpětné vazby. Okamžitou **zpětnou vazbu** považujeme za jednu ze stěžejních faktorů efektivního učení. Při poskytování zpětné vazby popisem nebo konstatováním klademe důraz na vhodnou formulaci , upřednostňujeme pozitivní vyjadřování a usilujeme, aby hodnocení žáky pozitivně motivovalo.
Informace o splnění úkolu jsou pro žáky účinným zdrojem motivace.
Hodnocením provádíme podklad pro vedení záznamů o prospěchu žáků, sledování jejich osobního pokroku .
Záznamy o hodnocení používáme i pro jednání s rodiči jako doklady o momentálním prospěchu a dosažené úrovni žáků, je také podkladem pro hodnocení na vysvědčení.
Hodnocení nám umožňuje posoudit připravenost žáků pro další učení a jak se podařilo splnit stanovený výchovný a vzdělávací cíl.

6.1. Způsoby hodnocení žáků

- **Hodnocení vzdělávacích výsledků a klasifikace známkami**.

Motivací učení žáků by však nemělo být dosažení dobré známky nebo vyhnutí se špatné známce, ale vnitřní uspokojení nad získáním znalostí a dovedností. Hodnocení známkou má především funkci informační.
Při hodnocení klasifikací si uvědomujeme, že hodnocení není zdaleka jenom udělení známky, ale i nástrojem , prostřednictvím kterého můžeme žákům velmi prospět, ale i ublížit.
Proto používáme i hodnocení slovní.

- **Slovní hodnocení**

Pomocí něho informujeme slovně o učebním vývoji žáků a o úrovni, které žáci dosáhli
vzhledem k cílům vyučování. U žáků se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení se při hodnocení a klasifikaci přihlížíme k charakteru postižení.
U žáků s prokázanou specifickou poruchou učení nebo chování rozhodne ředitelka školy o použití širšího slovního hodnocení, pokud o ně zákonní zástupci požádají.

- **Kombinace slovního hodnocení a klasifikace** je dalším možným způsobem hodnocení

Ve vyučování využíváme celé bohatství forem hodnocení. Vhodný výběr forem závisí na konkrétním pedagogickém záměru učitelek, povaze vyučovacího předmětu, učební látce, na individuálních předpokladech žáků apod.
Pro hodnocení vědomostí a dovedností žáků používáme tyto formy hodnocení:
- Jednoduché mimoverbální a verbální hodnocení

- úsměv učitelky, přikývnutí, přísný pohled, zavrtění hlavou
- gesto vyjadřující potěšení, nebo zamítnutí
- dotek ,pohlazení, podání ruky, poklepání na rameni
- jednoduché slovní zhodnocení (výborně, jsi šikovný/á, dnes se ti daří, ano, ne, špatně, chyba, prima …)

- Oceňování výkonů
- výstavky prací žáků
- pověření méně jednodušším úkolem
- pověření náročnějším úkolem
- pověření vedením skupiny při řešení problému.

- Kvantitativní hodnocení
- vyjádření známky podle klasifikační stupnice
- udělení známky se zdůvodněním
- výčet dobře splněných úkolů
- výčet chyb
- vyjádření počtem bodů

- Slovní hodnocení
- slovní obsahová analýza výkonu
- ocenění práce třídy po vyučovací hodině
- zhodnocení realizovaného projektu
- parafrázování výkonu pozitivní i negativní
- pověření vysvětlit spolužákům problém, jev, situaci,
- zastoupení učitele v určitých situacích
- zastupování školy, třídy na vyšších soutěžích, hrách, olympiádách
- vyhlášení vítězů
- tabule cti

- Písemná a grafická vyjádření
- charakteristika žáka
- diagramy, zařazení na diagramu
- posuzovací škály

Využíváme zpětnou vazbu, žáky vedeme k samokontrole a k práci s chybou. Žáky vedeme k hovoru a vzájemné komunikaci, nepřetěžujeme je a využíváme diferenciace. Učivo, metody a postupy volíme tak, aby byly přiměřené stupni vývoje žáků.

Ve výuce dáváme přednost pozitivnímu hodnocení a vyžadujeme žákovské sebehodnocení.

Sebehodnocení uplatňujeme hojně pro hodnocení skupinové práce.

Při kooperativním způsobu výuky učíme žáky hodnotit jednak individuální výsledek práce a také jeho přínos pro druhé. Učíme je hovořit o tom, jaké dovednosti (kompetence) potřebovali ke zvládnutí úkolů, co příště musí udělat jinak, jak a proč. Také je učíme shodnout se ve skupině v názoru na kvalitu výsledku či efektivitu postupu rozhovorem v komunitním kruhu.

6.2. Kriteria hodnocení žáků

Před každým hodnocením seznamujeme žáky s cíli vzdělávání a s kriterii hodnocení.

- V předmětech výuky jazyků, společenskovědních, přírodovědných a v matematice hodnotíme:

- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů
- kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost
- aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- osvojení účinných metod samostatného učení
- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů
- schopnost řešit problémové situace
- dosažená úroveň komunikačních dovedností
- míra zodpovědnosti a tolerance ke společným úkolům

- V předmětech s převahou výchovného a praktického zaměření - výtvarná výchova, pracovní činnosti, hudební výchova a tělesná výchova hodnotíme:

- aktivitu, samostatnost, tvořivost a iniciativu
- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů
- řešit problémy tvůrčím způsobem
- změny v postojích, v chování a v dovednostech
- zvládnutí výstupů předmětů dle individuálních možností žáků
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně

- Hodnocení chování žáků

provádíme na základě dodržování jednotlivých ustanovení Školního řádu. Hodnotíme chování ve škole a při školních akcích pořádaných mimo školu. Hodnocení provádí třídní učitelka a projednává je pedagogická rada. Pro hodnocení chování můžeme kromě známek použít výchovná opatření - pochvala, napomenutí, důtka.

Dle klasifikačního řádu může být chování žáků hodnoceno známkami 1 - velmi dobré, 2 - uspokojivé, 3 - neuspokojivé.

- Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Integrované žáky se smyslovým, tělesným nebo mentálním postižením, se zdravotním znevýhodněním nebo s vývojovými poruchami učení hodnotíme na základě žádosti a dohody se zákonnými zástupci slovně nebo slovně a klasifikací.. Vycházíme ze závěrů a doporučení pedagogické poradny nebo speciálního centra. Zásady hodnocení jsou součástí individuálního vzdělávacího a výchovného plánu žáka a je zcela individuální.

U těchto žáků slovně hodnotíme:

- ovládnutí učiva předepsaného učebními osnovami
- úroveň myšlení
- úroveň vyjadřování

- úroveň aplikace vědomostí
- píle a zájem o učení

Vždy se snažíme o objektivní posouzení jednotlivých složek výkonu žáka, hodnocení provádíme formou pozitivních vyjádření a pochvalou a směřujeme k pozitivní motivaci žáka pro další práci.

6.3. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

1. **Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků**
2. **Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení**
3. **Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách**
4. **Způsob získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace**
5. **Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků, byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka.
2.Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3 .Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
5. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy po projednání se zákonnými zástupci žáka a po doporučení školského poradenského zařízení o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
6. V pátém ročníku základního vzdělávání vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.
7. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník.
8. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
9. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.
10. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, požádá zákonný zástupce krajský úřad.

Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
11. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitelka školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
13. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.

Hodnocení chování žáků
Chování žáků se na vysvědčení hodnotí třemi stupni uvedenými v bodu II.
1. Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelkou školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za mimořádně úspěšnou práci.
3. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
a) napomenutí třídního učitele,
b) důtku třídního učitele,
c) důtku ředitelky školy.
4. Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.
5. Třídní učitel neprodleně oznámí ředitelce školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitelky školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
6. Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
7. Udělení pochvaly a jiného ocenění ředitelky školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy.
Udělení pochvaly se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Pravidla pro sebehodnocení žáků:

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.

2. Sebehodnocení je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, a to způsobem přiměřeným věku žáků.

3. Chybu považujeme za přirozenou součást procesu učení. Pedagogičtí pracovníci o chybě se žáky mluví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu neprovádíme jen klasifikací, musí být doprovázeno rozborem chyb žáka. Chybu vnímáme jako důležitý prostředek učení.

5. Při sebe hodnocení se žák snaží vyjádřit:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde, jaké má rezervy
- jak bude pokračovat dál

6. Pedagogové vedou žáka k tomu, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

7. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.

8. Na konci pololetí žák provede písemnou nebo ústní formou sebehodnocení v oblasti:

- zodpovědnost a motivace k učení

- sebedůvěra
- vztahy v třídním kolektivu.

9. Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

2. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení

1. Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
a) 1 - velmi dobré,
b) 2 - uspokojivé,
c) 3 - neuspokojivé.

Stupeň 1 (velmi dobré): žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé): chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé): chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti vnitřnímu řádu školy nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.

2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.
3. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
a) 1 - výborný,
b) 2 - chvalitebný,
c) 3 - dobrý,
d) 4 - dostatečný,
e) 5 – nedostatečný,
f) nehodnocen (a)
4. Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
5. Při hodnocení žáka podle odstavců 1 a 3 se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice.
6. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni: a) prospěl(a) s vyznamenáním, b) prospěl(a), c) neprospěl(a), d) nehodnocen(a)

7. Žák je hodnocen stupněm
a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré, v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2 vyhlášky,
b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.
d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.
8. Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.
9. Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

2. Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií
0Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:
- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.
Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.
2.1. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření
Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika.
Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:
- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, zákonitostí a vztahů,
- kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.
Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:
Stupeň 1 (výborný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.
Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.
Stupeň 3 (dobrý)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.
Stupeň 4 (dostatečný)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.
Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

2.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření
Převahu praktické činnosti má v základní škole předmět pracovní činnosti.
Při klasifikaci v předmětu s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:
- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:
Stupeň 1 (výborný)
Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje

předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Aktivně překonává vyskytující se překážky.
Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.
Stupeň 3 (dobrý)
Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.
Stupeň 4 (dostatečný)
Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.
Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie.

2.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření
Převahu výchovného zaměření mají předměty: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.
Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.
Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:
- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:
Stupeň 1 (výborný)
Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.
Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov.Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.
Stupeň 3 (dobrý)
Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.
Stupeň 4 (dostatečný)
Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšině chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

3. Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií
3.1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
3.2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
3.3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
3 .4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
3 .5 Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

3 .6. Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch	
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné
Chování	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

	Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

3.7. Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

4. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka.
2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel s ostatními vyučujícími.
4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
5. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací,…).
6. Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

3. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

1. Žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelkou školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Odlišnosti pro hodnocení individuálního vzdělávání

Je-li ve třídě školy vzděláván individuálně integrovaný žák, vytvoří ředitelka školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji.

Pokud má zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení žáka, může do 8 dnů od konání zkoušek písemně požádat ředitelku školy o přezkoušení žáka; byl-li zkoušejícím žáka ředitelka školy, krajský úřad. Pokud ředitelka školy nebo krajský úřad žádosti vyhoví, nařídí komisionální přezkoušení žáka.

Plnění povinné školní docházky v zahraničí, v zahraniční škole na území České republiky nebo v evropské škole

(1) Žák může plnit povinnou školní docházku také

a) ve škole mimo území České republiky,

b) ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky,

c) v zahraniční škole uskutečňující na území České republiky vzdělávání podle zahraničního vzdělávacího programu, zřízené na území České republiky cizím státem, právnickou osobou se sídlem mimo území České republiky nebo cizím státním občanem, která není zapsána v rejstříku škol a školských zařízení a z důvodu uplatnění obsahu zahraničního vzdělávacího programu ani o zápis do rejstříku škol a školských zařízení nežádá, v níž ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky v příslušném školním roce, nebo

d) v evropské škole působící na základě Úmluvy o statutu Evropských škol[24a)] (dále jen „evropská škola“).

(2) Pokud žák nemůže v zahraničí plnit povinnou školní docházku způsobem uvedeným v odstavci 1 písm. a), b) nebo d), plní povinnou školní docházku formou individuální výuky.

(3) Žák, který plní povinnou školní docházku způsobem uvedeným v odstavci 1 nebo 2, je zároveň žákem spádové školy nebo jiné školy zapsané v České republice do rejstříku škol a školských zařízení, kterou zvolil zákonný zástupce žáka.

(4) Zákonný zástupce žáka je povinen oznámit řediteli školy uvedené v odstavci 3 předpokládanou dobu plnění povinné školní docházky způsobem uvedeným v odstavci 1 nebo 2, adresu místa pobytu žáka a popřípadě i adresu příslušné školy uvedené v odstavci 1. Zákonný zástupce žáka je povinen přihlásit žáka do školy uvedené v odstavci 1 písm. a), b) nebo d) nejpozději do dvou týdnů po příjezdu žáka do země pobytu.

(5) Žák, který plní povinnou školní docházku ve škole uvedené v odstavci 1 písm. a) nebo způsobem uvedeným v odstavci 2, může na žádost zákonného zástupce konat zkoušky z vybraných předmětů ve škole uvedené v odstavci 3 nebo ve škole při diplomatické misi České republiky; nekoná-li žák tyto zkoušky, doloží zákonný zástupce plnění povinné školní docházky žáka škole uvedené v odstavci 3 způsobem stanoveným v prováděcím právním předpisu. Žák, který plní povinnou školní docházku ve škole uvedené v odstavci 1 písm. c), koná zkoušky z vybraných předmětů ve škole uvedené v odstavci 3.

(6) Ustanovení odstavců 3 až 5 se nevztahují na občany jiného členského státu Evropské unie, kteří pobývají na území České republiky přechodně po dobu delší než 90 dnů, a jiné cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky přechodně po dobu delší než 90 dnů, pokud plní povinnou školní docházku ve škole uvedené v odstavci 1 písm. c) nebo d).

(7) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem výčet předmětů, podmínky pro konání, způsob, obsah a náležitosti zkoušek **a způsob doložení plnění povinné školní docházky** podle odstavce 5, podmínky pro poskytování učebnic a učebních textů žákům, kteří plní povinnou školní docházku podle odstavce 1, a pro zařazování těchto žáků do příslušných ročníků základního vzdělávání.

Odlišnosti pro komisionální přezkoušení na základní škole a pro opravné zkoušky
1. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.
2. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
a) předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jím pověřený učitel zkoušející školy, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
3. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
4. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
5. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
6. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
7. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
8. V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení podle § 22.

4. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
4. Žák 2. až 5. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí. Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.
Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období.
Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
5. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.
6. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

7. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
8.Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
9. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.
10. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkušuje.
11. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.
12. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.
13. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitelka školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíší učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
14. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.
15. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo hovorových hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
16. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
17. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.
18. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací, - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotiti to, co umí, - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídě není přípustné, - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
19. Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů na pedagogické radě.
20. Klasifikace chování
a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitelka po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) během klasifikačního období.

b) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou uvedena v bodě II. tohoto klasifikačního řádu.

5. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských přepisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.

2. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
3. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
4.U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
5. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
6. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevycházím z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
7. Klasifikace byla provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
8. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
9. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
9. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak.

Hodnocení nadaných žáků
1.Ředitelka školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitelka školy.
2. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitelka školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

Příloha č. 1
Standardy pro základní vzdělávání Český jazyk a literatura
Standardy pro základní vzdělávání Anglický jazyk
Standardy pro základní vzdělávání Matematika a její aplikace

Potvrzuji platnost ŠVP k 1. 9. 2022.

…….
Mgr. Michaela Žáková, ředitelka školy